

KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG

2023. V. évfolyam 1. szám

KÖZBESZERZÉSI ÉRTESÍTŐ PLUSZ

KÖZBESZERZÉSEK? LEGYEN **APP**RAKÉSZ!

NAPI KÖZBESZERZÉS ALKALMAZÁS

MENEDZSER ÉRTEŚÍTŐ • STATISZTIKÁK • FELHÍVÁSFIGYELŐ • HIRDETMEŒNYEK • HATÁROZATOK

Folyamatosan frissülő applikációnknak már több mint 6000 felhasználója van. Ha praktikus és sokoldalú segítségre van szüksége a közbeszerzések világában, töltse le Ön is a Napi Közbeszerzést!

2023. V. évfolyam 1. szám

IMPRESSZUM

FELELŐS KIADÓ

Dr. Kovács László,
Közbeszerzési Hatóság, elnök

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr. Kovács László,
Közbeszerzési Hatóság, elnök

TISZTELETBELI SZERKESZTŐBIZOTTSÁGI TAGOK:

Dr. Varga Zs. András

Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar
tanszékvezető, egyetemi tanár

Dr. Tátrai Tünde

Budapesti Corvinus Egyetem, egyetemi tanár

Prof. Dr. Boros Anita

Greenology Zöldinnovációs Fenntarthatósági Tudásközpont,
egyetemi tanár

Prof. Dr. Herbert Kupper

Institute of East European Law, Managing Director

Prof. Gustavo Piga

Professor of Economics at University of Rome Tor Vergata

Dr. György László

Gazdaságstratégiaért és szabályozásért felelős államtitkár

SZERKESZTŐSÉG

Főszerkesztő:

Dr. Kugler Tibor

Közbeszerzési Hatóság, főtítkár

Szerkesztők:

Dr. Várhomoki-Molnár Márta

Miniszterelnökség, Közbeszerzési
Szabályozási Főosztály, főosztályvezető

Dr. Szeiffert Gabriella

Közbeszerzési Hatóság, osztályvezető

Olvasószerkesztő:

Dr. Kovács Dóra

Közbeszerzési Hatóság, elnöki
tanácsadó

Szerkesztőségi titkár:

Lónyainé Kaczur Piroska

Tördelés és

Online megjelenés:

Kovács Judit

Közbeszerzési Hatóság, informatikai
koordinátor

Lektorok:

Dr. Kugler Tibor

Közbeszerzési Hatóság, főtítkár

Dr. Várhomoki-Molnár Márta

Miniszterelnökség, Közbeszerzési
Szabályozási Főosztály, főosztályvezető

A Közbeszerzési Értesítő Plusz havi rendszerességgel
megjelenő lapszámaiban szereplő cikkek lektorálása
a nyílt lektorálás elvével történik.

TARTALOM

Szerkesztőbizottsági köszöntő (Dr. Kovács László)	2
A Közbeszerzési Hatóság legfrissebb állásfoglalásai (Rakovitsné Dr. Szini Katalin).....	3
Jogorvoslati aktualitások (Dr. Horváth Éva).....	13
Az Európai Unió Bíróságának C-532/20. számú ítélete	13
A Döntőbizottság D.144/23/2022. számú végzése	17
Közbeszerzési iránytű.....	22
A kirívóan alacsony összegű ajánlatok értékelése az Európai Unió Bíróságának legújabb ítélete fényében (C- 669/20. számú Veridos ügy) (Dr. Szíjjártó Katalin)	22
A közbeszerzési törvény 2022. évi módosításai. (Dr. Várhomoki-Molnár Márta).....	29
Statisztika (Káli Gabriella Mária)	
A szolgáltatások körébe tartozó közbeszerzések 2021-ben	43

ISSN 2676-8860 (Nyomtatott)

ISSN 2631-1135 (Offline)

Honlap: <https://ertesitoplusz.kozbeszerzes.hu/>
Szerkesztőségi email cím: ertesitoplusz@kt.hu

Nyomdai előkészítés:
Classmate Studio Kft.

Nyomdai munkák:
Pátia Nyomda Zrt.

SZERKESZTŐBIZOTTSÁGI KÖSZÖNTŐ

A Közbeszerzési Értesítő Plusz 2023. év januárjában megjelenő első számának a *Közbeszerzési Hatóság legfrissebb állásfoglalásait* bemutató rovata – egyéb kérdések mellett – a Kbt. 5. § (2) bekezdés c) pontja szerinti szolgáltatás fogalmának értelmezésével, az életciklusköltség-számítás módjainak elemzésével, továbbá az eljárás eredményéről szóló tájékoztatót tartalmazó hirdetmények feladására, valamint a korábbival legalább egyenértékű szakember bemutatására vonatkozó előírások értelmezésével foglalkozik.

A *Jogorvoslati aktualitások* rovat az Európai Unió Bíróságának azon ítéletét és a Közbeszerzési Döntőbizottság azon határozatát elemzi, melyek az ajánlatkérő által hozott döntés elleni jogorvoslati kérelem benyújtási határidejének be nem tartása miatti jogorvoslati kérelem elkésztésével foglalkoznak. Ezen esetekben a jogorvoslati kérelem érdemi elbírálásának eljárásjogi akadálya áll fenn.

A *Közbeszerzési iránytű* rovat első írása számot ad arról, hogy az Európai Unió Bírósága a közelmúltban újabb ítéletben erősítette meg a kirívóan alacsony értékű ajánlatokkal kapcsolatos eddigi ítélkezési gyakorlatát. A C-669/20. sz. Veridos ügyben 2022. szeptember 15-én kihirdetett ítéletében a Bíróság meghatározta az ajánlatkérő kötelezettségeit olyan esetben, ha gyanú merül fel valamely ajánlat megbízhatóságát illetően. Ezen ítélet szerint, jóllehet a nemzeti jog adhat erre vonatkozó támpontokat, az ajánlatkérő feladata az ajánlat megbízhatóságának az értékelése az érintett ajánlattevővel való párbeszéd keretében. A Bíróság ebben az ügyben is hangsúlyozta a hatékony jogorvoslat követelményét. A második szócikk a közbeszerzési törvény 2022. évi módosításait mutatja be, kitérve az új szabályok értelmezésével kapcsolatos egyes kérdésekre is.

A *Statisztika* rovat a szolgáltatások körébe tartozó közbeszerzések elemzését tartalmazza a 2021. év tekintetében.

Dr. Kovács László
felelős szerkesztő
Közbeszerzési Hatóság

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG LEGFRISSEBB ÁLLÁSFOGLALÁSAI

Rakovitsné Dr. Szini Katalin, főosztályvezető-helyettes, Közbeszerzési Hatóság

DOI: 10.37371/KEP.2023.1.1

A Közbeszerzési Hatóság állásfoglalások formájában ad felvilágosítást a közbeszerzési eljárásokban résztvevő jogalkalmazók számára a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) és kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek alkalmazásával összefüggő általános jellegű megkeresésekre.

Alábbiakban a Kbt. alkalmazásával összefüggő kérdésekre adott válaszainkat rendeztük sorrendbe, bízva abban, hogy iránymutatásaink nem csak a kérdésfeltevőknek, hanem valamennyi Olvasónknak hasznos információkkal szolgálnak.

Felhívjuk Tisztelt Olvasóink figyelmét, hogy a közbeszerzésekre irányadó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos döntések meghozatala mindenkor a közbeszerzési eljárások résztvevőinek joga és felelőssége. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy az állásfoglalásokban megfogalmazott véleményeknek jogi ereje, kötelező tartalma nincsen.

1. kérdés

Ajánlatkérő építési beruházás tárgyú közbeszerzés esetében milyen alanyi kör tekintetében írhatja elő az építőipari kivitelezési tevékenységet végzők névjegyzékében, nem Magyarországon letelepedett gazdasági szereplők esetében a hasonló nyilvántartásban (továbbiakban: építőipari névjegyzékben) való szereplés követelményét? Ajánlatkérő eldöntheti az eljárást megindító felhívás szövegezésében, hogy csak ajánlattevő/részvételre jelentkező vonatkozásában írja elő az építőipari névjegyzékben való szereplést alkalmassági követelményként, az építőipari kivitelezési tevékenységet végző alvállalkozók tekintetében pedig nem írja elő az építőipari névjegyzékben való szereplés követelményét? Ehhez kapcsolódóan a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 321/2015. Korm. rendelet) 26. § (1) bekezdés b) pontja és az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X.

30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 322/2015. Korm. rendelet) 8. § (1) bekezdése szerinti alkalmassági követelmény csak ajánlattevő, részvételre jelentkező vonatkozásában írható elő, vagy a jogosultsághoz kötött szolgáltatást nyújtó alvállalkozók tekintetében is?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 65. § (1) bekezdés c) pont körében az építőipari névjegyzékben szereplés/tervezői vagy mérnöki szolgáltatás tárgya szerint illetékes országos szakmai kamara névjegyzékében szereplés követelménye nem meghatározott körre, hanem általában a gazdasági szereplőkre írható elő, azaz nem írható elő külön alkalmassági követelményként az alvállalkozóra, alkalmasságot igazoló szervezetre. Az ily módon előírt alkalmassági követelménynek az ajánlattevő (közös ajánlattevők), illetve részvételre jelentkező (közös részvételre jelentkezők) kötelesek megfelelni, amely érdekében más szervezet kapacitására is támaszkodhatnak. A tárgyi alkalmassági követelmények igazolására akkor vehető igénybe más szervezet kapacitása, ha az adott szervezet valósítja meg azt a feladatot, amelyre vonatkozóan a nyilvántartásban szereplés, szervezeti tagság vagy engedéllyel rendelkezés kötelezettsége fennáll. Ennek megfelelően ítélt meg az ajánlattevő alkalmassága.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A 321/2015. Korm. rendelet 26. § (1) bekezdése szerint a Kbt. 65. § (1) bekezdés c) pontjára vonatkozóan az ajánlatkérő előírhatja, hogy

a) a gazdasági szereplő legyen bejegyezve a cégnyilvántartásba vagy az egyéni vállalkozók nyilvántartásába, vagy az építőipari kivitelezési tevékenységet végző gazdasági szereplő szerepeljen az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény (a továbbiakban: Étv.) szerinti, építőipari kivitelezési tevékenységet végzők névjegyzékében, nem Magyarországon letelepedett gazdasági szereplő esetén legyen bejegyezve a

2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv XI. melléklete szerinti hasonló nyilvántartásba, valamint teljesítse az említett mellékletben foglalt bármely egyéb követelményt, vagy

b) szolgáltatás megrendelésre irányuló közbeszerzési eljárás esetén rendelkezzen a szolgáltatás nyújtásához a letelepedése szerinti országban előírt engedéllyel, jogosítvánnyal vagy előírt szervezeti, kamarai tagsággal.

A 322/2015. Korm. rendelet 8. § (1) bekezdése alapján az ajánlatkérő az alkalmasság vizsgálata körében a Kbt. 65. § (1) bekezdés c) pontja alapján előírja az építési beruházáshoz kapcsolódó tervezői vagy mérnöki szolgáltatás tárgya szerint illetékes országos szakmai kamara névjegyzékében szereplés követelményét, illetve a nem Magyarországon letelepedett gazdasági szereplők esetén a letelepedés szerinti ország nyilvántartásában szereplés, vagy a letelepedés szerinti országban előírt engedéllyel, jogosítvánnyal vagy szervezeti, kamarai tagsággal való rendelkezés követelményét.

Az ajánlatkérő a Kbt. Második Része szerinti eljárásban – az eljárást megindító felhívásban – az építőipari kivitelezési tevékenységet végző gazdasági szereplők vonatkozásában, a Kbt. 65. § (1) bekezdés c) pontja alapján köteles előírni az Étv. szerinti, építőipari kivitelezési tevékenységet végzők névjegyzékében szereplés követelményét, illetve a nem Magyarországon letelepedett gazdasági szereplők esetén – amennyiben a szerződés teljesítéséhez szükséges – a letelepedés szerinti ország nyilvántartásában szereplés, vagy a letelepedés szerinti országban előírt engedéllyel, jogosítvánnyal vagy szervezeti, kamarai tagsággal való rendelkezés követelményét [322/2015. Korm. rendelet 21. § (1) bekezdés].

A Kbt. 65. § (9) bekezdés rögzíti, hogy az (1) bekezdés c) pontja szerinti követelmény igazolására akkor vehető igénybe más szervezet kapacitása, ha az adott szervezet valósítja meg azt a feladatot, amelyre vonatkozóan a nyilvántartásban szereplés, szervezeti tagság vagy engedéllyel rendelkezés kötelezettsége fennáll.

Az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 12. § (1) bekezdése szerint építőipari kivitelezési tevékenységet - az Étv. 39/A. § (5) bekezdésében foglaltakon túlmenően - a vállalkozó kivitelező akkor vállalhat, ha

a) a vállalkozó kivitelezői tevékenységre jogosultak névjegyzéke a vállalkozó kivitelezőre vonatkozóan tartalmazza a vállalt tevékenységet, és

b) a vállalkozó kivitelező a vállalt kivitelezői tevékenység végzésében közvetlenül részt vesz.

Az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről szóló 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdés értelmében a – többek között – építészeti-műszaki tervezés a névjegyzéket vezető szerv engedélyével gyakorolható.

Amennyiben az ajánlattevőre vonatkozóan az építőipari névjegyzék nem tartalmazza valamely vállalt tevékenységet/a névjegyzéket vezető szerv engedélyével az ajánlattevő nem rendelkezik a tervezési szolgáltatás tekintetében, és erre tekintettel más szervezet kapacitására támaszkodik, úgy a Kbt. 65. § (9) bekezdés alapján e szervezetnek kell megvalósítania az adott tevékenységet.

2. kérdés

Egy gazdasági szereplő (továbbiakban: Kedvezményezett) - aki nem a Kbt. szerinti ajánlatkérő - egy Kbt. 5. § (1) bekezdés szerinti ajánlatkérőtől 100%-os mértékben kapna támogatást egy építési beruházás engedélyes terveinek elkészítésére és az ahhoz kapcsolódó egyéb szolgáltatások (pl. egyéb mérnöki tanácsadás) beszerzésére. Az építési beruházás megvalósítására tehát a Kbt. 5. § (1) bekezdés szerinti ajánlatkérő nem nyújt semmilyen támogatást, továbbá az építési beruházás nem biztosan fog megvalósulni, a támogatással érintett projekt nem tartalmaz építési beruházást, kizárólag mérnöki szolgáltatást. Amennyiben a Kedvezményezett kizárólag szolgáltatás megrendelések tekintetében kapna támogatást oly módon, hogy ezt követően nem valósulna meg építési beruházás a projekt keretében, úgy a szolgáltatás megrendelések a Kbt. 5. § (2) bekezdés c) pontja szerinti szolgáltatásnak minősülnek-e abban az esetben is, ha jelenleg nincs építési beruházás a tervezett beszerzések között, tehát a szolgáltatás megrendelések jelenleg nem kapcsolódnak a Kbt. 5. § (2) bekezdés a) vagy b) pont szerinti építési beruházáshoz?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 5. § (2) bekezdés a) vagy b) pont szerinti építési beruházásokhoz kapcsolódó szolgáltatásmegrendelések, amennyiben a szolgáltatásmegrendelések a Kbt. 5. § (2) bekezdés szerinti mértékben támogatásból valósulnak

meg, megalapozzák az ajánlatkérői minőséget a Kbt. 5. § (2) bekezdés c) pontja alapján. Ennek megfelelően közbeszerzési eljárást kell lefolytatnia a Kedvezményezettnek az említett szolgáltatásmegrendelések tekintetében, amennyiben az adott szolgáltatásmegrendelés közvetlenül kapcsolódik a tárgyában a Kbt. 5. § (2) bekezdés a) vagy b) pont szerinti építési beruházáshoz.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 5. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a támogatásból megvalósuló beszerzés vonatkozásában közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezett az a Kbt. 5. § (1) bekezdésének hatálya alá nem tartozó szervezet vagy személy, amelynek uniós közbeszerzési értékhatárokat elérő vagy meghaladó becsült értékű beszerzését többségi részben, uniós értékhatárokat el nem érő, de a nemzeti közbeszerzési értékhatárokat elérő vagy meghaladó becsült értékű beszerzését 75%-ot meghaladó mértékben a Kbt. 5. § (1) bekezdésében meghatározott egy vagy több szervezet vagy személy közvetlenül támogatja, feltéve, hogy a beszerzés tárgya

a) olyan építési beruházás, amely az 1. melléklet szerinti mélyépítési tevékenységet foglal magában,

b) olyan építési beruházás, amely kórház, sportlétesítmény, szabadidős és szórakoztató létesítmény, iskola, felsőoktatási épület vagy közigazgatási rendeltetésű épület építési munkáit foglalja magában, vagy

c) olyan szolgáltatás megrendelése, amely az a) vagy a b) pont szerinti építési beruházáshoz kapcsolódik.

Egy támogatott szervezet akkor tartozik a Kbt. hatálya alá, ha a beszerzése tekintetében a részére egy vagy több, a Kbt. 5. § (1) bekezdés szerinti ajánlatkérő által nyújtott támogatás a Kbt. 5. § (2) bekezdése szerinti intenzitást eléri, illetve ha a Kbt. 5. § (2) bekezdése szerinti építési beruházás, vagy ahhoz kapcsolódó szolgáltatás megrendelésére kerül sor a támogatási összegből. A két feltétel együttes teljesülése esetén szükséges a támogatott szervezetnek is közbeszerzési eljárást lefolytatnia, amennyiben bármelyik feltétel nem teljesül, a támogatott szervezet önmagában a Kbt. 5. § (2) bekezdése alapján nem minősül ajánlatkérőnek.

Az Európai Parlament és a Tanács a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014/24/EU Irányelv 13. cikke szerint ezt az

irányelvet a következő szerződések odaítélése során kell alkalmazni:

a) az ajánlatkérő szervek által 50 %-ot meghaladó mértékben közvetlenül támogatott, építési beruházásra irányuló szerződések, amelyek hea nélküli becsült értéke eléri az 5 186 000 EUR összeget, amennyiben ezek a szerződések az alábbi tevékenységek valamelyikére vonatkoznak:

i. a II. mellékletben felsorolt mélyépítési tevékenységek,
ii. kórházak, sportlétesítmények, szabadidős és szórakoztató létesítmények, iskolák és felsőoktatási épületek, illetve közigazgatási rendeltetésű épületek építési munkái;

b) ajánlatkérő szervek által 50 %-ot meghaladó mértékben közvetlenül támogatott, szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződések, amelyek hea nélküli becsült értéke eléri a 207 000 EUR összeget, és amelyek valamely, az a) pontban említett építési beruházásra irányuló szerződéshez kapcsolódnak.

A fenti hivatkozott irányelvi rendelkezés önálló jogalapot fogalmaz meg a támogatásból megvalósuló – tárgyi – szolgáltatásmegrendelések tekintetében és kifejezetten az érintett tárgyak szerinti építési beruházásokra irányuló szerződéseket emeli ki, amelyekhez kapcsolódva a szóban forgó ajánlatkérői minőség fennállhat.

A Kbt. 5. § (2) bekezdés c) pontja alapján tehát minden, a tárgyában a Kbt. 5. § (2) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti építési beruházáshoz kapcsolódó szolgáltatásmegrendelés megalapozhatja az ajánlatkérői minőséget, attól függetlenül, hogy a Kbt. 5. § (2) bekezdés a) vagy b) pont szerinti építési beruházás – a szolgáltatásmegrendelések beszerzésekor – nem részesül támogatásban.

Fontos ugyanakkor, hogy egy építési beruházáshoz akkor kapcsolódik egy szolgáltatásmegrendelés, ha anélkül az adott építési beruházás nem valósítható meg.

E kérdés az adott szolgáltatás tartalma alapján ítélni lehet meg: amennyiben valamely tevékenység közvetlenül kapcsolódik az – a) vagy b) pont szerinti – építési beruházáshoz, annak megvalósításához, úgy a Kbt. 5. § (2) bekezdés c) pontjának hatálya alá tartozik.

3. kérdés

Melyik életciklusköltség-számító eszköz tekinthető a leginkább megfelelőnek? Megfelelőek lehetnek ezek az eszközök

döntések meghozatalára, vagy csak nagyságrendileg tekinthetők pontosnak az általuk kiadott eredmények?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint az adott beszerzés tárgya, tartalma alapján lehet megítélni, hogy mely életciklusköltség-számítási módszer adott esetben a legmegfelelőbb. E tekintetben többek között azt is mérlegelni szükséges, hogy ajánlatkérő milyen szempontokat, tényezőket kíván érvényesíteni (mindenekelőtt azt, hogy kizárólag gazdaságossági vagy emellett környezeti szempontokat is), alkalmas-e arra egy általános számítási módszer vagy tárgy-specifikus metódus alkalmazandó. Az életciklusköltség-számítási módszer kiválasztásán túl a számításhoz szükséges adatok biztosítása jelent elsősorban olyan körülményt, amely az eredmény pontosságát befolyásolhatja.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

Az állásfoglalás elkészítésekor – számottevő hazai jó gyakorlat hiányában – az OECD 2022. október 8-án kibocsátott, „Life-Cycle Costing in Public Procurement in Hungary. Stocktaking of Good Practices.” című jelentését vettük alapul, annak elsősorban az egyes európai uniós tagállamok által kialakított módszereire vonatkozó megállapításait.¹

A Kbt. 78. § (2) bekezdés – összhangban az Európai Parlament és Tanács a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2004/24/EU Irányelv 68. cikkével – lehetővé teszi, hogy egy áru, szolgáltatás vagy építési beruházás életciklusa során felmerült gazdaságossági, költségvonzattal járó tényezők [Kbt. 78. § (2) bekezdés a) pont] és/vagy környezeti költségek egészét vagy egy részét vegye figyelembe ajánlatkérő.

A gyakorlatban több életciklus megközelítéssel találkozhatunk: egyes megközelítések inkább gazdaságossági, költségvonzattal járó szempontokon alapulnak, mint a TCO – total cost of ownership, vagy a WLC – Whole Life Costing, melyek közül előbbi a használat,

fenntartás, illetve az életciklus végéhez kapcsolódó költségekre fókuszál (megszerzéshez kapcsolódó költségeket nem veszi figyelembe), utóbbi módszer pedig a a beszerzés előnyeit, bevételeit is számításba veszi. Kifejezetten környezeti értékelési módszer az LCA megközelítés (life cycle assessment). Ekként a gyakorlatban az „életciklusköltség-számítási módszer” (life-cycle costing, LCC) sokszor átfedést mutat ezekkel a metódusokkal.²

Fentiekén túl alapvetően megkülönböztethetők azok a módszerek, amelyek kifejezetten bizonyos tárgyakra vonatkoznak (‘Ready-to-use’ LCC tools) adott esetben specifikus szempontok kiemelésével, míg vannak olyanok, amelyek generálisan alkalmazhatók (‘generic’ LCC tools). Előbbiek jellemzően táblázatkezelő programokat használnak (Excel), releváns költségek figyelembe vételével egyszerűsítve az életciklusköltség-számítást. Az osztrák vasúttársaság például a TCO megközelítéssel kombinálva szén-dioxid kibocsátás kalkulálást is beépített az értékelési folyamatba.³

Az OECD tárgyi jelentése az építőipari, infrastrukturális területen a DuboCalc szoftver programot emeli ki (amely egy környezeti – CO₂ kibocsátás, vízhasználat stb – költség indikátort képez) az ún. CO₂ Performance Ladder rendszer együttes alkalmazásával. A CO₂ Performance Ladder egyfajta igazolási rendszer, mellyel a gazdasági szereplők bemutathatják, hogy milyen módszereket alkalmaznak a CO₂ kibocsátás csökkentésére vállalaton belül, illetve a vállalat projektjeiben.⁴

Megvizsgálható az Ausztriai Szabványügyi Intézet (Austrian Standards Institute) által kidolgozott speciális szabvány (ÖNORM B 1801-4:2014) alkalmazásának lehetősége is.

Infrastrukturális beruházások tekintetében elsősorban az útépitések terén alkalmaznak értékelési szempontként CO₂ kibocsátás-mértéket. Nehézséget e tekintetben a CO₂ kibocsátás „beárzása” jelent: Olaszország például nemzeti szinten elfogadott CO₂ „ellenérték” hiányában nem érvényesíti a CO₂ kibocsátás mértékét

¹ https://www.oecd-ilibrary.org/governance/life-cycle-costing-in-public-procurement-in-hungary_8d90f627-en

² OECD « Life-Cycle Costing in Public Procurement in Hungary. Stocktaking of Good Practices. » című jelentés, 16. oldal (1. Life-cycle costing as a tool in mainstreaming green public procurement) 1.1 ábra

³ OECD « Life-Cycle Costing in Public Procurement in Hungary. Stocktaking of Good Practices. » című jelentés, 44-45. oldal (3. Mapping life-cycle costing tools and practices) Box 3.1.

⁴ OECD « Life-Cycle Costing in Public Procurement in Hungary. Stocktaking of Good Practices. » című jelentés, 46-47. oldal (3. Mapping life-cycle costing tools and practices) Box 3.2.

LLC módszerében, Svédország pedig kg mennyiségben „értékeli” az LLC módszerében a CO2 kibocsátást. A már többször említett DuboCalc számítása egy, Hollandiában elfogadott áron kalkulál, illetve Norvégia is „beárazta” útépítési projektjeiben a CO2 kibocsátást.⁵

Ahogy látható, az LLC módszerek számos módon alkalmazhatók, adott esetben beszerzésre „szabhatók”, e tekintetben nem emelhető ki általános jelleggel egy legmegfelelőbb LLC módszer. Fontos szempont ugyanakkor az, hogy minden LLC módszer a megfelelően összegyűjtött adatokból dolgozik, mely az eredmény pontossága tekintetében kiemelt jelentőséggel bír.⁶

4. kérdés

Az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban (2022 júniusában) valamennyi szakember vonatkozásában a műszaki, illetve szakmai alkalmasság tekintetében előírta az alábbi feltételt: „szakemberek által ellátandó feladatok esetében a Kbt. 65. § (10) bekezdése megfelelően irányadó”. Szakemberrel kapcsolatban alkalmassági és értékelési szempont is előírásra került. Az egyik ajánlattevő adminisztratív hibából kifolyólag külső szakembereket adott meg kapacitásnyújtó szervezetként, de a saját szakember állományában is van olyan szakember, aki alkalmas lett volna a feladat ellátására. A kérdés arra irányul, hogy ilyen esetben engedi-e a törvény a Kbt. 71. § (3) bekezdés, illetve a Kbt. 71. § (9) bekezdés szerint hiánypótlás kiírásával a korábbival legalább egyenértékű szakember bemutatását, biztosítva ezzel, hogy az ajánlat a közbeszerzési dokumentumokban foglaltaknak, és alkalmassági követelménynek megfelelően vagy a 73. § d) pont szerint érvénytelené kell az ajánlatkérőnek nyilvánítania az ajánlatot felvilágosítás kérés vagy hiánypótlás nélkül.

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint jelen esetben az alkalmassági követelményeknek való megfelelés érdekében hiánypótlásnak van helye a Kbt. 71. § (9) bekezdés szerint.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Közbeszerzési Hatóság a válasz megfogalmazása során azzal az előfeltevéssel élt, hogy az érintett aján-

lattevő ugyanazt a személyt mutat(hat)ta be alkalmassági követelmény és értékelési szempont tekintetében.

A Kbt. 71. § (3) bekezdés alapján a hiányok pótlása csak arra irányulhat, hogy az ajánlat vagy részvételi jelentkezés megfeleljen a közbeszerzési dokumentumok vagy a jogszabályok előírásainak. A hiánypótlás során az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben szereplő iratokat - ideértve a Kbt. 69. § (4)-(5) bekezdése szerint benyújtandó dokumentumokat is - módosítani és kiegészíteni is lehet.

A Kbt. 71. § (9) bekezdés első mondata szerint a 76. § (3) bekezdés b) pontja szerinti értékeléshez az ajánlatkérő által bemutatni kért szakemberek személye hiánypótlás keretében csak a (4) bekezdésben foglalt, vagy az alkalmassági követelménynek való megfelelés miatt szükséges esetben és csak úgy változhat, hogy a hiánypótlásban az értékeléskor figyelembe veendő minden releváns körülmény tekintetében a korábbival legalább egyenértékű szakember kerül bemutatásra. Ha a hiánypótlás során a korábbinál nagyobb tapasztalattal, magasabb képzettséggel rendelkező személy kerül bemutatásra, az ajánlatkérő az értékeléshez akkor is csak az ajánlattevő által pótolta szakember adatait veheti figyelembe, a hiánypótlás ilyenkor is csak az érvényessé tételt szolgálja, és nem eredményezi az értékeléskor figyelembe veendő tényezők változását.

A Kbt. 65. § (10) bekezdés értelmében építési beruházásra vagy szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződés, valamint árubeszerzésre irányuló szerződéssel kapcsolatos beállítási vagy üzembehelyezési művelet esetén az ajánlatkérő előírhatja, hogy bizonyos alapvető fontosságú feladatokat maga az ajánlattevő vagy - közös ajánlattétel esetén - a közös ajánlattevők egyike végezzen el. Ebben az esetben az e feladatokra vonatkozó, a (9) bekezdés szerinti alkalmassági feltételek igazolásához a (7) bekezdéstől eltérően nem támaszkodhat az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező más szervezet kapacitására, és a teljesítés során e feladatokat nem végezheti alvállalkozó.

A Kbt. szabályozási rendszerében a jogalkotó az alapvető fontosságú rendelkezések körében határozta meg, hogy az ajánlatkérőnek a felhívásban és az egyéb közbe-

⁵ OECD « Life-Cycle Costing in Public Procurement in Hungary. Stocktaking of Good Practices. » című jelentés, 65. oldal (3. Mapping life-cycle costing tools and practices) Box 3.4.

⁶ OECD « Life-Cycle Costing in Public Procurement in Hungary. Stocktaking of Good Practices. » című jelentés, 67-68. oldal (3. Mapping life-cycle costing tools and practices) 3.3.8. Time pressure and capacity gaps pose key barriers to wider adoption

szerzési dokumentumokban kell meghatározni az ajánlatadás feltételeit. Az ajánlattevőknek az érvényes ajánlattételük érdekében úgy kell benyújtaniuk ajánlataikat, hogy valamennyi ajánlatkérői előírást teljesítsenek, az ajánlatkérőt pedig az ajánlatok bírálatának során az a kötelezettség terheli, hogy az általa előre meghatározott feltételek szerint vizsgálja meg a benyújtott ajánlatokat azok érvényessége szempontjából. Az ajánlatkérőt a Kbt. alapján többirányú kötelezettség terheli az ajánlatok bírálata és értékelése tekintetében. Egyrészt a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdésében foglaltakra tekintettel köteles az ajánlatok érvényességi vizsgálatát elvégezni, másrészt a Kbt. 73. §-ában taxatíván meghatározott esetekben köteles az érvénytelenséget megállapítani, valamint kiemelendő, hogy az érvényesség, érvénytelenség megállapításával kapcsolatban a Kbt. 71. § (9) bekezdése is tartalmaz speciális szabályokat [Közbeszerzési Döntőbizottság D.159/13/2022. számú határozata].

Amennyiben az ajánlattevő a Kbt. 65. § (10) bekezdésbe ütköző módon a – jelen esetben – szakemberrel kapcsolatos alkalmassági követelmény tekintetében más szervezet kapacitására támaszkodik, úgy ajánlata nem felel meg a Kbt.-ben, illetve a közbeszerzési dokumentumokban előírt követelményeknek. Tekintettel arra, hogy a levelében foglaltak alapján a szakemberrel kapcsolatos alkalmassági követelményhez értékelési szempont is kapcsolódott, a hiánypótlás egy speciális rendelkezése vizsgálandó.

A Kbt. 71. § (9) bekezdése lehetőséget biztosít nevesítve is arra, hogy azon szakemberek személye megváltoztatható, akiket az ajánlattevő az alkalmassági követelménynek való megfelelés miatt mutat be [Közbeszerzési Döntőbizottság D.143/25/2022. számú határozata].

Fontos ugyanakkor, hogy a Kbt. 71. § (9) bekezdés első mondata alapján a hiánypótlásra csak a Kbt. 71. § (9) bekezdés szerinti korlátokkal kerülhet sor: a szakember személye csak úgy változhat, hogy a hiánypótlásban az értékeléskor figyelembe veendő minden releváns körülmény tekintetében a korábbival legalább egyenértékű szakember kerül bemutatásra.

Fentiek egyebekben fordított bírálat esetén is érvényesülnek: a Közbeszerzési Döntőbizottság D.552/33/2020. számú határozatában rögzítette, hogy a Kbt. 81. § (5) bekezdés alkalmazása, azaz fordított bírálat esetén a

Kbt. 71. § (9) bekezdéséből is az következik, hogy az ajánlatkérőnek az értékeléskor ellenőriznie kell a szakemberre vonatkozóan csatolt dokumentumokat, amely [a jelen esetben] csak akkor volt lehetséges, ha ellenőrzi, hogy az alkalmassági követelménynek megfelelt-e az ajánlattevő. Ennek hiányában az értékelést jogszerűen nem tudja elvégezni.

5. kérdés

Hirdetmény nélküli koncessziós szerzési eljárás esetén el lehet-e tekinteni alkalmassági követelmény előírásától? Az ajánlatkérőnek kötelező a koncessziós eljárás általános szabályai között rögzített Kbt. 125. § (1) bekezdést alkalmazni az értékelési szempontok tekintetében, vagy az ajánlatkérő „alapvető eljárási szabályként” a Kbt. 100. § (5) bekezdésére tekintettel eltekinthet a Kbt. 76. § (5) bekezdésének alkalmazásától akkor is, ha erre kifejezetten a speciális koncessziós hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárási szabályok nem utalnak? Másiképpen fogalmazva, az ajánlatkérő koncessziós hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban szabad döntése alapján - a Kbt. 76. § (5) bekezdésben rögzített korlátozások nélkül - alkalmazhatja a legalacsonyabb ár egyedüli értékelési szempontját? Ajánlatkérőnek hirdetmény nélküli koncessziós szerzési eljárásban a kiegészítő tájékoztatást a Kbt. 119. § (4) bekezdésének és a Kbt. 56. § (3) bekezdésének együttes alkalmazásán alapuló értelmezése mellett kell megadni vagy a hirdetmény nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárásokra a Kbt. Második részben megállapított általános szabályok (Kbt. 56. § (2) és (3) bekezdés) szerinti határidőket követve köteles az ajánlatkérő eljárni a hirdetmény nélküli tárgyalásos koncessziós szerzés eljárás során is, mely esetben az ajánlatkérő az ilyen koncessziós szerzési eljárás szabályrendszerének kialakításakor úgy a kiegészítő tájékoztatások megadásának határideje, mint a válaszadás határideje vonatkozásában a Kbt. 56. § rendelkezéseit alkalmazza?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint hirdetmény nélküli koncessziós szerzési eljárás esetén ajánlatkérő nem tekinthet el műszaki-szakmai, valamint pénzügyi-gazdasági alkalmassági feltételek előírásától. A Kbt. 128. § (1) bekezdés a) pont szerinti hirdetmény nélküli koncessziós szerzési eljárás esetén ajánlatkérő nem alkalmazhatja a Kbt. 76. § (5) bekezdésben rögzített korlátozások nélkül a legalacsonyabb ár szempontját egyedüli értékelési szempontként. A hirdetmény nél-

küli koncessziós beszerzési eljárás esetén is a Kbt. 119. § (4) bekezdés és – az abban többek között hivatkozott – 56. § (3) bekezdés alkalmazandó.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 4. § (2) bekezdés értelmében a közbeszerzési szerződés megkötésére közbeszerzési eljárást, építési vagy szolgáltatási koncesszió megkötésére koncessziós beszerzési eljárást kell lefolytatni. A közbeszerzési eljárás lehet a) nyílt eljárás, b) meghívásos eljárás, c) innovációs partnerség, d) tárgyalásos eljárás, e) versenypárbeszéd, f) hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás [Kbt. 49. § (1) bekezdés]. A közbeszerzési eljárás és a koncessziós beszerzési eljárás tehát elkülönül egymástól.

A Kbt. 118. § (1) bekezdés alapján az ajánlatérőnek e Rész szerint kell eljárnia a nemzeti értékhatárt - a 3. melléklet szerinti szociális és egyéb szolgáltatások esetében az uniós értékhatárt - elérő vagy meghaladó építési vagy szolgáltatási koncesszió beszerzése esetén.

A Kbt. 118. § (3) bekezdés szerint az ajánlatkérő a koncessziós beszerzési eljárást szabadon alakítja ki az Első Részben, valamint az e Részben foglalt alapelvek és alapvető eljárási szabályok betartásával.

Koncessziós beszerzési eljárás esetén tehát az ajánlatkérő a Kbt. Első Rész szerinti szabályok szerint járhat el azzal, hogy a Kbt. Negyedik Rész szerinti speciális rendelkezésekre is tekintettel kell lennie. A Kbt. Negyedik Részében a hirdetmény nélküli koncessziós beszerzési eljárások tekintetében továbbá a Kbt. 128. § (2)-(6) bekezdése is rögzít eltérő eljárási szabályokat. Ajánlatkérőnek hirdetmény nélküli koncessziós beszerzési eljárás esetén mindenekelőtt ezen, Kbt. 128. § (2)-(6) bekezdés szerinti speciális rendelkezésekre kell tekintettel lennie, az azokban nem rendezett kérdésekben a Kbt. Első és Negyedik Rész szerinti szabályok irányadók.⁷

E szabályozás a közbeszerzési eljárásokra vonatkozó uniós irányelvek⁸ és a koncessziós beszerzési eljárások-

ra vonatkozó uniós irányelv⁹ szerinti szabályozást követi. A törvényi indokolás szerint a Kbt. Negyedik Rész - a koncessziós irányelv koncepciójával megegyezően - nem rögzít részletesen szabályozott eljárási fajtákat, hanem egységesen tartalmazza azokat az eljárási szabályokat, amelyeket az építési vagy szolgáltatási koncessziók odaítélésére alkalmazni kell. A Kbt. Második Rész szerinti, közbeszerzési eljárásokra vonatkozó szabályok tehát nem alkalmazandók, alkalmazhatók.

Az alkalmassági feltételek körében a Kbt. 128. § (2)-(6) bekezdése nem tartalmaz rendelkezéseket és nem utal vissza a Kbt. 100. § (5) bekezdés alkalmazhatóságára sem, illetve a Kbt. Negyedik Részének vonatkozó, 124. §-a sem tartalmaz ilyen irányú [a Kbt. 100. § (5) bekezdésben szereplő] speciális rendelkezéseket, ennél fogva a Kbt. 128. § (1) bekezdés a) pont szerinti hirdetmény nélküli koncessziós beszerzési eljárás esetén nem alkalmazhatók a Kbt. 100. § (5) bekezdésben foglaltak. Emellett a Kbt. 124. § (1) bekezdés rögzíti, hogy az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban a részvételre jelentkezők vagy ajánlattevők műszaki-szakmai alkalmasságához, valamint pénzügyi-gazdasági helyzetéhez kapcsolódó alkalmassági feltételeket határoz meg. Az alkalmassági követelményeket és az azoknak való megfelelés igazolására benyújtandó dokumentumokat az eljárást megindító felhívásban pontosan meg kell jelölni. Ennek során meg kell határozni, hogy mely körülmények megléte, illetve hiánya vagy azok milyen mértékű fogyatékosága zárja ki, hogy az ajánlatkérő az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt alkalmasnak minősítse a szerződés teljesítésére. A Kbt. 124. § (2) bekezdése továbbá kimondja, hogy az alkalmassági követelmények tekintetében a koncessziós beszerzési eljárásban is alkalmazni kell a Kbt. 65. § (3), (6)-(8) és (11) bekezdését, valamint (9) bekezdését annak figyelembe vételével, hogy az ajánlatkérő a külön jogszabályban szabályozott, a közbeszerzések esetében előírható alkalmassági feltételek mellett egyéb objektív alapú feltételt is előírhat. A Kbt. 124. § idézett rendelkezéseit

⁷ A Negyedik Részhez kapcsolódó törvényi indokolás is rögzíti, hogy a hirdetménnyel induló koncessziós beszerzési eljárás általános szabályait követően a törvény két olyan eljárási rendet is szabályoz - a hirdetmény nélküli koncessziós beszerzési eljárás és a szociális és egyéb szolgáltatásokra vonatkozó koncessziók eljárásaira alkalmazható sajátos szabályokat -, amelyek az általános szabályokhoz képest a törvény által meghatározott körben eltérésre adnak lehetőséget.

⁸ Az Európai Parlament és Tanács a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014/24/EU irányelv, az Európai Parlament és Tanács a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014/25/EU irányelv.

⁹ Az Európai Parlament és Tanácsnak a koncessziós szerződésekről szóló 2014/23/EU irányelv.

kiegészítő szabályok a Kbt. Első Részében nem szerepelnek.

Fentiek alapján tehát hirdetmény nélküli koncessziós beszerzési eljárás esetén ajánlatkérő nem alkalmazhatja a Kbt. 65. § (2) bekezdés, illetve a Kbt. 100. § (5) bekezdés előírásait, azaz nem tekinthet el a gazdasági szereplő műszaki-szakmai alkalmasságához, valamint pénzügyi-gazdasági helyzetéhez kapcsolódó alkalmassági feltételek előírásától. Ezt támasztja alá a törvényi indoklás is, mely szerint a koncessziós szerződések összetettsége indokolja, hogy az ajánlatkérőnek meg kell határoznia olyan, a gazdasági szereplők műszaki-szakmai alkalmasságához, valamint pénzügyi-gazdasági helyzetéhez kapcsolódó követelményeket, amelyek az eljárásban való ajánlattétel előfeltételét jelentik (alkalmassági követelmények).

Tekintettel arra, hogy a Kbt. 100. § (5) bekezdés tartalmazza azt az előírást, hogy egy ajánlattevő ajánlattételre történő felhívása esetén a Kbt. 76. § (5) bekezdése nem alkalmazandó, hirdetmény nélküli koncessziós beszerzési eljárás esetén ez a rendelkezés sem irányadó a fentiek alapján. Emellett a Kbt. 125. § (1) bekezdés alkalmazni rendeli a Kbt. 76. § (5) bekezdését is. Másképpen fogalmazva, a Kbt. 128. § (1) bekezdés a) pont szerinti hirdetmény nélküli koncessziós beszerzési eljárás esetén ajánlatkérő nem alkalmazhatja a Kbt. 76. § (5) bekezdésben rögzített korlátozások nélkül a legalacsonyabb ár szempontját egyedüli értékelési szempontként.

A Kbt. 119. § (4) bekezdés alapján a kiegészítő tájékoztatás kérésre és a helyszíni bejárásra az 56. § alkalmazandó azzal, hogy a kiegészítő tájékoztatást a kérés beérkezését követően ésszerű határidőn belül, de az ajánlattételi vagy részvételi határidő lejárta előtt legkésőbb hat nappal kell megadni.

A kiegészítő tájékoztatás kérésére és a tájékoztatás megadására a Kbt. 128. § (2)-(6) bekezdései nem tartalmaznak speciális rendelkezéseket, így a Kbt. Negyedik Része szerinti „általános” koncessziós beszerzési eljárásokra vonatkozó előírásai alkalmazandók. Ennek megfelelően, hirdetmény nélküli koncessziós beszerzési eljárás esetén is a Kbt. 119. § (4) bekezdés szerint kell eljárni.

A kiegészítő tájékoztatás kérésének elkésztésére vonatkozó Kbt. 56. § (3) bekezdés szerinti szabály is irányadó a Kbt. 119. § (4) bekezdésben foglalt tájékoztatásadási határidő mellett.

6. kérdés

Ajánlatkérő központosított közbeszerzés keretében (Digitális Közbeszerzési Rendszeren keresztül) 2021. év végén, 2022. év elején több verseny újrainyitást alkalmazott különböző keretmegállapodások alapján. Ajánlatkérő számára nem volt ismert, hogy ugyanazon keretmegállapodás alapján 2021-et követően fog-e még eljárást indítani, ami alapján 2022. első negyedévben szerződéskötésre kerül sor, így az eljárás eredményéről szóló tájékoztatót tartalmazó hirdetményt (a továbbiakban: eredménytájékoztató) nem adott fel közzétételre a Kbt. 37. § (4) bekezdése alapján. Ajánlatkérő a hirdetményfeladást megelőzően összegezte, hogy 2022. január 1.-március 31. között mely keretmegállapodásokról hány alkalommal került sor verseny újrainyítás eredményeként szerződéskötésre. Ezen összegezés alapján derült ki, hogy az említett időszakban mindegyik keretmegállapodáshoz csak 1-1 versenyújrainyítás tartozik. Helyesen jár-e el ajánlatkérő, ha a versenyújrainyítások vonatkozásában csak a naptári negyedév lezárását követően ad fel eredménytájékoztatót? A Kbt. 37. § (4) bekezdés akkor is alkalmazható, ha csak egy versenyújrainyításra kerül sor a keretmegállapodás alapján?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint ajánlatkérő helyesen jár el, amikor a Kbt. 37. § (2) bekezdéstől eltérően a keretmegállapodás alapján történő versenyújrainyítások tekintetében csak a naptári negyedév lezárását követően ad fel eredménytájékoztatót a negyedév utolsó napját követő három munkanapon belül. A Kbt. 37. § (4) bekezdés akkor is alkalmazható, ha csak egy versenyújrainyításra kerül sor a keretmegállapodás alapján az adott naptári negyedévben.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 37. § (2) bekezdése alapján az (1) bekezdés h)-i) pontja szerinti eljárás eredményéről szóló tájékoztatót az ajánlatkérő legkésőbb a szerződéskötést, ennek hiányában az eljárás eredménytelenné nyilvánításáról vagy a szerződés megkötésének megtagadásáról [131. § (9) bekezdés] szóló ajánlatkérői döntést követő három munkanapon belül köteles megküldeni közzétételre. Részekre történő ajánlattétel esetén a közzétételre megküldés határideje valamennyi rész tekintetében az utolsó szerződés megkötésétől, a teljes eljárás eredménytelensége esetén valamennyi rész tekintetében az utolsóként meghozott, az eljárás eredménytelenné nyilvánításáról szóló ajánlatkérői döntéstől kezdődik. A

közbeszerzési eljárás e hirdetmény közzétételével zárul le.

A Kbt. 37. § (4) bekezdés szerint az ajánlatkérő a (2) bekezdéstől eltérően az eljárás eredményéről szóló tájékoztatót keretmegállapodás vagy dinamikus beszerzési rendszer alkalmazása esetén a keretmegállapodás alapján, vagy a dinamikus beszerzési rendszer keretében kötött szerződésekről együttesen is közzéteheti. Ebben az esetben a hirdetményt a megelőző negyedév során kötött szerződésekről a naptári negyedév utolsó napját követő három munkanapon belül kell megküldeni közzétételre.

A Kbt. 37. § (4) bekezdés speciális szabályt tartalmaz a keretmegállapodás vagy dinamikus beszerzési rendszer alkalmazása esetén a Kbt. 37. § (2) bekezdéshez képest, amennyiben a keretmegállapodás alapján/dinamikus beszerzési rendszer keretében több szerződés megkötésére kerül sor azok időtartama alatt. A Kbt. 37. § (4) bekezdés értelmében tehát keretmegállapodás alkalmazása esetén eredménytájékoztatót a naptári negyedév utolsó napját követő három munkanapon belül kell megküldeni közzétételre a megelőző negyedév során kötött szerződésekről, így a versenyújranyitások eredményeként kötött szerződésekről csak a naptári negyedév lezárását követően kell ajánlatkérőnek feladni eredménytájékoztatót, azt viszont a negyedév utolsó napját követő három munkanapon belül.

A Kbt. 37. § (4) bekezdés általában lehetővé teszi a negyedéves eredménytájékoztatók közzétételét keretmegállapodás alkalmazása esetén, így e rendelkezés akkor is alkalmazható, ha a keretmegállapodás alapján az adott negyedévben csak egy versenyújranyitásra került sor, azonban a keretmegállapodás alapján további versenyújranyitásokra van lehetőség az adott keretmegállapodás időtartama alatt.

7. kérdés

Előző kérdéskörhöz kapcsolódóan miként értelmezendő a Kbt. 37. § (4) bekezdésben, hogy „együttesen” adhat fel ajánlatkérő eredménytájékoztatót, ha ajánlatkérőnek az egyes eljárásokat EKR-n kívüli eljárásként rögzítenie kellett a szerződés közzététele érdekében, így tulajdonképpen több eljárása van több keretmegállapodáshoz kapcsolódóan? A Kbt. mely rendelkezése mondja ki egzakt módon, hogy az „együttes” hirdetményfeladás egy (azonos) keretmegállapodás vonatko-

zásában értelmezhető? Együttes hirdetményfeladás esetén egyszer kell hirdetményellenőrzési díjat fizetni vagy eljárásenként/keretmegállapodásonként? Amennyiben egyszer kell hirdetményellenőrzési díjat fizetni, miként kell kezelni a többi eljárás vonatkozásában? Ajánlatkérő helyesen jár-e el, ha az eredménytájékoztató megjegyzés/további információk rovatában hivatkozik a Kbt. 37. § (4) bekezdés alkalmazására, tekintettel arra, hogy a hirdetmény feladására a szerződéskötéshez képest későbbi időpontban került sor?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 37. § (4) bekezdésben szereplő „együttesen” fordulat egy adott – közbeszerzési eljárás eredményeként kötött – keretmegállapodás alapján megvalósított versenyújranyitások/közvetlen megrendelések útján kötött szerződésekre utal oly módon, hogy e szerződésekről nem kell a Kbt. 37. § (2) bekezdésnek megfelelően külön-külön eredménytájékoztatót közzétenni, hanem negyedévente együttesen egy eredménytájékoztató keretében kerülhet erre sor. A Kbt. 37. § (1) bekezdése a közbeszerzési eljárás tekintetében rögzít hirdetményközzétételi kötelezettségeket, mint, ahogy a Kbt. 37. § (2) bekezdés és e tekintetben a Kbt. 37. § (4) bekezdés is *eljárás* eredményéről szóló tájékoztatót ír.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 37. § (4) bekezdés nem több közbeszerzési eljárás eredményeként kötött keretmegállapodás tekintetében rögzíti az együttes eredménytájékoztató közzétételének lehetőségét, hanem egy adott közbeszerzési eljárás eredményeként kötött keretmegállapodás alapján megvalósított versenyújranyitások/közvetlen megrendelések útján kötött szerződésekre. Az együttes eredménytájékoztató közzétételének lehetősége az adott keretmegállapodás alapján megvalósított – adott esetben – versenyújranyitásokra, az azok eredményeként kötött szerződésekre vonatkozik, amely az EKR-n kívül lefolytatott közbeszerzési eljárások eredményeként kötött keretmegállapodások esetén is irányadó. Ezt támasztja alá az „EKR Felhasználói kézikönyv II. v66 ajánlatkérő szervezetek részére” elnevezésű segédanyag is, melynek 64. oldalán az EKR-n kívül lefolytatott keretmegállapodások alapján indított beszerzések kapcsán olvasható, hogy az EKR-ben az eljárás eredményéről a tájékoztató az egyes beszerzésekről felad-

ható a keretmegállapodást létrehozó eljárás ügyletből is, valamint keretmegállapodás alapján lefolytatott eljárás ügyletekből is, attól függően, hogy az ajánlatkérő közbeszerzési eljárásonként külön-külön szeretné közzétenni a tájékoztatást vagy a Kbt. által biztosított

lehetőséggel élve, a megvalósult közbeszerzésekről összesítve. Megjegyzendő, az egyes versenyújranyitások nem minősülnek közbeszerzési eljárásnak a Kbt. 49. § (1) bekezdése alapján.

JOGORVOSLATI AKTUALITÁSOK

Dr. Horváth Éva, közbeszerzési biztos, Közbeszerzési Hatóság

DOI: 10.37371/KEP.2023.1.2

A Közbeszerzési Értesítő Plusz jelen számában ismertetett Európai Unió Bíróságának ítélete és a Döntőbizottság határozata az ajánlatkérő által hozott döntés elleni jogorvoslati kérelem benyújtási határidejének be nem tartása miatti jogorvoslati kérelem elkésztésével foglalkozik, mely esetekben a jogorvoslati kérelem érdemi elbírálásának eljárásjogi akadálya áll fenn.

Az Európai Unió Bíróságának C-532/20. számú ítélete¹

Az ítélettel érintett tárgyak: Jogorvoslati kérelem benyújtásának határidejét az ajánlatkérő szerv azon határozatával szemben, amelyben érvényesnek nyilvánította egy vesztes ajánlattevő ajánlatát, és e határozat a nyertes ajánlattevő személyét megnevezi, ahhoz az időponthoz viszonyítva lehet számítani, amikor a nyertes megkapja e határozatot.

Tényállás

A romániai ajánlatkérő egy vasútvonal felújítását célzó építési beruházás megvalósítására irányuló közbeszerzési eljárást indított. 2018. március 13-án a jelen ismertetés szerint AT ajánlattevő által benyújtott ajánlatot az ajánlatkérő elfogadhatónak nyilvánította, azonban 2018. július 5-én az ajánlatkérő az AT ajánlattevő ajánlatának érvénytelenségéről döntött, az alkalmassági feltételeknek való nem megfelelés miatt. 2018. október 19-i ítéletével a Bukaresti Törvényszék elutasította az AT ajánlattevő keresetét, amelyet a saját ajánlata érvénytelensége és a nyertes ajánlattevőként kihirdetett a jelen ismertetés szerint BR ajánlattevő ajánlatának érvényességével kapcsolatban nyújtott be.

A 2018. december 20-án meghozott ítéletében a Bukaresti Fellebbviteli Bíróság helyt adott az AT ajánlattevő által a fenti ítélettel szemben benyújtott keresetnek, és megsemmisítette az elsőfokú bíróság határozatát. A fellebbviteli bíróság azt is megállapította, hogy az AT ajánlattevő ajánlata érvényes volt, és az ajánlatkérő köteleles a BR ajánlattevő ajánlatát újraértékelni, fi-

gyelembevételre az AT ajánlattevő által a BR ajánlatával szemben megfogalmazott kifogásokat. A Bukaresti Fellebbviteli Bíróság által elrendelt újraértékelést követően az ajánlatkérő az AT ajánlattevő ajánlatát érvényesnek nyilvánította, és a 2019. június 19-i levelében az AT ajánlattevőt jelölte meg a szóban forgó közbeszerzési eljárás nyertes ajánlattevőjének.

2019. július 5-én az AT új keresetet nyújtott be a Bukaresti Törvényszékhez, amelyben többek között az ajánlatkérő azon döntését kifogásolta, amelyben a BR ajánlattevő ajánlatát érvényesnek és megfelelőnek fogadta el, valamint az odaítélési eljárásról szóló döntés és minden, az ezen ajánlat értékelésének módjára vonatkozó aktus megsemmisítését kérte. Ezenfelül az AT ajánlattevő azt kérte e bíróságtól, hogy kötelezze az ajánlatkérőt a BR ajánlatának érvénytelenné nyilvánítására, azzal az indokkal, hogy a BR többször is megpróbálta befolyásolni az ajánlatkérő értékelő bizottságának tagjait annak érdekében, hogy az AT ajánlattevő ajánlatát hátrányos helyzetbe hozza.

A Bukaresti Törvényszék 2019. augusztus 8-i ítéletével e keresetet késedelmes benyújtása miatt elutasította. E tekintetben a bíróság úgy ítélte meg, hogy a román közbeszerzési törvényben foglalt tíznapos határidőt nem attól az időponttól kell számítani, amikor az AT ajánlattevő a közbeszerzési iratokról tudomást szerzett, hanem attól az időponttól, amikor közölték vele az eljárás eredményét.

Az AT ezen ítélettel szemben fellebbezést nyújtott be a Bukaresti Fellebbviteli Bírósághoz. Fellebbezésének alátámasztására előadta, hogy a közbeszerzési eljárás eredményéről szóló, 2019. június 19-i jelentésben kizárólag a saját ajánlatának értékeléséről tájékoztatták, és abból nem derült ki semmilyen, a BR által benyújtott ajánlat értékelésének módjára vonatkozó információ. Az AT ajánlattevő arra hivatkozott, hogy csak 2019. június 25-én szerzett tudomást a közbeszerzési eljárásról készült iratokról és – közvetetten – az értékelés módjáról, amely időpontban a 2019. június 20-i kérelmét

¹ Európai esetjogi azonosító: ECLI:EU:C:2022:128. Az ítélet 2022. február 24-én kelt.

követően betekintetett közbeszerzési eljárás irataiba. Következésképpen álláspontja szerint a kereset benyújtására a román közbeszerzési törvényben előírt tíznapos határidő 2019. június 25-től kezdődött.

E körülmények között a Bukaresti Fellebbviteli Bíróság úgy határozott, hogy a jogorvoslati eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti az Európai Bíróság elé:

Úgy kell-e értelmezni a vízügyi, energiaipari, szállítási és távközlési ágazatokban működő vállalkozások beszerzési eljárásairól szóló közösségi szabályok alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló a Tanács 1992. február 25-i 92/13/EGK irányelvének (a továbbiakban: 92/13/EGK irányelv) 1. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdését és (3) bekezdését, valamint 2c. cikkét, hogy a közbeszerzési eljárás keretében nyertesként megjelölt ajánlattevő által az ajánlatkérő szerv azon határozatával szemben előterjesztett kereset benyújtásának határidejét, amelyben az ajánlatkérő érvényesnek nyilvánította a közbeszerzési rangsorban alacsonyabb helyre sorolt ajánlattevő ajánlatát, azon naphoz viszonyítva kell-e számítani, amelyen felmerült a nyertesként megjelölt ajánlattevő érdeke azt követően, hogy a sikertelen ajánlattevő keresetet nyújtott be a közbeszerzési eljárás eredményével szemben?

Az Európai Unió Bírósága az ítéletét a következőkkel indokolta

Az Európai Unió Bírósága az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről előzetesen megállapította, hogy a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság nem a 92/13/EGK irányelv 1. cikke (1) bekezdése harmadik albekezdésének, hanem ezen irányelv 1. cikke (1) bekezdése negyedik albekezdésének értelmezését kéri a Bíróságtól.

Ennek megfelelően úgy kell tekinteni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság egyetlen kérdésével lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 92/13/EGK irányelv 1. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdését és (3) bekezdését, valamint 2c. cikkét, hogy azon határidőt, amelyen belül az odaítélési eljárás keretében nyertesként megjelölt ajánlattevő keresetet terjeszthet elő az ajánlatkérő szerv azon határozatával szemben, amely elfogadhatónak nyilvánítja egy vesztes ajánlattevő ajánlatát, lehet-e ahhoz az időpont-hoz viszonyítva számítani, amikor e nyertes megkapja e

határozatot, még akkor is, ha egyfelől ezen időpontban a vesztes ajánlattevő nem vagy még nem nyújtott be keresetet e közbeszerzési eljárás eredményét illetően, illetve másfelől, az eljárás nyertese nem kapta meg az említett ajánlattevő ajánlata értékelésének módjára vonatkozó releváns információkat.

Tekintettel arra, hogy a 2014/23/EU irányelvvel módosított, az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1989. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelv 1. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdése, (3) bekezdése, valamint 2c. cikke analógiát mutat a 92/13/EGK irányelv 1. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdésével, valamint 2c. cikkével, a 89/665/EGK irányelv ezen rendelkezéseire vonatkozó ítélkezési gyakorlat is releváns a 2014/23/EU irányelvvel módosított 92/13/EGK irányelv szóban forgó rendelkezéseinek értelmezése tekintetében. A 92/13/EGK irányelv 1. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdése a 2014/25/EU irányelv vagy a 2014/23/EU irányelv hatálya alá tartozó szerződések tekintetében annak biztosítására kötelezi a tagállamokat, hogy az ajánlatkérő szervek által hozott döntésekkel szemben hatékonyan és a lehető leggyorsabban jogorvoslat legyen igénybe vehető. Márpedig a jogvesztő keresetindítási határidőknek az előírása lehetővé teszi az ezen irányelv által követett, gyorsaságra irányuló cél megvalósítását azáltal, hogy kötelezi a gazdasági szereplőket a gyors keresetindításra a közbeszerzési eljárás keretében hozott előkészítő intézkedésekkel, illetve közbenső határozatokkal szemben (lásd analógia útján: 2019. február 14-i Cooperativa Animazione Valdocco végzés, C-54/18, EU:C:2019:118, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A jogvesztő jellegű, észszerű keresetindítási határidőknek a megállapítása főszabály szerint teljesíti a 92/13/EGK irányelvből következő hatékony érvényesülés követelményét, mivel a jogbiztonság alapelve alkalmazásának minősül, és összeegyeztethető a hatékony bírói jogvédelemhez való alapvető joggal (lásd analógia útján: 2019. február 14-i Cooperativa Animazione Valdocco végzés, C-54/18, EU:C:2019:118, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

Következésképpen, amennyiben a tagállamok a 92/13/EGK irányelv 2c. cikke értelmében előírják, hogy a 2014/25/EU irányelv vagy a 2014/23/EU irányelv

hatálya alá tartozó eljárás keretében vagy azzal kapcsolatban az ajánlatkérő által hozott döntés elleni jogorvoslati kérelmeket meghatározott határidő lejárta előtt kell benyújtani, az említett határozattal szembeni jogorvoslati határidőket az ajánlatkérő szerv határozatának az ajánlattevőkkel való közlésére vonatkozó szabályok alapján kell meghatározni. Ennek megfelelően a határidő legalább tíz naptári nap kell, hogy legyen attól a naptól számítva, amikor e döntést az ajánlattevőnek vagy a részvételre jelentkezőnek faxon vagy elektronikus úton megküldik. Amennyiben más kommunikációs eszközöket használnak, e határidőt úgy kell számítani, hogy vagy e döntésnek az ajánlattevő vagy a részvételre jelentkező részére való megküldése időpontját követő naptól számított legalább tizenöt naptári nap, vagy az ugyanezen döntés kézhezvételét követő naptól számított legalább tíz naptári nap. A 2. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett döntések elleni jogorvoslati kérelmek esetében, amely döntésekre nem vonatkozik külön értesítési szabály, a határidő az érintett döntések közzétételének időpontjától számított legalább tíz naptári nap.

A jelen ügyben a román jog előírja, hogy a tíznapos határidő számítása valamennyi ajánlattevő esetében – a nyertes ajánlattevőt is ideértve – az ajánlatkérő szerv aktusáról való tudomásszerzést követő napon kezdődik. Ennek megfelelően annak a nyertes ajánlattevőnek, akinek szándékában áll, hogy egy vesztes ajánlattevő ajánlatát érvényesnek nyilvánító határozatot vitasson, keresetét e határidőn belül kell benyújtania, egyrészt attól a kérdéstől függetlenül, hogy ezen ajánlattevő e határozattal szemben keresetet nyújtott-e be, másrészt pedig azon tényről függetlenül, hogy e nyertes ajánlattevő semmilyen információval nem rendelkezett az említett ajánlattevő ajánlatának értékelési módjáról.

Bár mind a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelmében, mind az alapeljárás felei és az Európai Bizottság foglalkoznak írásbeli észrevételeikben az eljáráshoz fűződő érdek feltételével, a kérdést előterjesztő bíróság kérdését kizárólag a keresetindítási határidő kezdőnapjával kapcsolatos problémára korlátozta.

E tekintetben megállapította az Európai Unió Bírósága, hogy a 92/13/EGK irányelv 1. cikkének (3) bekezdése értelmében a tagállamoknak kell biztosítaniuk, hogy az általuk megállapítandó részletes szabályok szerint legalább azon személyeknek álljon jogorvoslati eljárás a

rendelkezésükre, akiknek érdekükben áll vagy állt egy adott szerződés elnyerése, és akiknek az állítólagos jogsértés érdeksérelmet okozott, vagy ennek kockázata fennáll. E rendelkezés célja, hogy többek között valamennyi olyan ajánlattevő helyzetében alkalmazzák, amely ajánlattevő úgy véli, hogy valamely versenytársának a közbeszerzési szerződés odaítélésére irányuló eljárásban való részvételét megengedő határozat jogellenes, és azzal a veszéllyel jár, hogy neki kárt okoz, mivel e veszély elegendő az e határozattal szembeni kereset megindításához fűződő azonnali érdek megalapozásához, eltekintve egyébiránt a szerződés másik részvételre jelentkezőnek való odaítéléséből esetlegesen eredő kártól (lásd analógia útján: 2019. február 14-i Cooperativa Animazione Valdocco végzés, C-54/18, EU:C:2019:118, 36. pont).

Ily módon a 92/13/EGK irányelvvel főszabály szerint nem ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy az ajánlatkérő által hozott határozat elleni jogorvoslati kérelmeket egy e célra meghatározott határidőn belül kell benyújtani, és hogy az e kérelmet megalapozó valamennyi, a közbeszerzési eljárásban elkövetett jogsértésre ugyanezen határidőn belül kell hivatkozni, a jogvesztés terhe mellett, oly módon, hogy e határidő elteltével e határozat ellen jogorvoslatot benyújtani és ilyen jogsértésekre hivatkozni a továbbiakban már nem lehet, feltéve, hogy e határidő észszerű (lásd analógia útján: 2019. február 14-i Cooperativa Animazione Valdocco végzés, C-54/18, EU:C:2019:118, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ebből az következik, hogy a nyertes ajánlattevő még akkor is köteles lehet a vesztes ajánlattevő közbeszerzési eljárásban való részvételét megengedő határozattal szembeni jogorvoslati kérelem benyújtására nyitva álló határidőt betartani, ha e határozat a nyertes ajánlattevő személyét nevezi meg, és még akkor is, ha ezen időpontban a vesztes ajánlattevő nem vagy még nem nyújtott be keresetet ezen utóbbi határozattal szemben.

Mindazonáltal nem zárható ki, hogy sajátos körülmények fennállása esetén vagy bizonyos részletszabályokra figyelemmel, a jogvesztést kimondó nemzeti szabályok alkalmazása sértheti az uniós jog által magánszemélyeknek biztosított jogokat, különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében foglalt, hatékony jogorvoslathoz való jogot és a pártatlan bírósághoz való jogot (lásd analógia útján: 2019. február 14-i Cooperativa Animazione Valdocco végzés, C-54/18, EU:C:2019:118, 43. pont, valamint az ott hivat-

kozott ítélkezési gyakorlat). E tekintetben az Európai Unió Bírósága emlékeztetett arra, hogy a közbeszerzési szerződés odaítélése területén alkalmazandó rendelkezések megsértése elleni hatékony jogorvoslatok csak akkor biztosíthatók, ha az e jogorvoslati kérelmek benyújtására nyitva álló határidő csupán abban az időpontban kezdődik, amikor a felperes tudomást szerzett, vagy tudomást kellett volna szereznie az említett rendelkezések állítólagos megsértéséről (lásd analógia útján: 2019. február 14-i Cooperativa Animazione Valdocco végzés, C-54/18, EU:C:2019:118, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ennek érdekében az ajánlatkérő által az ajánlattevőkkel közölt döntésnek a 92/13/EGK irányelv 2c. cikke értelmében tartalmaznia kell a lényeges indokok összefoglalását. A lényeges indokok összefoglalását az ajánlatkérő határozatainak tartalmaznia kell, amely annak biztosítására irányul, hogy az érintett ajánlattevők tudomást szerezzenek vagy szerezhessenek a közbeszerzési eljárásokra alkalmazandó szabályok esetleges megsértéséről. A jelen ügyben, a kérdést előterjesztő bíróság általi vizsgálat fenntartása mellett, az ajánlatkérő azon határozatának lényeges indokai, amely megengedte a BR ajánlattevő részvételét a szóban forgó közbeszerzési eljárásban, levezethetők az eljárás eredményére vonatkozó jelentésből, amelyet a román jog értelmében az érintett ajánlattevők részére hozzáférhetővé kellett tenni. Mindazonáltal olyan körülmények között, amikor az ajánlatkérő határozatának lényeges indokairól sem közzététel útján, sem pedig e határozat közzétekor nem tájékoztatják az ajánlattevőket, annak a határidőnek a számítása, amelyen belül

a nyertes ajánlattevő keresetet nyújthat be az ajánlatkérő azon határozata ellen, amellyel a vesztes ajánlattevő ajánlatát elfogadhatónak nyilvánította, nem e határozat kézhezvételének időpontjától kezdődik, hanem az említett határozat lényeges indokainak a nyertes ajánlattevővel történő közlése időpontjától, ami garantálja, hogy az említett nyertes ajánlattevő tudomást szerzett vagy szerezhetett arról, hogy egy ilyen határozattal az ajánlatkérő esetlegesen megsértette-e az uniós jogot.

A fenti megfontolásokra figyelemmel az előterjesztett kérdésre az Európai Unió Bírósága azt a választ adta, hogy a 92/13/EGK irányelv 1. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdését és (3) bekezdését, valamint 2c. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azt a határidőt, amelyen belül a közbeszerzési szerződés odaítélésére irányuló eljárás keretében nyertesként megjelölt ajánlattevő keresetet terjeszthet elő az ajánlatkérő szerv azon határozatával szemben, amely elfogadhatónak nyilvánítja egy vesztes ajánlattevő ajánlatát, lehet ahhoz az időponthoz viszonyítva számítani, amikor a nyertes megkapja e határozatot, még akkor is, ha ezen időpontban a vesztes ajánlattevő nem vagy még nem nyújtott be keresetet e határozattal szemben. Ezzel szemben, ha az említett határozat közzétekor vagy közzétételkor az olyan lényeges indokok összefoglalását, mint az említett ajánlat értékelésének módjára vonatkozó információkat, a 92/13/EGK irányelv 2c. cikkének megfelelően nem hozták az említett nyertes ajánlattevő tudomására, e határidőt az ilyen összefoglalásnak a nyertes ajánlattevővel történő közlése időpontjához viszonyítva kell számítani.

A Döntőbizottság D.144/23/2022. számú végzése

A jogorvoslati ügyvel érintett tárgyak: A Ptk. képviseletre vonatkozó rendelkezéséből következően a képviselő tudomásszerzésével a képviselt személy tudomásszerzése is megtörténik, amely a közös közbeszerzési eljárásban is irányadó rendelkezés a jogorvoslati határidő megtartottsága szempontjából. Másfelől azt kell vizsgálni, hogy a szerződéskötéstől visszalépett ajánlattevő esetében a rendelkezésére álló információknak, a közbeszerzési eljárás felállított szabályainak megfelelően történt-e a jognyilatkozat közlése.

Tényállás

A támogató vissza nem térítendő támogatást biztosított az I. r. ajánlatkérő, egyben kérelmezői önkormányzat részére.

A kérelmezői önkormányzat képviselő-testülete határozattal döntött arról, hogy a II. r. ajánlatkérő lebonyolításában a kérelmező uszoda és strandfürdő fejlesztése építési beruházást valósítson meg.

A kérelmező, mint ajánlatkérő és a II. r. ajánlatkérő a Kbt. Harmadik Rész 112. § (1) bekezdés b) pontja szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indítottak építési beruházás tárgyában, melynek ajánlati felhívása 2021. november 19-én került feladásra.

A felhívás tartalmazta, hogy közös közbeszerzésre kerül sor, rögzítette a kötelező tartalmi elemeket, köztük a közbeszerzés ismertetését.

A dokumentáció tartalmazta, hogy a közbeszerzési eljárást a II. r. ajánlatkérő folytatja le a kérelmezői önkormányzat nevében.

A kiadott vállalkozási szerződéstervezet rögzítette, hogy a megrendelő a kérelmezői önkormányzat.

A 2021. december 13. napi ajánlattételi határidőben az EKR 4 ajánlatot bontott fel. Mások mellett a jelen ismertetés szerint E Kft. (a továbbiakban: kérelmezett) (ajánlati ára: 648.567.126.-Ft) és a jelen ismertetés szerint M Kft. (ajánlati ára: 663.643.364.-Ft) nyújtott be ajánlatot.

Az írásbeli összegezés 2021. december 28-án töltötték fel az EKR rendszerbe. Az összegezés szerint a közbeszerzési eljárás eredményes volt, a nyertes ajánlattevő a kérelmezett lett. A nyertes ajánlatot követő legkedvezőbb ajánlatot tevő az M Kft. volt.

Az írásbeli összegezés szerint a szerződéskötési moratórium kezdete: 2021. december 29-e, lejárta: 2022. január 7-e volt.

A II. r. ajánlatkérő műszaki projektmenedzsere 2022. január 3-án megküldte a szerződéskötéshez szükséges adatok listáját a kérelmezett részére.

A kérelmezett a 2022. február 16-án a II. r. ajánlatkérő képviselőiként eljáró személyeket e-mailben, valamint a kérelmezői ajánlatkérőnek és név szerint vezérigazgatójának címzett, az önkormányzat székhelyére tértivevényes, postai úton megküldött levélben bejelentette, hogy eláll a szerződéskötéstől, közölte az elállás indokait.

A 2022. február 17-én kelt levélben a II. r. ajánlatkérő közölte a kérelmezettel, hogy megalapozatlannak, tény- és iratellenesnek ítéli a kérelmezett visszalépését, annak indokait.

2022. január 17-én kelt levelében a II. r. ajánlatkérő szerződéskötésre hívta fel a nyertes ajánlatot követő legkedvezőbb ajánlatot tevőként kihirdetett M Kft.-t.

2022. február 26-án a kérelmező megkötötte a közbeszerzési szerződést az M Kft.-vel. A szerződést a kérelmező nevében és megbízásából a II. r. ajánlatkérő vezérigazgatója írta alá.

2022. március 1-jén feladásra került és a Közbeszerzési Értesítőben megjelent a közbeszerzési eljárás összegezése, mely rögzítette, hogy „Ajánlatkérő a Kbt. 131. § (4) bekezdése alapján – a nyertes visszalépése miatt – az ajánlatok értékelése során a következő legkedvezőbb ajánlatot tevőnek minősített ajánlattevővel kötötte meg a szerződést, akit az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezésben megjelölt.”

2022. április 22-én a II. r. ajánlatkérő feljegyzést küldött a kérelmezői önkormányzat jegyzője részére, melyben tájékoztatást adott a kérelmezett visszalépéséről.

A jogorvoslati kérelem

A kérelmezői önkormányzat 2022. április 26-án előterjesztett, és 2022. április 29-én hiánypótolta jogorvoslati kérelmében annak megállapítását kérte, hogy a kérelmezett megsértette a Kbt. 131. § (9) bekezdését, mivel jogellenesen lépett vissza a közbeszerzési szerződés megkötésétől.

A kérelmezett észrevétele

A kérelmezett elsődlegesen a jogorvoslati eljárás megszüntetését kérte a kérelem elkésettségére hivatkozva. Másodlagosan kérte a jogorvoslati kérelem elutasítását annak megalapozatlansága miatt.

A II. r. ajánlatkérő észrevétele

Közölte, hogy a kérelmező által előadottakat helyesnek és magára nézve is irányadónak tekinti.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

A Döntőbizottság a végzésében a jogorvoslati eljárást megszüntette.

A végzés indokolása a következőket rögzítette:

A tárgyi közbeszerzési eljárás megkezdésének időpontja 2021. november 19. napja, ezért a kérelemben foglaltakra a Kbt. ezen időpontban hatályban volt anyagi jogi rendelkezései, míg a jogorvoslati eljárás lefolytatására a kérelem benyújtása idején, azaz 2022. április 26. napján hatályos Kbt. eljárásjogi rendelkezései az irányadók.

A kérelmező abban a jogkérdésben kérte a Döntőbizottság állásfoglalását, hogy a jelen esetben fennálltak-e a Kbt. 131. § (9) bekezdése jogszerű alkalmazásának feltételei.

A Döntőbizottság hivatalból és a kérelmezett elkésettségi kifogása alapján a jogorvoslati kérelem érdemi elbírálásának eljárási jogi feltételeit vizsgálta, figyelemmel a kérelmezői tudomásszerzés időpontjára, és a kérelem előterjesztésére nyitva álló szubjektív jogorvoslati határidőre.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a felek között az nem volt vitatott, hogy a jogsértő esemény a kérelmező azon cselekményével azonosítható, amely szerint megindokolt nyilatkozatával bejelentette, hogy visszalép a közbeszerzési szerződés megkötésétől. A jogsértő esemény megtörténtének időpontja tehát a felek által nem vitatottan azonosítható, 2022. február 16. napja, amikor a kérelmezett az e-mailt megküldte, valamint amikor a nyilatkozatot postára adta.

A felek között a kérelmezői tudomásszerzés időpontja volt vitatott. A kérelmező e körben arra hivatkozott, hogy a közbeszerzési eljárását a Kbt. 29. § (1) bekezdése alkalmazásával folytatta le, tehát a közbeszerzés lebonyolításáért valójában a II. r. ajánlatkérő volt felelős, a közbeszerzési eljárásban a kérelmezői önkormányzat ajánlatkérőként nem vett részt, ajánlatkérőként történő

nevesítése a közbeszerzési eljárást megindító hirdetményben kizárólag azért volt szükséges, mert az elektronikus közbeszerzés lefolytatására igénybe vett informatikai rendszer, az EKR technikai beállításai miatt erre kényszerült. A kérelmező arra is hivatkozott, hogy a II. r. ajánlatkérő részére adott meghatalmazás kizárólag a közbeszerzési eljárás lebonyolítására, a közbeszerzési szerződés megkötésére terjed ki.

A Döntőbizottság rámutatott arra, hogy a Kbt. 29. § (1) bekezdésének 2. mondata kétséget nem hagyóan, kógens jelleggel rögzíti, hogy abban az esetben is, amikor egy ajánlatkérő más ajánlatkérőt meghatalmaz annak érdekében, hogy a nevében közbeszerzési eljárást folytasson le, ez a megoldás nem eredményezheti a meghatalmazást adó ajánlatkérőre a Kbt. alapján alkalmazandó szabályok megkerülését. A jelen esetben tényszerűen rögzíthető, hogy a II. r. ajánlatkérőnek nem volt közbeszerzési igénye semmilyen módon vagy mértékben a jelen építési beruházás tárgyát képező uszoda és strandfürdő felújítási, építési munkáival összefüggésben. Beszerzési igénye kizárólag a kérelmezői önkormányzatnak volt. Szerződést kizárólag a kérelmezői önkormányzat kívánt a közbeszerzési eljárás nyertes ajánlattevőjével kötni. A II. r. ajánlatkérő szerepe a tárgyi eljárásban kizárólag annak lebonyolítása volt. E feladatra a kérelmezői önkormányzat képviselőtestülete határozattal jelölte ki a II. r. ajánlatkérőt, a kérelmezői önkormányzat polgármestere pedig közvetlenül adott meghatalmazást személy szerint a II. r. ajánlatkérő vezérigazgatója részére arra, hogy a közbeszerzési eljárás során kiválasztott vállalkozóval megkösse a szerződést. A szerződést azonban a vezérigazgató személyesen, kizárólag a kérelmezői önkormányzat polgármestere nevében és javára eljárva írhatta alá, tehát pénzügyi kötelezettségvállalást kizárólag a kérelmezői önkormányzat tett, a közbeszerzési szerződés részes fele a nyertes ajánlattevőn kívül kizárólag a kérelmezői önkormányzat.

A jogorvoslati eljárás tárgya kizárólag annak vizsgálata, hogy a kérelmezett a Kbt. 131. § (9) bekezdésében rögzített feltételek jogszerű alkalmazásával lépett-e vissza a szerződés megkötésétől. A jogorvoslati eljárásnak nem lehet tárgya a kérelmezői önkormányzat kártérítési igénye körében történő döntés. Figyelemmel arra, hogy a kérelmező által megjelölt, jogsértőnek vélt cselekmény nem a közbeszerzési eljárás során meghozott ajánlatkérői döntéssel, mulasztással kapcsolatos, hanem kifejezetten az eljárást lezáró döntést követően, a szerző-

déskötéssel szoros összefüggésben álló ajánlattevői magatartással függ össze, ezért jogi relevanciával a közös ajánlatkérés kapcsán mindösszesen az a tény rendelkezik, hogy függetlenül attól, hogy a közbeszerzési eljárás lebonyolításában a kérelmezői önkormányzat nem vett részt, a Kbt. előírásainak betartásával fennálló felelőssége a Kbt. 29. § (1) bekezdés alapján fennáll. Különös figyelemmel a jóhiszemű joggyakorlás követelményére, a közpénzekkel való felelős gazdálkodás elvének érvényesítésére. Ennélfogva az ajánlatkérő felelőssége semmiképpen nem zárható ki a nevében és érdekében lefolytatott közbeszerzési eljárás eredményének ismeretét, a nevében és javára megkötött szerződés tartalmának ismeretét, valamint annak ismeretét illetően, hogy a nevében és javára közbeszerzési szerződést nem a nyertesként kihirdetett ajánlattevővel kötik meg, mégpedig azért, mert a nyertes a szerződéskötéstől visszalépett. A Döntőbizottság megjegyezte, hogy a tudomásszerzés időpontjaként megjelölt 2022. április 22. napját megelőzően már másfél hónappal nemcsak a közbeszerzési eljárás résztvevői, hanem bárki értesülhetett arról, hogy a nyertes ajánlattevő a Kbt. 131. § (9) bekezdésére hivatkozva visszalépett a szerződéskötéstől, tekintve, hogy a jogszabály szerinti hirdetmény 2022. március 3-án került közzétételre az eredményről.

A tudomásszerzés időpontjának megállapítása szempontjából releváns körülménynek minősül továbbá az, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban hogyan határozta meg a kapcsolattartás módját. Az útmutatóban előírásra került, hogy a lebonyolító ajánlatkérő, a II. r. ajánlatkérő, amely a kérelmezői önkormányzat nevében folytatta le a közbeszerzési eljárást. Az útmutató rögzítette továbbá, hogy az ajánlatkérő nem alkalmazza az elektronikus úton történő kapcsolattartást az eljárást eredményeként megkötendő szerződés megkötésére. Erre tekintettel tehát a megfelelően dokumentált jognyilatkozat az ajánlatadási feltételekben meghatározottak szerint szabályszerűen közölhető volt az ajánlatkérővel – akár e-mailben, akár postai úton, akár mindkét féle módon, miként az a jelen esetben is történt. A közbeszerzési dokumentumok között kiadott szerződéstervezet egyértelműen rögzítette, hogy a vállalkozási szerződést a polgármester nevében és megbízásából a II. r. ajánlatkérő vezérigazgatója fogja aláírni.

A fentiekre tekintettel a kérelmezői önkormányzat részére és egyúttal a II. r. ajánlatkérő vezérigazgatója

részére címzett e-mailben és postai úton megküldött kérelmezeti nyilatkozat a közbeszerzési dokumentumokban meghatározottnak megfelelően közölt nyilatkozatnak minősül. A kérelmező tévesen állította azt, hogy kizárólag a jogorvoslati eljárás megindítására jogosult törvényes képviselő tudomásszerzéséhez lenne köthető a Kbt. 148. § (3) bekezdésében meghatározott jogvesztő határidő kezdete. Egyfelől a jogorvoslati határidők megtartottsága szempontjából nincs jogi relevanciája annak, hogy személy szerint ki jogosult jogorvoslati eljárás iránti kérelmet a kérelmezői önkormányzat nevében benyújtani, másfelől azt kell vizsgálni, hogy a kérelmezett rendelkezésére álló információknak, a közbeszerzési eljárás felállított szabályainak megfelelően történt-e a jognyilatkozat közlése. A jelen esetben a Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmezett a megfelelő módon, a megfelelő címzettnek továbbította a nyilatkozatát.

A kérelmező által is meghivatkozott számos eseti döntésben tükröződik az az évtizedek óta rögzült közbeszerzési joggyakorlat, mely szerint a jogvesztő határidők megtartottságának vizsgálatakor annak van jelentősége, hogy a jogorvoslatot kérő mikor jut olyan információ birtokába, amely alapján feltételezhető, hogy a döntés a Kbt. szabályait sérti. Minden esetben e döntéshez szükséges releváns tények tudomásszerzését kell vizsgálni, tények és nem jogi álláspont kialakulását kell vizsgálni.

A jelen esetben releváns tény az, hogy a közbeszerzési eljárásban nyertesként kihirdetett ajánlattevő visszalépett a szerződéskötéstől, annak indokait a 2022. február 16-án közölt nyilatkozatában részletesen feltárta. A II. r. ajánlatkérő vezérigazgatója a kérelmezői önkormányzat nevében 2022. február 17-én úgy nyilatkozott, hogy a kérelmezeti elállást tudomásul vette, és szintén a kérelmezői önkormányzat nevében részletesen kifejtette azon ténybeli és jogi indokait, amely alapján az elállást jogsértőnek tartotta. Ezt követően a II. r. ajánlatkérő képviselői és a kérelmezett között nem volt egyeztetés a szerződés megkötésének lehetősége tárgyában. Sem a kérelmezői önkormányzat nevében eljáró II. r. ajánlatkérő, sem a kérelmezői önkormányzat polgármestere a továbbiakban nem kutakodott a kérelmezeti elállás ténybeli indokai után, a felek között további kommunikáció nem volt e körben, sőt a jogorvoslati kérelem is kizárólag a 2022. február 16-án közölt kérelmezeti indokok alapján kérte a jogsértés megállapítását.

Összefoglalva a fentieket, a Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmező az állított jogsértésről, a ténybeli alapul szolgáló kérelmezetti döntésről, a kérelmezett által megjelölt és a kérelmező által vitatott tényekről 2022. február 17-én tudomást szerzett. A tudomásszerzés időpontjától számított 15 napos jogvesztő határidőn túl került benyújtásra 2022. április 26-án a jogorvoslati kérelem, ennél fogva az érdemi elbírálásnak eljárási jogi akadálya áll fenn, a jogorvoslati kérelem elkésztett.

A Döntőbizottság végzése ellen a kérelmezői önkormányzat nyújtott be keresetet a bírósághoz, a perbe a II. r. ajánlatkérő beavatkozott a felperes oldalán

A Fővárosi Törvényszék a 2022. október 11-én kelt 106.K.702.465/2022/14. számú ítéletében a keresetet elutasította, a következő indokok alapján.

A jelen jogvitában a törvényszéknek abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperes jogszerűen döntött-e a jogorvoslati kérelem elkésztésére tekintettel a felperes által kezdeményezett jogorvoslati eljárás megszüntetéséről.

A törvényszék először a felperes által hivatkozott eljárásjogi szabálysértéseket vizsgálta.

A felperes arra hivatkozott, hogy az alperes iratellenes következtetéseket vont le, és iratellenesen nem fogadta el a jogsértésről való tudomásszerzés felperes által megjelölt időpontját. A felperes nem fejtette ki részletes érvelését azzal kapcsolatban, hogy az alperes mely tényt rögzített vagy hagyott figyelmen kívül iratellenesen a végzésében. Hangsúlyozta a törvényszék, hogy az alperes jogkövetkeztetésének vizsgálatába tartozó érdemi kérdésnek minősül az, hogy az alperes jogi álláspontjából kifolyólag helytállóan állapított-e meg a felperes által megjelölthöz képest előbbi tudomásszerzési időpontot. Az, miszerint valamely tényt vagy körülményt az alperes a felperestől eltérően értékeli, nem iratellenességet eredményez, hanem a bizonyítékok mérlegelése körébe tartozik.

A felperes álláspontja szerint az alperes nem tett eleget az Ákr. 81. § (1) bekezdése alapján őt terhelő indokolási kötelezettségnek, mert következtetéseit indokolással nem támasztotta alá, nem adott részletes és kimerítő indokolást azzal kapcsolatban, hogy miért nem fogadta el a felperes előadását, bizonyítékait. A törvényszék megállapította, hogy a felperes állításával szemben az alperes a feltárt tényállásból levont következtetéseit

megindokolta, döntéséből az annak alapjául szolgáló tények, az alkalmazott jogszabályok, az irányadó bírói gyakorlat lényege és az ezekből levont jogi következtetés egyértelműen megállapíthatóak voltak.

Az alperes végzése indokolásában számot adott arról, hogy a jogorvoslati kérelemben állított jogsértés időpontja a felek által nem vitatottan 2022. február 16. napja, amikor a kérelmezett elküldte azt az e-mailt és feladta azt a postai küldeményt, amelyek a szerződéskötéstől való visszalépésről szóló nyilatkozatát tartalmazták. A felperes jogsértésről való tudomásszerzésével kapcsolatban rögzítette azt, hogy a felperes nevében meghatalmazott ajánlatkérőként a felperesi érdekelt bonyolította le a közbeszerzési eljárást, a közbeszerzési szerződést azonban kizárólag a felperes kötötte meg a nyertes ajánlattevővel, és a felperes polgármestere a felperesi érdekelt vezérigazgatóját hatalmazta meg a szerződés aláírására. Az alperes kiemelte végzése indokolásában azt is, hogy a kérelmezett a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott kapcsolattartási módon a megfelelő címzettnek küldte meg a visszalépést bejelentő nyilatkozatát. Hangsúlyozta, hogy a felperesi érdekelt vezérigazgatója 2022. február 17. napján a felperes nevében tájékoztatta a kérelmezettet, hogy a visszalépést tudomásul veszi, de egyúttal azt is közölte, hogy milyen indokok alapján tartja jogsértőnek a szerződéskötéstől történt visszalépést. Kifejtette azt is, hogy a felperesi érdekelt még szintén 2022. február 17. napján szerződéskötésre hívta fel a kérelmezettet követő legkedvezőbb ajánlatot tevő gazdasági társaságot, és a továbbiakban sem a felperes, sem a felperesi érdekelt nem kutakodott a kérelmezett visszalépésének indokai után. Mindezek alapján, a felperes képviselőjének 2022. február 17. napján tett nyilatkozatára figyelemmel jutott arra a következtetésre az alperes, hogy a felperes 2022. február 17. napján szerzett tudomást az állított jogsértésről.

Az alperes a fentiek szerint kifejtette végzése indokolásában azt, hogy miért nem fogadta el a felperes által a tudomásszerzéssel kapcsolatban előadottakat. A felperes által hivatkozott eseti döntéseket illetően utalt arra az alperes, hogy azokban az évtizedek óta rögzült közbeszerzési joggyakorlat jelenik meg, amely szerint a jogvesztő határidők megtartottságának vizsgálatakor annak van jelentősége, hogy a jogorvoslatot kérő mikor jut olyan információ birtokába, amely alapján feltételezhetette, hogy a döntés a Kbt. szabályait sérti. Az alperes a törvényszék álláspontja szerint figyelembe

vette a joggyakorlat felperes által idézett megállapításait is, és azokra tekintettel hozta meg döntését.

A felperes azt is sérelmezte, hogy az alperes az indokolási kötelezettség megsértésével mellőzte bizonyítékait a tudomásszerzés időpontjával összefüggésben. E körben rögzítette a törvényszék, hogy a felperes nem jelölte meg konkrétan azt, hogy mely bizonyítékait mellőzte az alperes, és az alperes végzésében nem is utalt arra, hogy valamely bizonyítékot mellőzött volna, ezért a felperes ezzel kapcsolatos hivatkozása érdemben nem volt vizsgálható.

Ezt követően a törvényszék az ügy érdemét illetően azt vizsgálta, hogy az alperes - a Kbt. 148. § (3) bekezdésére és a Kbt. 29. § (1) bekezdésére is figyelemmel - jogszerűen állapította-e meg, hogy a felperes jogorvoslati kérelme elkészt.

Nem volt vitatott a felek között, hogy a felperes jogorvoslati kérelmében állított jogsértés 2022. február 16. napján történt, amikor a kérelmezett postára adta és e-mailben elküldte a szerződéskötéstől való visszalépést tartalmazó nyilatkozatát. Az sem volt vitatott, hogy a Kbt. 29. § (1) bekezdése alapján a felperes nevében a felperesi érdekelt meghatalmazott ajánlatkérőként bonyolította le a közbeszerzési eljárást. Helytállóan rögzítette végzésében az alperes azt is, hogy a felperes polgármestere a felperesi érdekelt vezérigazgatóját hatalmazta meg a közbeszerzési szerződés aláírására, valamint a közbeszerzési dokumentumokban közzétett szerződéstervezet is tartalmazta azt, hogy a szerződést a felperes képviselőjeként a polgármester nevében és megbízásából a felperesi érdekelt vezérigazgatója írta alá.

Figyelemmel arra, hogy a felperesi érdekelt vezérigazgatója a 2022. február 17. napján írt levelében a felperes megbízásából tájékoztatta a kérelmezettet arról, hogy a visszalépését tudomásul veszi, de megalapozatlannak, jogsértőnek tartja a Kbt. 131. § (9) bekezdésében foglalt feltételekre tekintettel, megállapítható az,

hogy a felperesi érdekelt vezérigazgatója, és rajta keresztül az általa képviselt felperes is ezen a napon szerzett tudomást a jogsértésről.

A Kbt. 29. § (1) bekezdése alapján az ajánlatkérő más ajánlatkérőt is meghatalmazhat azzal, hogy a nevében közbeszerzési eljárást folytasson le.

A felperes hivatkozott arra, hogy a Kbt. 29. § (1) bekezdése szerinti meghatalmazás nem a polgári jogi értelemben vett tipikus meghatalmazást jelenti, azonban nem adta elő azt, hogy miben tér el a Kbt. 29. § (1) bekezdése szerinti meghatalmazás a polgári jogi meghatalmazástól. A törvényszék álláspontja szerint nincs eltérés abban, hogy a Kbt. 29. § (1) bekezdésében foglalt meghatalmazás esetén is irányadó a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:11. § (1) bekezdésének második mondata, amely szerint a képviselő által megtett jognyilatkozatközvetlenül a képviseltet jogosítja és kötelezi. A törvényszék megítélése szerint jelen ügyben annak volt jelentősége, hogy a közbeszerzési szerződés felperes nevében történő aláírására személy szerint a felperesi érdekelt vezérigazgatója kapott meghatalmazást a felperes polgármesterétől, ezért ő képviselte a felperest a szerződéskötés során, így akkor is, amikor a kérelmezett bejelentette, hogy visszalép a szerződéskötéstől. Szintén a felperes képviseletében tájékoztatta a felperesi érdekelt vezérigazgatója a kérelmezettet 2022. február 17. napján arról, hogy a visszalépését megalapozatlannak, jogsértőnek tartja. A Ptk. 6:11. § (1) bekezdésének képviseletre vonatkozó rendelkezéséből következően a képviselő tudomásszerzésével a képviselt személy tudomásszerzése is megtörténik. Mindezekre tekintettel megállapítható az, hogy a felperes a képviselője útján 2022. február 17. napján értesült a jogorvoslati kérelmében állított jogsértésről.

Mindezek alapján az alperes végzésében jogszerűen döntött arról, hogy a felperes jogorvoslati kérelmének elkésztettsége miatt a jogorvoslati eljárást megszüntette.

KÖZBESZERZÉSI IRÁNYTÚ

A kirívóan alacsony összegű ajánlatok értékelése az Európai Unió Bíróságának legújabb ítélete fényében (C-669/20. számú Veridos ügy)

The evaluation of abnormally low tenders in the light of a recent judgment of the Court of Justice of the European Union (Case C-669/20, Veridos)

Dr. Szíjjártó Katalin, Európai Bírósági Főosztály, Igazságügyi Minisztérium

DOI: 10.37371/KEP.2023.1.3

Címszavak: *kirívóan alacsony értékű ajánlat, Európai Unió Bírósága, ajánlat, megbízhatóság, párbeszéd, hatékony jogorvoslat, megalapozott ellenérték*

Absztrakt

Az Európai Unió Bírósága a közelmúltban újabb ítéletben erősítette meg a kirívóan alacsony értékű ajánlatokkal kapcsolatos eddigi ítélkezési gyakorlatát. A C-669/20. sz. Veridos ügyben 2022. szeptember 15-én kihirdetett ítéletében a Bíróság meghatározta az ajánlatkérő kötelezettségeit olyan esetben, ha gyanú merül fel valamely ajánlat megbízhatóságát illetően. Ezen ítélet szerint, jóllehet a nemzeti jog adhat erre vonatkozó támpontokat, az ajánlatkérő feladata az ajánlat megbízhatóságának az értékelése az érintett ajánlattevővel való párbeszéd keretében. A Bíróság ebben az ügyben is hangsúlyozta a hatékony jogorvoslat követelményét.

Abstract

The Court of Justice of the European Union recently confirmed its previous case law on abnormally low tenders. In its judgment in Case C-669/20 Veridos, delivered on 15 September 2022, the Court defined the obligations of the contracting authorities in case of doubts as to the reliability of a tender. According to this judgment, although national law may provide guidance in this respect, it is the contracting authority's task to assess the reliability of the tender in the context of a dialogue with the tenderer concerned. The Court has also stressed the requirement of an effective judicial review in this case.

Bevezetés

Az uniós közbeszerzési jogszabályokban szerepel a kirívóan alacsony értékű ajánlat fogalma, ugyanakkor annak tartalmát e jogszabályok nem határozzák meg, nem adnak támpontot arra vonatkozóan, hogy mi alapján kell megítélni azt, hogy kirívóan alacsony összegű ajánlatról van-e szó. Ennek megfelelően a nemzeti jogalkotó jogosult e fogalom tartalmának a kitöltésére, összhangban az uniós jog általános elveivel és különösen a közbeszerzési jogszabályok alapelveivel. Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) számos jogesetben foglalkozott már a kirívóan alacsony értékű ajánlatok kérdésével, ezen ítélkezési gyakorlat

újabb eleme a 2022. szeptember 15-én a C-669/20. számú Veridos ügyben kihirdetett ítélet, amely megerősíti a korábbi esetjogot, összefoglalja azok tartalmát, valamint meghatározza az ajánlatkérő kötelezettségeit e területen.¹

Az ítélet fő megállapítása az, hogy amennyiben az ajánlatkérőben felmerül a gyanú valamely ajánlat komolyságát illetően, különösen azon az alapon, hogy az kirívóan alacsony összegű ellenszolgáltatást állapít meg, akkor az érintett ajánlattevővel való párbeszéd keretében meg kell győződnie arról, hogy megalapozott-e az ajánlatban szereplő ellenérték. Az ajánlatkérő e kötele-

¹ Az ügygel kapcsolatos dokumentumok elérhetők a Bíróság honlapján: curia.europa.eu.

zettsége tekintetében nincs jelentősége annak, hogy van-e a nemzeti jogban előírt számítási módszer a kirívóan alacsony értékű ajánlatok meghatározására, illetve, hogy az adott szerv előzetesen elfogadott-e ilyen módszert saját beszerzései tekintetében. Amennyiben az adott eljárásban ez a gyanú felmerül, akkor az ajánlatkérő köteles magyarázatot kérni az érintett ajánlattevőtől, e magyarázatot értékelni, majd pedig indokolt döntést hozni a kérdésben. E döntése bírósági felülvizsgálat tárgyát képezheti. Amennyiben az ajánlatkérőben nem merül fel ilyen gyanú, akkor sem kizárt, hogy valamely más ajánlattevő ezen az alapon vitassa bíróság előtt a szerződés végző odaítélését.

Az alapjogvita összefoglalása

A bolgár belügyminiszter-helyettes személyazonosító okmányok kiállításának rendszerére vonatkozó meghívásos közbeszerzési eljárást indított. Az ajánlatkérő az ajánlati felhívást a 2009/81/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján tette közzé.²

Az előzetes kiválasztást követően két vállalkozást hívtak fel ajánlattételre. A szerződést az egyik vállalkozásnak (Mühlbauer ID Services GmbH) ítélték oda, amely határozat ellen a másik vállalkozás (Veridos GmbH) jogorvoslati kérelmet terjesztett elő. A jogorvoslati eljárásban eljáró versenyhatóság nem adott helyt a kérelemnek. A felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, így került az ügy a bolgár legfelsőbb közigazgatási bíróság elé, amely az előzetes döntéshozatali kérelmet előterjesztette.

Kérelme indokolásaként e bíróság előadta, hogy nem egyértelmű az, hogy az uniós jog alapján miként kell az ajánlatkérőnek eljárnia egy, a jelen üggyhöz hasonló helyzetben, továbbá kérdések merültek fel az ajánlatkérő döntésének bírósági felülvizsgálata tárgyában is.

Az előterjesztő bíróság előadta, hogy a bolgár nemzeti jogban létezik ugyan szabályozás a kirívóan alacsony értékű ajánlatok tekintetében, de azt – implicite – legalább három ajánlat esetében lehet csak alkalmazni. A bolgár közbeszerzési törvény 72. cikkének (1) bekezdése értelmében ugyanis: „Amennyiben egy ajánlattevő értékelendő ajánlata az ár vagy a költségek vonatkozásában

ugyanazon értékelési szempont tekintetében több mint 20%-kal kedvezőbb, mint a többi ajánlattevő ajánlatának átlagos értéke, az ajánlatkérő szerv a felszólítás kézhezvételétől számított öt napon belül benyújtandó részletes írásbeli igazolást kér az ajánlat elkészítésének módjáról.” Minthogy e rendelkezés értelmében a többi ajánlattevő ajánlatának átlaga a viszonyítási pont, ez azt jelenti, hogy legalább két másik ajánlattevő kell azon kívül, amely ajánlattevő tekintetében a kirívóan alacsony értékű ajánlat gyanúja felmerül.

Az előterjesztő bíróság hozzáteszi, hogy az ajánlatkérő szerv (belügyminisztérium) nem dolgozott ki, illetve nem tett előzetesen közzé semmiféle módszertant vagy algoritmust a kirívóan előnyös ajánlat fennállásának értékelése céljából.

E körülmények között az eljáró bíróság számára kérdéses, hogy az ajánlatkérőnek egyáltalán kell-e vizsgálnia azt, hogy kirívóan alacsony összegű ajánlatról van-e szó. Amennyiben igen, akkor kérdéses, hogy ezt minden esetben vizsgálnia kell az ajánlatkérőnek vagy csak gyanú esetén. Továbbá: kell-e az ajánlatkérőnek külön indokolni, hogy miért nem merült fel ilyen gyanú, illetőleg az ajánlatkérő e tárgyban hozott döntése (vagy annak hiánya) bírósági felülvizsgálat tárgyát képezheti-e?

A bolgár legfelsőbb közigazgatási bíróság előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdései a következők voltak:

„1) Úgy kell-e értelmezni a [2014/24] irányelv ezen irányelv 69. cikkével összefüggésben értelmezett 56. cikkét, illetve a [2009/81] irányelv ezen irányelv 49. cikkével összefüggésben értelmezett 38. cikkét, hogy valamely, a kirívóan alacsony összegű ajánlatok értékelésére vonatkozó, törvényben meghatározott szempont objektív alkalmazhatatlansága esetén és az ajánlatkérő szerv által választott és előzetesen közzétett másik szempont hiányában az ajánlatkérő szerv nem köteles arra irányuló vizsgálatot lefolytatni, hogy kirívóan alacsony összegű ajánlatról van-e szó?

2) Úgy kell-e értelmezni a [2014/24] irányelv ezen irányelv 69. cikkével összefüggésben értelmezett 56. cikkét, illetve a [2009/81] irányelv ezen irányelv 49. cikkével összefüggésben értelmezett 38. cikkét, hogy az ajánlatkérő szerv csak akkor köteles arra irányuló vizsgálatot lefolytatni, hogy kirívóan

² Az Európai Parlament és a Tanács 2009/81/EK irányelve (2009. július 13.) a honvédelem és biztonság területén egyes építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló, ajánlatkérő szervek vagy ajánlatkérők által odaítélt szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról, valamint a 2004/17/EK és 2004/18/EK irányelv módosításáról. A továbbiakban: 2009/81 irányelv.

alacsony összegű ajánlatokról van-e szó, ha valamely ajánlat tekintetében gyanú áll fenn, vagy éppen ellenkezőleg, az ajánlatkérő szerv minden esetben köteles meggyőződni a beérkezett ajánlatok komolyságáról, minek során e vonatkozásban megfelelő indokolást nyújt?

3) *Alkalmazandó-e ez a követelmény az ajánlatkérő szerve, ha a közbeszerzési eljárás során csak két ajánlatot nyújtottak be?*

4) *Úgy kell-e értelmezni a [Charta] 47. cikkét, hogy bírósági felülvizsgálat alá tartozik az ajánlatkérő szerv azon értékelése, hogy nem merül fel a kirívóan alacsony összegű ajánlat fennállásával kapcsolatos gyanú, illetve az ajánlatkérő szerv azon meggyőződése, hogy az első helyre rangsorolt ajánlattevő tekintetében komoly ajánlatról van szó?*

5) *Az előző kérdésre adandó igenlő válasz esetén: Úgy kell-e értelmezni a [Charta] 47. cikkét, hogy a közbeszerzési eljárásban részt vevő olyan ajánlatkérő szerv, amely nem vizsgálta, hogy kirívóan alacsony összegű ajánlatról van-e szó, köteles igazolni és indokolni, hogy miért nem merül fel gyanú a kirívóan alacsony összegű ajánlat fennállását, azaz az első helyre rangsorolt ajánlat komolyságát illetően?"*

Megjegyzendő, hogy a szóban forgó közbeszerzési szerződés a 2009/81/EK irányelv hatálya alá tartozik, ugyanakkor az előterjesztő bíróság a 2014/24/EK irányelv releváns cikkeire is utal a kérdéseiben, amit azzal indokolt, hogy a két irányelv releváns rendelkezéseinek azonos a tartalma és hasonló a funkciója.

Főtanácsnoki indítvány

Az ügyben Campos Sánchez-Bordona főtanácsnok 2022. február 24-én terjesztette elő indítványát.

Ebben az első kérdéscsoport (1-3. kérdés) tekintetében arra jutott, hogy az ajánlatkérő szervezetnek minden esetben vizsgálniuk kell a kirívóan alacsony összegű ajánlatok esetleges fennállását. E tekintetben nincs jelentősége annak, hogy hányan tettek ajánlatot, sem pedig annak, hogy alkalmazaték-e a nemzeti jog által meghatározott szempontok. A főtanácsnoknak egyébként az az álláspontja, hogy nem egyeztethető össze az uniós joggal az a nemzeti szabály, amely szerint az az egyetlen szempont annak értékelésére, hogy kirívóan alacsony összegű ajánlatról van-e szó, hogy annak összege 20%-

kal kedvezőbb, mint a többi ajánlattevő által benyújtott ajánlatok átlagos értéke.³ E tekintetben utal a Bíróság korábbi ítéleteire, amelyek szerint az olyan matematikai szempontok, illetve algoritmusok, amelyek automatikusan oda vezetnek, hogy ki kell zárni bizonyos ajánlatokat, megfosztják az érintett ajánlattevőket az ajánlatuk komolysága bizonyításának a lehetőségétől, ami ellentétes a közbeszerzések terén a hatékony verseny elősegítésére irányuló célkitűzéssel.⁴

Az ajánlatkérő szervnek a nyilvánvalóan gyanús ajánlatokat a közbeszerzési eljárás tárgyának valamennyi jellemzője alapján kell beazonosítania. Nem elegendő tehát a többi versenytárs ajánlatával való összehasonlítás, hanem a gyanús ajánlat összes elemét külön-külön meg kell vizsgálni.⁵

A második kérdéscsoport (4-5. kérdés) tekintetében a főtanácsnok arra jutott, hogy az ajánlatkérőnek csak akkor kell megindokolnia a döntését abból a szempontból, hogy valamely ajánlat nem minősül-e kirívóan alacsony összegűnek, ha gyanú merül fel erre vonatkozóan, és az érintett ajánlattevővel folytatott kontradiktórius eljárást követően határozott arról, hogy elfogadja vagy elutasítja az ajánlatot. Amennyiben ilyen gyanú nem merült fel, és így a kérdéssel az ajánlatkérő nem foglalkozott, akkor e tekintetben nem kell indokolnia a döntését. A bírósági felülvizsgálat kérdésében a főtanácsnoknak az az álláspontja, hogy amennyiben az ajánlatkérő kifejezetten állást foglalt a kirívóan alacsony összegű ajánlat kérdésében, akkor ezt az állásfoglalást külön bírósági felülvizsgálat alá vonható határozatnak kell tekinteni. Amennyiben – mint a konkrét ügyben – az ajánlatkérő nem foglalt erről kifejezetten állást, akkor azt a végleges határozat elleni jogorvoslat útján lehet vitatni.

Bíróság ítélete

A Bíróság 2022. szeptember 15-én hirdette ki ítéletét, amelyben a következő fő megállapításokat tette:

Az első kérdéscsoport tekintetében először is emlékeztetett arra, hogy ítélkezési gyakorlata alapján a tagállam, és különösen az ajánlatkérő szerv feladata, hogy meghatározza a kirívóan alacsony összegű ajánlatok küszöbértéke kiszámításának módszerét (vagy annak

³ 41. pont.

⁴ 39-40. pont.

⁵ 38. pont.

értékét), azzal a feltétellel ugyanakkor, hogy objektív és nem hátrányosan megkülönböztető módszert alkalmaz. A Bíróság azt is megállapította már korábbi ítéleteiben, hogy az ajánlatkérő hatóság feladata a gyanús ajánlatok azonosítása.⁶

Továbbmenve – szintén korábbi gyakorlatára hivatkozással – a Bíróság leszögezte, hogy a kirívóan alacsony ellenszolgáltatást tartalmazó jelleget az érintett szolgáltatáshoz képest kell értékelni, amikor is az adott szolgáltatás tekintetében releváns valamennyi tényezőt figyelembe lehet venni.⁷

A Bíróság ítélezési gyakorlata alapján az ajánlatkérőnek a következőket kell megtennie:

- i. a gyanús ajánlat azonosítása (amennyiben nincs ilyen, akkor a többi lépést magától értetődően nem kell elvégezni);
- ii. az érintett ajánlattevő számára annak lehetővé tétele, hogy bizonyítsa az ajánlat komolyságát;
- iii. az adott magyarázat relevanciájának értékelése;
- iv. az ajánlat elfogadásáról vagy elutasításáról való döntés.

Ítélete 37. pontjában a Bíróság (a főtanácsnoki indítvány 38. pontját megismételve) megállapította, hogy az ajánlatkérő szervnek az ajánlat gyanús jellegét az ajánlati felhívás tárgyának valamennyi jellemzőjére tekintettel kell értékelnie. A Bíróság kimondta, hogy a többi ajánlattal való összehasonlítás – bármennyire is hasznos lehet bizonyos esetekben a rendellenességek felderítésére – nem lehet az ajánlatkérő szerv által alkalmazott egyetlen szempont. A Bíróság ugyan nem nyilvánult meg a bolgár nemzeti jogi szabályozást illetően (mint-hogy arra nézve nem merült fel kifejezett kérdés), ugyanakkor az előbbi megállapításból az is következik, hogy egy olyan jogi megoldás, amely kizárólag a többi ajánlattal való összehasonlításon alapul, nem állná ki a jogszerűség próbáját.

Továbbmenve, a Bíróság megállapította, hogy az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia azt, hogy a többi ajánlathoz képesti eltérés ellenére az adott ajánlat kellően komoly-e. E vizsgálata során az ajánlatkérő szerv a kirívóan alacsony összegű ajánlatok azonosítására valamely különös módszert meghatározó nemzeti szabályokra is támaszkodhat.⁸

Az a körülmény, hogy a konkrét eljárásban csak két ajánlatot nyújtottak be, és emiatt a törvényi kritérium nem alkalmazható, egyáltalán nem mentesíti az ajánlatkérőt a fenti (i-iv.) kötelezettségei elvégzése alól.

Mindezek alapján a Bíróság az első kérdéscsoport tekintetében azt a választ adta a feltett kérdésre, hogy „a 2009/81 irányelv 38. és 49. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az ajánlatkérő szerv, amennyiben felmerül a gyanúja annak, hogy egy ajánlat összege kirívóan alacsony jellegű, az ajánlati felhívás és az ajánlattételhez szükséges dokumentáció valamennyi releváns elemét figyelembe véve köteles megvizsgálni, hogy valóban ez-e a helyzet, az e célból valamely nemzeti jogszabály által előírt szempontok alkalmazásának lehetetlenségétől és a benyújtott ajánlatok számától függetlenül”.

A második kérdéscsoport tekintetében a Bíróság megállapította, hogy a 2009/81/EK irányelv 49. cikkéből az következik, hogy az ajánlatkérőnek csak akkor kell kifejezetten nyilatkoznia valamely ajánlat esetlegesen kirívóan alacsony jellegéről, ha úgy tűnik, hogy az adott ajánlat a szolgáltatáshoz képest kirívóan alacsony ellenszolgáltatást tartalmaz.⁹ Az ajánlatkérő által lefolytatott kontradiktórius vita eredményét írásban – alakszerűen indokolt határozat formájában – kell közölnie az érintett ajánlattevővel.¹⁰

Amennyiben ugyanakkor, mint a jelen ügyben is, nem merült fel erre vonatkozó gyanú, és következésképpen az ajánlatkérő nem hozott a fentiek szerinti határozatot, a hatékony jogorvoslat elve megköveteli, hogy azok az ajánlattevők, akik úgy vélik, hogy sérelmet szenvedtek, keresetet nyújthassanak be a szerződés odaítéléséről szóló határozattal szemben arra hivatkozva, hogy a nyertes ajánlatot „kirívóan alacsony összegűnek” kellett

⁶ 34. pont.

⁷ 35. pont.

⁸ 38. pont.

⁹ 42. pont.

¹⁰ 43-44. pont.

volna minősíteni.¹¹ Egy ilyen eljárásban az a körülmény, hogy az ajánlatkérő nem indokolta meg, hogy valamely ajánlat miért nem tekinthető kirívóan alacsony összegűnek, önmagában nem vezethet a közbeszerzési eljárás megsemmisítéséhez, mivel az uniós jogalkotó nem kötelezte az ajánlatkérő szerveket arra, hogy ezzel a kérdéssel minden esetben foglalkozzanak, illetve arról indokolt határozatot hozzanak.¹²

Összefoglalva, a második kérdéscsoport tekintetében a Bíróság azt a választ adta a feltett kérdésekre, hogy „a 2009/81 irányelv 55. cikkének a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben egy ajánlatkérő szerv azon okból nem indított egy ajánlat esetlegesen kirívóan alacsony jellegére vonatkozó vizsgálati eljárást, mivel úgy ítélte meg, hogy a hozzá benyújtott ajánlatok egyike sem ilyen jellegű, e szerv értékelése bírósági felülvizsgálat tárgyát képezheti a szóban forgó közbeszerzési szerződést odaítélő határozattal szemben benyújtott kereset keretében”.

Értékelés

Az előzőekben foglaltak alapján megállapítható, hogy a Bíróság ítélete teljes mértékben beleillik az adott tárgykörre vonatkozó korábbi ítélkezési gyakorlatába, valamint abba az általánosabb tendenciába is, amely egyre nagyobb felelősséget ruház a közbeszerzési eljárás lefolytatása tekintetében az ajánlatkérő szervekre.¹³ Az ítéletek sorából az rajzolódik ki, hogy hasonlóan az ajánlattevők megbízhatóságának értékeléséhez, az ajánlatok megbízhatóságának az értékelése is végső soron az ajánlatkérő joga és felelőssége.

Jóllehet a Bíróság – a főtanácsnokkal ellentétben – nem foglalt kifejezetten állást az alkalmazandó nemzeti jogszabályról, az ugyanakkor megállapítható, hogy a kirívóan alacsony összegű ajánlat fennállását – gyanú esetén – az ajánlatkérőnek kell értékelnie az összes rendelkezésre álló releváns adat alapján. Ezen információk

között szerepelhet különösen – de nem kizárólagosan – a többi ajánlatban foglalt ellenszolgáltatás értéke, illetve a nemzeti jogszabályban szereplő küszöbérték vagy matematikai módszer alkalmazásával kapott eredmény. Sokatmondó az ítélet 38. pontjában az a megfogalmazás, hogy a kirívóan alacsony összegű ajánlatok azonosítása céljából az ajánlatkérő támaszkodhat azon nemzeti szabályokra is, amelyek valamely különös módszert írnak elő.

Mindez azt sugallja, hogy a tagállami jogalkotó előírhat ugyan bizonyos támpontokat vagy módszereket arra nézve, hogy mikor minősül egy ajánlat kirívóan alacsony összegűnek, ez nem lehet automatikus és kizárólagosan alkalmazandó.¹⁴ Nem lehet tehát megfosztani az ajánlatkérőt azon döntési jogkörétől, hogy az ajánlattevővel való aktív párbeszéd keretében megállapítsa, van-e erre elfogadható magyarázat arra nézve, hogy miért szerepel kirívóan alacsony ellenérték az ajánlatban. Az ajánlatkérőnek ehhez be kell tudni szerezni az ajánlattevőtől az összes releváns információt, és ezek birtokában kell döntenie. Ez azt is jelenti, hogy a bizonyítás terhe az érintett ajánlattevőn van: amennyiben nem adja meg a szükséges felvilágosítást, akkor könnyen lehet, hogy az ajánlata elfogadhatatlan lesz.

Eljárási oldalról fontos követelmény az érintett ajánlattevő meghallgatása, és az, hogy az ajánlatkérőnek az indokok elfogadása / elutasítása tekintetében hozott döntését írásban, indokolt formában kell meghoznia.

Értelemszerű az a követelmény is, hogy az ajánlatkérőnek csak abban az esetben kell kifejezetten foglalkoznia azon kérdéssel, hogy az ajánlat nem kirívóan alacsony értékű-e, ha erre nézve gyanú merül fel.

Érdekes vonulata az ügynek a közbeszerzési eljárás során hozott döntések bírósági felülvizsgálatának a kérdése. A jogorvoslat kérdése tekintetben a Bíróság – korábbi gyakorlatában – azt a követelményt vezette le a

¹¹ 46. pont.

¹² 47. pont.

¹³ Ilyen tendencia figyelhető meg különösen a kizáró okok vizsgálata tekintetében, ahol a Bíróság alapvetően az ajánlatkérő szervre telepíti azt a feladatot (hatáskört), hogy esetről esetre megvizsgálja, hogy ki kell-e zárni valamely fakultatív kizáró ok fennállása miatt az ajánlattevőt a közbeszerzési/koncessziós szerződés odaítélésére vonatkozó eljárásból vagy sem.

¹⁴ A Bíróság már korábbi esetjogában megállapította, hogy egy matematikai szabály, amely alapján automatikusan ki kell zárni egy ajánlatot, nem egyeztethető össze az uniós joggal. Lásd e tekintetben a 103/88. sz. Fratelli Costazo ügyben 1989. június 22-én hozott ítéletet.

89/665/EGK irányelv¹⁵ 1. cikkének (1) bekezdéséből, hogy az ajánlatkérő szerv döntéseivel szemben hatékonyan és a lehető leggyorsabban jogorvoslatot lehessen igénybe venni.¹⁶ A jogorvoslat eljárási kérdéseinek rendezése a tagállamok hatáskörébe tartozik, figyelemmel ugyanakkor az uniós jog alapelveire és különösen az említett irányelvben foglalt hatékonyság és gyorsaság követelményére. Amint arra a főtanácsnok is kitért az indítványában, a hatékony és gyors jogorvoslat követelménye mellett figyelembe kell venni a jogbiztonság alapelvét is. Ezzel pedig ellentétes lehet az, ha az ajánlattevők az eljárás alatt bármikor hivatkozhatnak a jogsértésre, és így az ajánlatkérőknek újra meg újra kellene folytatniuk az egész eljárást a jogsértések orvoslása céljából.¹⁷ Ennek megfelelően a Bíróság például kizárta a jogorvoslat lehetőségét a kifejezetten előkészítő jellegű döntések esetében.¹⁸ A főtanácsnok indítványában megemlíti ezt a problémát, mikor a 71. ponthoz fűzött 48. lábjegyzetben utal arra, hogy „bár az eljárás valamennyi aktusa a végleges odaítélést előkészítő jellegű, azok tartalmi tömörsége nem egyforma, és a megtámadhatóság csak azok számára van fenntartva, amelyek kellő mértékű döntést tartalmaznak ahhoz, hogy bizonyos fokú autonóm jelleggel ruházzák fel azokat”. Ilyen „autonóm” döntésnek tartotta a főtanácsnok a kirívóan alacsony érték tekintetében hozott döntést is.

Ítéletében a Bíróság nem foglalkozott kifejezetten azzal a kérdéssel, hogy amennyiben az ajánlatkérő lefolytatta a kirívóan alacsony összegű ajánlat gyanúja miatti eljárást, akkor az ezen eljárás végén hozott döntés külön jogorvoslással megtámadható-e. Ennek pusztán az lehet az oka, hogy a konkrét ügyben ilyen eljárásra nem került sor, így az arra való válaszadás túlterjeszkedne az alapeljárás tényállása által meghatározott kereteken. Az uniós jog helyes értelmezése azonban minden bizonynyal az, hogy e határozatok is külön jogorvoslással támadhatók a sérelmet szenvedett fél által. Erre utal az

is, hogy a Bíróság kifejezetten hangsúlyozza, hogy ebben a kérdésben alakszerű, indokolt határozatot kell hozni.

A Bíróság – a konkrét ügyre tekintettel – ítéletében azt rögzíti, hogy amennyiben az ajánlatkérő nem indította meg a kontradiktórius eljárást, és így nem is hozott alakszerű határozatot, akkor a jogorvoslati jog a szerződés odaítéléséről szóló határozattal szemben gyakorolható, azon az alapon, hogy a nyertes ajánlatot kirívóan alacsony összegűnek kellett volna minősíteni.

Magyar jogi szabályozás

Végezetül megemlíthető, hogy a magyar közbeszerzési törvény a 72. §-ban szabályozza az „aránytalanul alacsony ár és egyéb aránytalan vállalások” kérdéskörét. E § (1) bekezdése tükrözi azt az eljárási követelményt, amit a Bíróság ítélkezési gyakorlata kifejtett, miszerint egy ajánlat kirívóan alacsony összegűnek való értékelését megelőzően meg kell hallgatni az érintett ajánlattevőt. A (2) bekezdés tartalmazza mindazon objektív szempontokat, amelyeket döntése során az ajánlatkérő különösen figyelembe vehet. Nincs tehát egy olyan, kötelezően alkalmazandó kritérium, amely kiüresítené az ajánlatkérő döntési jogkörét; a törvény szempontokat hoz fel, amely alapján az ajánlatkérő értékelheti a gyanús ajánlatot, de más szempontokat sem zár egyáltalán ki. Az (5) bekezdés értelmében amennyiben az ajánlatkérőnek az ajánlati ár megalapozottságáról való döntése meghozatalához szüksége van rá, összehasonlítás céljából a többi ajánlattevőtől is kérhet be adatokat. Szemben tehát a tárgyi ügyben vitatott bolgár jogi megoldással, a magyar szabályozás nem tekinti automatikus viszonyítási pontnak a többi ajánlatban szereplő összeget / ellenértéket.

A (3) bekezdés alapján az ajánlattevő köteles minden releváns információt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani, az ajánlatkérő pedig köteles érvénytelennek

¹⁵ A Tanács 89/665/EGK irányelve (1989. december 21.) az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról.

¹⁶ Lásd pl. a C-470/99. sz. Universale-Bau és társai ügyben hozott ítélet 74. pontját.

¹⁷ Lásd a főtanácsnok indítványának 65. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

¹⁸ Lásd a C-26/03. sz. Stadt Halle és RPL Lochau ügyben hozott ítélet 35. pontját.

nyilvánítani az ajánlatot, „ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.”

A közbeszerzési törvény szerint az ebben az eljárásban hozott határozatok jogorvoslati kérelemmel támadhatók a sérelmet szenvedő ajánlattevő által a Közbeszerzési Döntőbizottság, illetőleg másodfokon az eljáró bíróság előtt.

Összefoglalóan úgy tűnik, hogy a magyar közbeszerzési törvény megfelelően leképezi azon követelményeket, amelyeket a kirívóan alacsony értékű ajánlatokkal kapcsolatban a Bíróság az esetjogában ez idáig támasztott.

A közbeszerzési törvény 2022. évi módosításai Amendments to the Hungarian Public Procurement Act in 2022.

Dr. Várhomoki-Molnár Márta

DOI: 10.37371/KEP.2023.1.4

Címszavak: *törvénymódosítás, Integritás Hatóság, összeférhetetlenség*

Absztrakt

A cikk a közbeszerzési törvény 2022. évi módosításait mutatja be, kitérve az új szabályok értelmezésével kapcsolatos kérdésekre is.

Abstract

The article presents the amendments to the Hungarian Public Procurement Act that were adopted in 2022, and discusses some issues related to the interpretation of the new rules.

A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) a 2022. évben számos alkalommal módosult, a többszöri törvénymódosítást a változásokra okot adó körülmények magyarázzák. A 2022. évben a közbeszerzési jogalkotásra is hatást gyakorolt Ukrajna orosz megszállása, majd az év második felében különösen az Európai Bizottság által Magyarországgal szemben, az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerrel szóló (EU, Euratom) 2020/2092 rendelet¹ alapján indított ún. kondicionalitási eljárás és az annak keretében zajló tárgyalások fejleményei határozták meg a közbeszerzési jogalkotást. Ez a cikk a Kbt. 2022-ben elfogadott módosításait mutatja be, a módosult rendelkezésekkel összefüggő értelmezési kérdések tárgyalása a szerző saját véleményét tükrözi.

A Kbt-t 2022-ben elsőként a 2022. évi I. törvény módosította,² 2022 márciusi hatállyal. Ekkor egyrészt a nemzeti eljárásrendben alkalmazható kivételek köre bővült, másrészt a jogalkotó az Alkotmánybíróság által megállapított alkotmányellenes helyzetet orvosolta azáltal, hogy megteremtette a bírósági jogorvoslat lehetőségét a Közbeszerzési Döntőbizottság szerződéskötést engedélyező végzésével szemben.

A nemzeti eljárásrendben bevezetett új kivételek

A Kbt. 111. § c) pontjának kiegészítése alapján kivételi körbe kerültek uniós értékhatár alatt a 3. melléklet szerinti azon egészségügyi szolgáltatások, ahol a szerződés az ellátási kötelezettség körébe tartozó, részben vagy egészben közfinanszírozott közszolgáltatás teljesítését szolgálja. Az új kivétel az állami vagy önkormányzati feladatot jelentő egészségügyi közszolgáltatások megszervezését könnyíti meg olyan esetekben, ahol az ellátásért felelős vagy az egészségügyi szolgáltató szerződéses úton tudja biztosítani az egészségügyi szolgáltatás rendelkezésre állását. A törvényjavaslat indokolása példaként emelte ki a praxisközösségekkel kötött szerződéseket. Egy másik példa lehet a kivétel alkalmazására az is, amikor egy kórház orvosokkal megbízási szerződést kíván kötni bizonyos, az államilag finanszírozott ellátás körébe tartozó feladatokra. A kivétel indoka, hogy az említett esetekben nem indokolt és általában nem is kivitelezhető a versenyeztetés útján történő beszerzés. A 3. melléklet szerinti szolgáltatásokra irányadó magasabb uniós értékhatárnak köszönhetően a kivétel a 2022. évben a klasszikus ajánlatkérők részéről 262 485 000 forintos becsült értékig

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2020/2092 rendelete (2020. december 16.) az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerrel

² 2022. évi I. törvény az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény és egyéb törvények módosításáról

volt alkalmazható.³ Csak azon beszerzések mentesülnek a közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettsége alól, amelyek részben vagy egészben közfinanszírozott közszolgáltatások teljesítéséhez kapcsolódnak. A piaci alapon ellátott egészségügyi szolgáltatások (pl. foglalkozás-egészségügyi szolgáltatások) továbbra is közbeszerzési kötelezettség alá tartoznak.

Az Ukrajnából érkező menekülők ellátásával összefüggő sürgős beszerzési igények indokolták a Kbt. 111. § új *w*) pontjának beiktatását, amely szerint uniós értékhatár alatt, illetve az építési beruházások esetében 300 millió forint becsült érték alatt nem kell közbeszerzési eljárást lefolytatni az ideiglenes védelemre jogosultként elismert személyek ellátásával összefüggő egyes beszerzésekre vonatkozó sajátos szabályokról szóló kormányrendelet szerint megvalósított árubeszerzésre, szolgáltatás megrendelésre és építési beruházásra. A Kormány egyúttal felhatalmazást is kapott (Kbt. 198. § (1) bekezdés 24. pont) az említett céllal összefüggő beszerzések sajátos szabályainak megalkotására. Ennek alapján az ideiglenes védelemre jogosultként elismert személyek ellátásával összefüggő egyes beszerzések sajátos szabályairól szóló 105/2022. (III. 12.) Korm. rendelet nem csak az uniós értékhatár alatt kivételi körbe került beszerzésekre adott szabályozást, hanem az uniós értékhatár elérése esetén az ideiglenes védelemre jogosultként elismert személyek ellátásával összefüggő közbeszerzési eljárások körében⁴ is lehetővé tesz bizonyos könnyítéseket a Kbt. és egyes végrehajtási rendeleteinek általános szabályaihoz képest.

Jogorvoslati lehetőség bevezetése a Közbeszerzési Döntőbizottság szerződéskötést engedélyező végzésével szemben

Az Alkotmánybíróság a 3111/2021. (IV. 14.) AB határozatban megállapította, hogy a 2015. október 31-ig

hatályban volt 2011. évi CVIII. törvény 144. § (4) bekezdésének azon rendelkezése, amely a Közbeszerzési Döntőbizottságnak a jogorvoslati eljárás esetén szerződéskötést engedélyező végzésével szemben kizárta a jogorvoslatot, sértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését. Az Alkotmánybíróság szerint ezen ideiglenes intézkedés érdemben kihat az eljárás alanyainak jogi helyzetére, ezért elnevezése ellenére a jogorvoslathoz való jog szempontjából az ügy érdemében hozott döntésnek minősül, amellyel kapcsolatban nem zárható ki a jogorvoslat lehetősége. Az Alkotmánybíróság később, a 3191/2022. (IV. 29.) AB határozatban azt is megállapította, hogy a Kbt. 2022. március 20-ig hatályban volt, a szerződéskötést engedélyező döntőbizottsági végzés elleni jogorvoslatot kizáró szabálya szintén alaptörvény-ellenes volt.

A jogalkotó a 3111/2021. (IV. 14.) AB határozat szerint – már a 3191/2022. (IV. 29.) AB határozat alapját jelentő alkotmánybírósági ügy megindulását követően, de még a határozat megszületése előtt – gondoskodott a Közbeszerzési Döntőbizottság szerződéskötést engedélyező végzésével szembeni önálló jogorvoslat megteremtéséről.⁵ A jogorvoslati lehetőség megteremtése alapvetően érinti a szerződéskötés engedélyezésének jogintézményét és engedélyezés esetén kitolja a szerződéskötés lehetséges időpontját. Ha a Közbeszerzési Döntőbizottság a végzésében engedélyezi a szerződés megkötését, a végzés alapján a szerződés mégsem köthető meg addig, amíg a végzés megtámadására nyitva álló jogorvoslati határidő valamennyi jogorvoslatra jogosult tekintetében le nem jár. A jogorvoslatra a módosítás szerint a végzés kézbesítésétől számított öt nap áll rendelkezésre.⁶ Ha a jogorvoslati határidő eredménytelenül telik el, a szerződés megköthető. Mivel a 3111/2021. (IV. 14.) AB határozat szerint a jogorvoslathoz való jog akkor érvényesül hatékonyan, ha a bíróság még a szerződés megkötése előtt dönthet az előzetes szerződés-

³ A Bizottság Közleménye a 2014/23/EU, a 2014/24/EU, a 2014/25/EU és a 2009/81/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben megállapított értékhatároknak megfelelő értékekről (EGT-vonatkozású szöveg) 2021/C 457/01 [megjelent: Hivatalos Lap C 457/1, 2021. november 11.].

⁴ A 105/2022. (III. 12.) Korm. rendelet sajátos szabályait a menedékjogról szóló törvény szerinti ideiglenes védelemre jogosult személy, valamint az ukrainai háborús események kapcsán 2022. február 24-én vagy azt követően Magyarországra érkezett, Ukrajnában állandó lakóhellyel rendelkező magyar állampolgár elhelyezésével, ellátásával, illetve a velük kapcsolatos egyéb körülmény kezelésével közvetlenül összefüggő vagy a velük kapcsolatos egyéb körülmények kezelését irányító állami szerv hatékony feladatellátását szolgáló beszerzésre lehet alkalmazni.

⁵ Lásd a Kbt. 156. § (4)-(5) bekezdéseit.

⁶ A jogorvoslati szabályait lásd a Kbt. 169. § (3)-(7) bekezdéseiben.

kötés engedélyezésének indokoltságáról, a Kbt. úgy rendelkezik, hogy a szerződés megkötését engedélyező végzés ellen benyújtott kereseti kérelemnek a végzés hatályosulására halasztó hatálya van. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 39. § (6) bekezdése szerint a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs, ha törvény eltérően nem rendelkezik, a Kbt. azonban kifejezetten kimondta a végzés ellen benyújtott kereseti kérelem halasztó hatályát. A Közbeszerzési Döntőbizottság szerződéskötést engedélyező végzésével szembeni jogorvoslat esetén tehát csak a közigazgatási perben hozott döntést követően köthető meg a szerződés. A végzéssel szembeni közigazgatási per megindítása mellett ebből adódóan korlátozottabban érvényesül annak a halasztást nem tűrő kiemelkedően fontos érdeknek vagy közérdeknek a védelme, amely a Közbeszerzési Döntőbizottság szerződéskötést engedélyező végzését indokolhatja. A jogalkotó a bíróság számára rövid eljárási határidő rögzítésével igyekezett az érintett esetekben fennálló sürgős beszerzési igényt figyelembe venni. A Kp. 124. § (2) bekezdés c) pontja értelmében a bíróság törvény eltérő rendelkezésének hiányában egyszerűsített perben jár el a járulékos közigazgatási cselekménnyel kapcsolatos perben. A Közbeszerzési Döntőbizottságnak a szerződés megkötésének engedélyezése tárgyában hozott végzése járulékos közigazgatási cselekménynek minősül, amely esetben tehát a bíróság egyszerűsített perben jár el. Az egyszerűsített per szabályai rövidített eljárást tesznek lehetővé, a törvénymódosítás pedig kimondta, hogy az egyszerűsített pert tíz napon belül kell lefolytatnia a bíróságnak.

A közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok ajánlatkérői minősége

A Kbt. 2022 őszén elfogadott módosításai jelentős részben kötődtek Magyarországnak a kondicionalitási eljárásban tett vállalásai teljesítéséhez.

Az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzésével összefüggő egyes, a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokat, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt, valamint az Európai Csalás-

ellenes Hivatal ellenőrzéseit érintő törvények módosításáról szóló 2022. XXIX. törvény egy új f) pontot iktatott be a Kbt. 5. §-ába, amely szerint ajánlatkérőnek minősülnek a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok és az általuk fenntartott vagy alapított jogi személyek.

A jelenleg működő közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok ajánlatkérői minősége a Kbt. rendelkezései alapján eddig is levezethető volt a Kbt. 5. § (1) bekezdés e) pontja alapján, anélkül, hogy a Kbt. rendelkezései között ezen alapítványok külön nevesítve lettek volna. Az alapítványok döntő többsége ugyanis többségében állami finanszírozásból működik, így esetükben nem lehetett kétséges, hogy a Kbt. 5. § (1) bekezdés e) pontja szerinti, ún. közjogi szervezet fogalmi elemei fennállnak. Azon alapítványok esetében, amelyek olyan vagyont kaptak az államtól, amelynek hasznából képesek működésüket finanszírozni, már felmerültek értelmezési kérdések. Az uniós szabályozás vagy esetjog ugyanis nem adott egyértelmű választ arra vonatkozóan, hogy a bevételt eredményező vagyonyuttatásban részesülő vagyonkezelő alapítványok esetében az államtól kapott vagyon későbbi hasznait állami finanszírozásnak kell-e tekinteni vagy esetleg egy bizonyos idő után az már nem lenne állami finanszírozásként kezelendő. Ez a bizonytalanság a 2020. és 2021. évben elfogadott, ellentétes nézeteket képviselő jogszabályi változásokban is megjelent: A Kbt. 2020. július 22-től először azt az értelmezést fogadta el, hogy az állam általi finanszírozás arányának meghatározásakor nem kell ilyenként figyelembe venni a vagyonkezelő alapítvány tulajdonába adott vagyon hasznosításából származó bevételt az ajánlatkérői státusz vizsgálata során.⁷ Ezt követően a jogalkotó a 2021. évi VIII. törvénnyel annak érdekében helyezte hatályon kívül az említett speciális szabályt, hogy egyértelművé tegye: az alapítványok ajánlatkérői minőségét változatlanul az uniós irányelvi szabályok szerint kell megítélni. A 2021. évi VIII. törvény javaslatának jogalkotói indokolása azt is kifejezte, hogy a jogalkotói értelmezés szerint a Kbt. 5. § (1) bekezdés e) pontjának tartalmi feltételei

⁷ A Kbt. 5. § (5) bekezdésének 2021. május 1-je előtti szövege.

megvalósulnak akkor is, ha az alapítvány működését egy kezdeti állami vagyontutató biztosítja.⁸

A fenti előzmények után a Kbt. 2022. október 16-tól hatályos szabályai a közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványokat, valamint az általuk létesített és fenntartott jogi személyeket kifejezetten is nevesítették az ajánlatkérők felsorolásában, ezáltal egy önálló klasszikus ajánlatkérői kategóriát hozva létre. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a Kbt. 5. § (1) bekezdés e) pontja szerinti irányelvi feltételrendszer vizsgálata nem szükséges az ajánlatkérői minőség megállapításához, önmagában a közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítvány, mint működési forma alapján ajánlatkérőnek minősülnek e szervezetek, valamint az általuk létesített vagy fenntartott intézmények vagy más jogi személyek. Abban az esetben, ha a közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítvány által létesített vagy fenntartott intézmény maga is újabb jogi személyt hoz létre, véleményünk szerint a rendelkezés célját figyelembe véve a helyes értelmezés az lehet, hogy e jogi személyek is a Kbt. 5. § (1) bekezdés f) pontjának hatálya alá tartoznak. A Kbt. 5. § (1) e) és f) pontja között így tartalmilag átfedés is van, figyelemmel ugyanakkor arra, hogy az f) pont speciálisan a közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványokat nevesíti, e jogi személyek az f) pont alapján minősülnek ajánlatkérőnek. Az uniós jog szempontjából a közjogi szervezet fogalmi körébe tartozó ajánlatkérői csoportról van szó.

Az Integritás Hatóság felállításával összefüggő módosítások – az Integritás Hatóság közbeszerzésekkel összefüggő feladatai

Az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvény (a továbbiakban: 2022. évi XXVII. törvény) – Magyarországnak a kondicionalitási eljárásban tett, kiemelt fon-

tosságú vállalását teljesítve – új autonóm államigazgatási szervként hozta létre az Integritás Hatóságot, amely a közbeszerzésekkel összefüggésben számos hatáskörrel rendelkezik. A Hatóság feladatának általános meghatározása szerint minden olyan esetben fellép, ahol valamely, az európai uniós források felhasználása vagy annak ellenőrzése körében feladat- és hatáskörrel rendelkező szervezet, ideértve az ajánlatkérőt is, nem tette meg a szükséges lépéseket olyan csalás, összeférhetetlenség, korrupció vagy más jogsértés megelőzésére, felderítésére és kijavítására, amely érinti az európai uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelmét, vagy ennek komoly kockázatát hordozza.⁹

E cikknek nem célja az Integritás Hatóság hatásköreinek részletes bemutatása és elemzése, a Kbt. kapcsolódó módosításainak megértéséhez ugyanakkor szükséges röviden áttekinteni a szervezet közbeszerzésekhez kapcsolódó feladatait, amelyek a következők:

- Az Integritás Hatóság elemző szerepben jár el akkor, amikor integritáskockázat-értékelési gyakorlatot folytat, amely magában foglalja a magyarországi közbeszerzési rendszer integritási helyzetének felmérését. Az integritáskockázat-értékelés azonosítja a kezelendő integritáskockázatokat és rendszerszintű problémákat, a kezelésükre rendelkezésre álló eszközöket, az ilyen kockázatok és problémák kezelésében mutatkozó hiányosságokat, valamint a megoldásokat.¹⁰ Az értékelésről jelentés készül. A törvény az Integritás Hatóság egyik első feladatául határozza meg, hogy a működésének megkezdését követő négy hónapon belül, nemzetközi szervezetekkel együttműködve, az OECD által kidolgozott

⁸ A 2021. évi VIII. törvény javaslatának jogalkotói indokolása szerint „A közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványok - a mindenkor kormányzattól független magánjogi szereplőkként - olyan kiemelkedő társadalmi értékkeremtő szerepet töltenek be, amelyek jelentősége Magyarországra és a jövő nemzedékekre nézve meghatározó. Az e célok megvalósítását szolgáló gazdálkodás részét képező beszerzések nyilvános és átlátható lebonyolítása olyan kiemelt közérdek, amelynek biztosítására indokolt a közbeszerzési kötelezettség meghatározása.”

⁹ 2022. évi XXVII. törvény 3. §.

¹⁰ 2022. évi XXVII. törvény 9. §.

- MAPS módszertan alapján¹¹ végezze el a hazai közbeszerzési rendszer integritáskockázat-értékelését.¹²
- Évente készít elemző integritásjelentést. E jelentések foglalkoznak a közbeszerzési piac koncentrációjának, valamint a közbeszerzési eljárásokban a becsült érték és a szerződéses összeg közötti különbség és annak lehetséges okai elemzésével, a szabályok és a jogalkalmazói gyakorlat problémáinak elemzésével, kockázati mutatók meghatározásával, a keretmegállapodások gyakorlatának vizsgálatával, az uniós források ellenőrzési rendszere értékelésével, valamint az előbbiekre vonatkozó ajánlások megfogalmazásával és a korábbi ajánlások végrehajtásának értékelésével.¹³
- Az éves elemző integritásjelentésben általános ajánlásokat fogalmaz meg az uniós támogatásokat érintő csalás, korrupció és összeférhetlenség megelőzése, felderítése és orvoslása elősegítésére.¹⁴
- Konkrét uniós forrásból megvalósuló közbeszerzésekkel összefüggésben egyes ajánlatkérőkhöz is címezhet ajánlást, amely lehet bizonyos közbeszerzési gyakorlatokra vonatkozó ajánlás, de jogsértő magatartás megszüntetésére is irányulhat. Ha az ajánlással érintett ajánlatkérő nem az Integritás Hatóság által kiadott ajánlás szerint jár el, köteles ezirányú döntését írásban részletesen megindokolni, és az indokolást az Integritás Hatóság részére megküldeni.¹⁵ Jogsértés esetén az Integritás Hatóság jogorvoslatot kezdeményezhet.
- A konkrét közbeszerzési eljárással összefüggésben ajánlatkérőnek címzett ajánlás külön nevesített formája az, amikor az Integritás Hatóság egy gazdasági szereplőre vonatkozóan a Kbt. szerinti kizáró okok alkalmazandóságáról foglal állást.¹⁶ Az erre vonatkozó vizsgálat idejére az ajánlatkérő köteles a közbeszerzési eljárást is felfüggeszteni.
- Az uniós forrás bevonásával megvalósuló közbeszerzések vonatkozásában hatósági ellenőrzést (vizsgálatot) folytat. Ennek keretében jogosult minden releváns irat és információ megismerésére. Ha a Hatóság a hatósági ellenőrzés során súlyos jogsértés vagy szabálytalanság gyanúját észleli (mint különösen a csalás, korrupció, összeférhetlenség esetei), végzésben elrendelheti az európai uniós forrás bevonásával megvalósuló közbeszerzési eljárás két hónapot meg nem haladó időtartamra történő felfüggesztését.¹⁷ A vizsgálat jelentéssel zárul. A vizsgálat eredményeként az Integritás Hatóság ajánlást fogalmazhat meg, amelyre a vizsgált személy vagy szervezet köteles válaszolni.
- A vizsgálati eljárások megindítását segítheti, hogy hatósági határozatban kötelezhet ajánlatkérőket arra, hogy meghatározott esetekben tájékoztassák az Integritás Hatóságot az európai uniós forrás bevonásával megvalósuló közbeszerzési eljárás megindításáról.
- A vizsgálati eljárás eredményétől függően, illetve bármely más hatáskörének gyakorlásával összefüggésben, ha jogsértést észlel, a feladat- és hatáskörrel rendelkező szerv eljárását kezde-

¹¹ A MAPS (Methodology for Assessing Procurement Systems) az OECD által a nemzeti közbeszerzési rendszerek átfogó értékelésére kifejlesztett módszertan, amely négy fő elemzési területet (pillért) fog át ((I) Jogalkotási, szabályozási és szakpolitikai keret; (II) Intézményi keret és irányítási kapacitás; (III) Közbeszerzési és piaci gyakorlatok és (IV) a közbeszerzési rendszer elszámoltathatósága, integritása és átláthatósága). Az Integritás Hatóság első integritás-kockázat értékelését a közbeszerzési rendszer elszámoltathatósága, integritása és átláthatósága értékelésére vonatkozó IV. pillér szerint kell elvégezni.

¹² 2022. évi XXVII. törvény 75. §.

¹³ 2022. évi XXVII. törvény 11. §.

¹⁴ 2022. évi XXVII. törvény 14. § (1) bekezdés.

¹⁵ 2022. évi XXVII. törvény 15. § (3) bekezdés.

¹⁶ 2022. évi XXVII. törvény 16. §.

¹⁷ 2022. évi XXVII. törvény 17. § (1) bekezdés.

2022. évi XXVII. törvény 15. § (3) bekezdés.

2022. évi XXVII. törvény 16. §. - 21. §.

ményezi (pl. a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárása, a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatával szemben bírósági per, a fejlesztéspolitikai intézményrendszerben szabálytalansági eljárás, bűncselekmény gyanúja esetén büntető feljelentés).

- Hatósági nyilvántartást vezet a közbeszerzésekből a Kbt. 62. § (1) bekezdés a) pont aa)-ag) alpontja (és ehhez kapcsolódóan a 62. § (2) bekezdése) alapján kizárt gazdasági szereplőkről.

Az egyes bűncselekményekkel összefüggésben kizárt gazdasági szereplők nyilvántartása és a kizárás feltételeinek változása

A 2022. évi XXVII. törvény az Integritás Hatóság feladataként határozta meg az egyes bűncselekmények (így különösen korrupciós cselekmények, költségvetési csalás, pénzmosás stb.) miatt a közbeszerzésekből kizárt gazdasági szereplők nyilvántartásának vezetését, és e nyilvántartás megteremtésével párhuzamosan át is alakította e kizáró ok (Kbt. 62. § (1) bekezdés a) pontja és 62. § (2) bekezdése) szabályait. Az Integritás Hatóság ugyanis a nyilvántartásba vételkor határozza meg a kizáró ok fennállásának időtartamát – amely nem haladhatja meg a kizárás alapjául szolgáló bűncselekményt megállapító jogerős ítélet jogerőre emelkedésétől számított négy évet.¹⁸ A nyilvántartásba vétel folyamatában továbbá lehetőséget biztosít az öntisztázásra is, amelynek sikeressége esetén az érintett gazdasági szereplő nem kerül be a nyilvántartásba.¹⁹ A nyilvántartásból való törlés érdekében öntisztázás iránti kérelem később is az Integritás Hatósághoz nyújtható be.²⁰

Látható az előbbiekből, hogy az Integritás Hatóság által vezetett nyilvántartás szerepe nem korlátozódik kizárólag a kizáró ok ellenőrzésének megkönnyítésére, illetve hatékonyabb tételére, hanem az Integritás Hatóság a nyilvántartási feladataival összefüggésben a Kbt. 62. § (1) bekezdés a) pontja és 62. § (2) bekezdése szerinti kizáró ok fennállását, joghatását érintő egyes érdemi kérdésekben is döntést hozhat.

A fentiekhez kapcsolódóan a Kbt. 62. § (1) a) pontja és (2) bekezdése is úgy módosul, hogy az említett kizáró ok az Integritás Hatóság által megállapított időpontig, vagy ennek hiányában – ha az érintett személy a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól hamarabb nem mentesült – a bíróság ügydöntő határozata jogerőre emelkedésétől számított négy évig áll fenn. A Kbt. 64. §-ának módosítása pedig az Integritás Hatóság hatáskörébe utalja az öntisztázás kérdésében való döntést a Kbt. 62. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kizáró ok kapcsán. Az öntisztázási kérelmek elbírálása így két szervezet között oszlik majd meg: az Integritás Hatóság a Kbt. 62. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, míg a Közbeszerzési Hatóság az összes többi kizáró ok tekintetében dönthet az öntisztázási ügyekben.

További érdemi változást jelent a kizáró ok feltételeiben, hogy bővülni fog azon személyek köre, akikre tekintettel a gazdasági szereplő kizáró ok hatálya alá kerülhet.²¹ A Kbt. módosítását megelőző – e cikk elkészültékor még hatályos – szabályok szerint a gazdasági szereplő vezető tisztségviselője vagy felügyelőbizottságának tagja, cégvezetője, vagy gazdasági társaság esetén annak egyedüli tagja (illetve személyes joga szerinti hasonló ügyvezető vagy felügyelő szerv tagja vagy az előbbieknél megfelelő döntéshozatali jogkörrel rendelkező személy) olyan személy, akinek bűncselekménye a gazdasági szereplő közbeszerzésekből való kizárását eredményezi. A jövőben a kizárási ok azon gazdasági szereplőkre is vonatkozik, akik esetén a Kbt. 62. § (1) bekezdés a) pont aa)-ag) alpontjában hivatkozott bűncselekményeket a gazdasági szereplő tényleges tulajdonosa követte el. A tényleges tulajdonos fogalmát a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (a továbbiakban Pmt.) 3. § 38. pontja határozza meg. Mivel a Pmt. szerint a tényleges tulajdonosi minőség megállapításához elegendő, ha valaki közvetlenül vagy közvetetten a szavazati jogok vagy a tulajdoni hányad legalább huszonöt százalékával rendelkezik, a korábbinál szélesebb körben érvényesíti a Kbt. ezt a kizáró okot.

¹⁸ 2022. évi XXVII. törvény 28. § (3) bekezdés.

¹⁹ 2022. évi XXVII. törvény 29. § (3)-(4) bekezdések.

²⁰ 2022. évi XXVII. törvény 30. §.

²¹ A Kbt. ezen módosítását az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóságról és a kondicionalitási eljárás eredményes lezárása érdekében az Európai Bizottság kérésére elfogadott egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi XLIV. törvény vezette be.

A tárgyalt kizáró ok hatékonyabb érvényesítését segíti elő az Integritás Hatóság által vezetett nyilvántartás, illetve az, hogy az Integritás Hatóság a nyilvántartás létrehozása céljából a releváns állami nyilvántartásokból (a céginformációs rendszerből, az egyéni vállalkozók nyilvántartásából, a tényleges tulajdonosi nyilvántartásból és a bünyügyi nyilvántartási rendszerből) közvetlen adatkapcsolat útján vehet át adatokat. Az Integritás Hatóság ezen nyilvántartások adatai alapján tudja azonosítani a kizáró okkal érintett gazdasági szereplők körét. E gazdasági szereplők megnevezését, azonosító adatait és a kizárás időtartamát közzé kell tenni az elektronikus közbeszerzési rendszerben a kizáró ok ajánlatkérők általi ellenőrzése céljából. (Megjegyezzük, hogy a nyilvántartás létrejöttének folyamata a törvény szövege szerint nem kötődik ahhoz, hogy egy társaság ténylegesen részt vett-e vagy valaha részt vesse közbeszerzési eljárásban, amely körülményt a közzététel pontos formája tekintetében érdemes lehet figyelembe venni.)

A nyilvántartásnak fontos funkciója a kizáró ok ellenőrzésének hatékonyabbá tétele. Mivel azonban lesznek olyan esetek, amikor a kizáró ok fennállása az előbbi nyilvántartások alapján nem juthat az Integritás Hatóság tudomására (pl. más országban letelepedett gazdasági szereplők esetében, vagy ha egy Magyarországon letelepedett társaság külföldi vezető tisztségviselőjével szemben külföldön hozott a bíróság ítéletet), a nyilvántartás nem fog tudni egyedüli igazolási módként szolgálni arra vonatkozóan, hogy valamely gazdasági szereplő nem tartozik a kizáró ok hatálya alá.

Mivel a Kbt. 62. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kizáró okra vonatkozó új szabályok csak akkor lesznek alkalmazhatóak, ha a nyilvántartás ténylegesen létrejön, amelynek előfeltétele egy összetett informatikai fejlesztés megvalósulása, a Kbt. e címben tárgyalt módosításai egy olyan jövőbeni időpontban lépnek majd hatályba, amelyet a jogalkotó nem tudott pontosan meghatározni. Olyan kivételes jogalkotási megoldással élt ezért a jogalkotó, amely szerint a Kbt.-nek a kizáró oki nyilvántartáshoz kapcsolódó szabályai a nyilvántartásban szereplő adatok teljes körű rendelkezésre állását igazoló kormányhatározat Magyar Közlönyben történő közzétételét követő napon lépnek hatályba. A hatálybalépés naptári napját az igazságügyi miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben közzétett egyedi határozatával állapítja majd meg.

Az Integritás Hatóság feladataival összefüggő további változások

Az Integritás Hatóság által folytatott vizsgálatokhoz kapcsolódóan a Kbt. 36. § (4) bekezdése szerint a közbeszerzésekért felelős miniszter jogosult átadni az uniós forrásból megvalósuló közbeszerzések ellenőrzése révén rendelkezésre álló bármely adatot. A miniszter a kért információk átadására a 2022. évi XXVII. törvény szerint köteles. A Kbt. 46. § (4c) pontja alapján a közbeszerzési eljárás irataihoz való hozzáférést az EKR-ben más ellenőrző szervezetekhez hasonlóan az Integritás Hatóság számára is az ajánlatkérő biztosítja.

A 2022. évi XXVII. törvény rögzíti az Integritás Hatóság számára a közbeszerzési eljárás felfüggesztésének lehetőségét, amelyhez kapcsolódóan a Kbt. 55. § (8) bekezdése és 70. § (4) bekezdése pontosít egyes jogkövetkezményeket. Ha az Integritás Hatóság a részvételi vagy ajánlattételi határidő leteltét megelőzően függeszti fel a közbeszerzési eljárást, a felfüggesztés időtartama alatt a részvételi vagy az ajánlattételi határidő nem jár le és a felfüggesztés megszűnését követően az ajánlatkérő köteles a határidőt meghosszabbítani. A meghosszabbításnak nem kell az ajánlattételi vagy részvételi határidő eredeti teljes hosszát újból biztosítania, hiszen a gazdasági szereplőknek már volt idejük tudomást szerezni a beszerzésről, illetve megismerni a meghirdetett feltételeket. Mivel azonban a felfüggesztés bizonytalanná teszi azt, hogy meddig lehet az ajánlatokat benyújtani, az ehhez szükséges időt biztosítani kell. Kérdésként merülhet fel, hogy hogyan érinti az Integritás Hatóság vizsgálatát az, ha az ajánlatkérő a vizsgálatra tekintettel a közbeszerzési eljárás visszavonásáról dönt. Véleményünk szerint ennek következménye az Integritás Hatóság eljárásának céljára figyelemmel eltérő lehet: míg bizonyos közbeszerzési jogsértések megvalósulása a visszavonással egészében megelőzhető és ezzel a vizsgálat okafogyottá válhat, más jogsértések, pl. korrupciós cselekmények kivizsgálása és szankcionálása változatlanul indokolt akkor is, ha a beszerzési igény időközben megváltozott vagy megszűnt.

Ha az Integritás Hatóság a részvételi vagy ajánlattételi határidő leteltét követően függeszti fel a közbeszerzési eljárást, a közbeszerzési eljárás felfüggesztésének ideje alatt az ajánlatkérő nem hozhatja meg az eljárás részvételi szakaszát lezáró döntést vagy az eljárást lezáró

döntést, valamint az ajánlatkérőre irányadó folyamatban lévő határidők a felfüggesztés időtartamával meghosszabbodnak. Az ajánlati kötöttség időtartama nem hosszabbodik meg automatikusan – a gazdasági szereplők nyilvánvalóan nem válhatnak a vizsgálatra tekintettel általuk nem vállalt vagyoni kötelezettség alanyává.

A Kbt. 152. § (1) bekezdés o) pontja rögzíti, hogy az Integritás Hatóság a Közbeszerzési Döntőbizottság hiva-talból indított eljárását kezdeményezheti az európai uniós forrásból megvalósuló közbeszerzésekkel összefüggésben. Ha az Integritás Hatóság közbeszerzési jogsértést tár fel, a jogsértés megállapítása és szankció alkalmazása iránt közbeszerzési jogorvoslatot indít. A jogorvoslatok körében az Integritás Hatóságnak arra is joga van, hogy közigazgatási perben megtámadjon minden olyan közbeszerzési eljárásra vonatkozó közbeszerzési döntőbizottsági határozatot, amely európai uniós támogatást érint.²² Az Integritás Hatóság tehát akkor is megtámadhat – a határozat közzétételét követő 90 napon belül – egy döntőbizottsági határozatot a bíróság előtt, ha a döntőbizottsági eljárásban maga nem vett részt.

Az Integritás Hatóság által kiadott ajánláshoz kapcsolódik a Kbt. 165. § (7c) bekezdése szerinti azon rendelkezés, amely szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság nem szab ki bírságot akkor, ha az ajánlatkérő a jogorvoslat tárgyává tett cselekményt az Integritás Hatóság ajánlása alapján teljesítette.

Az Integritás Hatóság elnöke vagy az általa kijelölt személy a Hatóság keretében működő Tanácsnak is tagjává vált.²³

Az alvállalkozókra vonatkozó adatok közzélése

2022. november 30-ával kiegészültek azon adatok, amelyeket az alvállalkozók bevonásával összefüggésben a nyertes ajánlattevőnek a szerződés teljesítése során az ajánlatkérővel közölnie kell, és amelyeket az ajánlatkérő a módosítás eredményeként az elektronikus közbeszerzési rendszerben (a továbbiakban: EKR) nyilvánosan is köteles közzétenni. A módosítás a kondicionalitási eljárásban vállaltaknak megfelelően a közbeszerzési adatok nyilvánosságának és ezzel össze-

függésben a közbeszerzések átláthatóságának erősítését szolgálja.

A Kbt. 43. § (2) bekezdés új e) pontja szerint az ajánlatkérő az EKR-ben két ütemben köteles nyilvánosan közzétenni a szerződés teljesítésébe bevont alvállalkozóval összefüggő adatokat:

- az alvállalkozó megnevezését, adószámát, a közbeszerzésnek azt a részét, amelynek teljesítéséhez az alvállalkozót az ajánlattevő igénybe kívánja venni, az alvállalkozói teljesítés várható százalékos arányát az ajánlattevői teljesítésen belül, valamint az ellenszolgáltatás alvállalkozói szerződésben meghatározott értékét az alvállalkozó nyertes ajánlattevő általi bejelentését követő harminc napon belül kell közzétenni, majd
- a szerződés teljesítésére vonatkozó adatok közzétételével egy időben (azaz a mindkét fél általi teljesítést követő 30 napon belül, egy évnél hosszabb időre kötött szerződéseknél évenként aktualizálva) az alvállalkozói teljesítés tényleges százalékos arányát az ajánlattevői teljesítésen belül, az alvállalkozónak kifizetett ellenszolgáltatás teljesítésének időpontját és a kifizetett ellenszolgáltatás értékét.

A nyilvános közzététel teljesíthetősége érdekében egészült ki a Kbt. 138. § (3) bekezdése azzal, hogy a nyertes ajánlattevő szintén két ütemben köteles az ajánlatkérőt tájékoztatni az alvállalkozói szerződéseket érintő adatokról. Először az alvállalkozó bejelentésekor köteles – az eddig is bejelentett adatokon túl – az ajánlattevői teljesítésen belül az alvállalkozói teljesítés várható százalékos arányát, valamint az alvállalkozói szerződés szerinti ellenszolgáltatás értékét megadni. Ezt követően az alvállalkozói teljesítés után tájékoztatnia kell az ajánlatkérőt az ajánlattevői teljesítésen belül az alvállalkozói teljesítés tényleges százalékos arányáról, valamint az alvállalkozónak járó ellenszolgáltatás teljesítésének időpontjáról és a kifizetett ellenszolgáltatás értékéről.

Nem csak a teljesítés során kell azonban pontosabb adatokat közölni az alvállalkozókra vonatkozóan, hanem – amennyiben az ajánlatkérő előírta – az ajánlatban vagy a részvételi jelentkezésben az akkor már ismert alvállalkozók esetében fel kell tüntetni azok teljesítésének tervezett százalékos arányát is (Kbt. 66. § (6) bekezdés b) pont).

²² 2022. évi XXVII. törvény 27. §.

²³ Kbt. 182. § (2) bekezdés n) pontja.

Az új összeférhetlenségi szabály

A 2022. évi XXVII. törvény újraszabályozta a Kbt. összeférhetlenségi szabályait is. A kondicionalitási eljárással összefüggésben nem csak a Kbt.-ben, hanem az uniós támogatások felhasználásának rendjét szabályozó jogszabályokban is új összeférhetlenségi szabályok léptek hatályba annak érdekében, hogy az uniós jogi logikával megegyezően és a korábbiaknál hatékonyabban rendezzék az összeférhetlenség megelőzésének és kezelésének kérdését.²⁴ Az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter munkaszervezetében Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság jött létre, amely – más kapcsolódó feladatok mellett – az uniós forrásfelhasználás körében ellátja az összeférhetlenségi nyilatkozatok ellenőrzésének feladatát.²⁵

A Kbt. 25. §-a új szabályainak megalkotásával a jogalkotó az összeférhetlenség uniós koncepciójával való jobb összhang megteremtésére törekedett. Az Európai Unió Bíróságának esetjogából különösen a C-21/03 és C-34/03. számú *Fabricom*,²⁶ a C-213/07. számú *Michaniki*²⁷ és a C-538/13. számú *eVigilo*²⁸ ügyek segíthetnek az uniós megközelítés megértésében és a Kbt. szabályainak értelmezésében.

A 2014/24/EU irányelv²⁹ 24. cikkének megfelelően az (1) bekezdés megfogalmazza az ajánlatkérők általános kötelezettségét arra vonatkozóan, hogy megelőzzék, feltárják, illetve annak bekövetkezése esetén orvosolják az összeférhetlenségi helyzeteket. A Kbt. korábbi szövege csak az összeférhetlenség „elkerülésére” utalt, a módosítást követő szöveg így pontosabban tükrözi azt, hogy az ajánlatkérőknek ténylegesen milyen kötelezettségei merülnek fel.

Az összeférhetlenség megelőzésére vonatkozó kötelezettség azt jelenti, hogy az ajánlatkérő tegyen olyan intézkedéseket, amelyek arra szolgálnak, hogy az eljárásban ne álljon elő összeférhetlenségi helyzet. Ennek érdekében a Kbt. 25. § (2) bekezdése az ajánlatkérő oldalán továbbra is kötelezettséget állapít meg az eljárásba vagy annak előkészítésébe bevont személyek részéről összeférhetlenségi nyilatkozat tételére. Ezt a nyilatkozatot először az ajánlatkérő az adott személy bevonásakor köteles kérni, az új szabályozás értelmében azonban a közbeszerzés teljes folyamatában részt vevő személyeknek nem elég egyszer nyilatkozniuk. Ha egy adott személy az eljáráshoz kapcsolódó több folyamatban is részt vesz, akkor minden folyamathoz kapcsolódóan kell tennie nyilatkozatot. A Kbt. 25. § (2) bekezdése az eljárás előkészítését, az ajánlatok és a részvételi jelentkezések bírálatát, valamint az eredményről szóló döntést tekinti olyan külön folyamatnak, amelyhez kapcsolódóan külön nyilatkozni kell. A gyakorlatban tehát adott esetben egy személynek több nyilatkozatot is kell tennie, pl. a közbeszerzési dokumentumok előkészítése, majd az ajánlatok bírálata során. Ennek indoka, hogy az eljárás előkészítése során még nem feltétlenül nyilvánvaló, hogy egy, az ajánlatkérő nevében eljáró személy az ajánlattevők vagy akár az alvállalkozók személyének ismeretében összeférhetlenségnek minősül-e. A külön nyilatkozattétel mellett is kötelezettsége minden, az ajánlatkérő részéről eljáró személynek, hogy bejelentse, amennyiben az összeférhetlenség, vagy bármely olyan körülmény, amely felvetheti az összeférhetlenséget (annak kockázata) fennáll. Az ajánlatkérő felelőssége megvizsgálni és eldönteni, hogy fennáll-e

²⁴ Lásd: 373/2022. (IX. 30.) Korm. rendelet Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve végrehajtásának alapvető szabályairól és felelős intézményeiről, 15. cím; 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet a 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről, 20. cím; 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről, VI. fejezet.

²⁵ A Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság feladatait határozza meg a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 29/B. §-a, valamint a 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 31/A. §-a.

²⁶ A Bíróság C-21/03. és C-34/03. számú, *Fabricom SA* kontra belga állam egyesített ügyben 2005. március 3-án hozott ítélete, ECLI:EU:C:2005:127.

²⁷ A Bíróság C-213/07. számú, *Michaniki AE* kontra *Ethniko Symvoulío Radiotileorasis és Ypourgos Epikrateias* ügyben 2008. december 16-án hozott ítélete, ECLI:EU:C:2008:731.

²⁸ A Bíróság C-538/13. számú, *eVigilo Ltd* kontra *Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos* ügyben 2015. március 12-én hozott ítélete, ECLI:EU:C:2015:166.

²⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről.

összeférhetetlenség. A Kbt. 25. § (3) bekezdése az ajánlatkérőnek az összeférhetetlenség feltárására irányuló kötelezettségére vonatkozik: bármely, arra vonatkozó információ esetén az ajánlatkérő köteles megvizsgálni, hogy fennáll-e összeférhetetlenség.

Az Európai Bizottság Iránymutatás az összeférhetetlenségek költségvetési rendelet szerinti elkerüléséről és kezeléséről című közleménye³⁰ az uniós források felhasználásával összefüggésben (a továbbiakban: 2021. évi bizottsági közlemény az összeférhetetlenség értelmezéséről) arra hívja fel a figyelmet, hogy az érdekeltségi nyilatkozatok alkalmazása akkor hatékony, ha azokhoz a hamis nyilatkozatok azonosítását célzó ellenőrzés is társul. Ilyen ellenőrzésre sor kerülhet különösen a más információforrásokkal való összevetés útján, így például a cégnyilvántartásban nyilvánosan elérhető adatok alapján az ajánlatkérő ellenőrizheti, hogy talál-e kapcsolatot az ő részéről az eljárásban részt vevő személyek és az ajánlattevők között vagy részletesebb nyilatkozatot is kérhet az ajánlatkérő a bevont személyektől pl. üzleti érdekeltségeikről. A nyilatkozatok valóságtartalma ellenőrzése módjáról az ajánlatkérő a közbeszerzési szabályzatában is rendelkezhet. Amennyiben az összeférhetetlenségre vonatkozó információ merül fel, amely a Kbt. 25. § (3) bekezdése alapján kiváltja az ajánlatkérő vizsgálati kötelezettségét, az ajánlatkérő elsősorban szintén nyilvános információforrásokból vagy az érintettek megkeresésével tudja a releváns tényeket feltárni.

A Kbt. 25. § (4) bekezdése határozza meg az összeférhetetlenség fogalmát, összhangban a 2014/24/EU irányelv 24. cikkében megfogalmazottakkal.³¹ Az összeférhetetlenség fogalmát az irányelv és a témában irányadónak tekinthető nemzetközi iránymutatások³²

természetes személyekre értelmezik. A Kbt. ezért a továbbiakban nem szól összeférhetetlen szervezetekről, ez azonban – ahogyan a törvénymódosításhoz kapcsolódó indokolás rámutat – nem jelenti azt, hogy a bevont szervezetekkel összefüggő, érdekellentétet okozó körülményeket ne kellene figyelembe venni, ezek az adott szervezet részéről részt vevő természetes személy összeférhetetlensége kapcsán továbbra is változatlanul relevánsak. A szervezetekhez kapcsolódó érdekeltségek (pl. ha az ajánlatkérőnek tanácsot adó vállalkozás részesedéssel rendelkezik valamelyik ajánlattevő társaságban) tehát továbbra is figyelembe veendőek és vizsgálándóak az adott szervezet képviselőjének összeférhetetlensége vagy annak hiánya kapcsán.

Az összeférhetetlenség minden olyan helyzetet magában foglal, ahol valamely olyan objektív körülmény áll fenn, amely befolyásolja az adott személy vagy szervezet függetlenségébe és pártatlanságába vetett bizalmat. Az összeférhetetlenség tehát egy olyan helyzet (pl. az értékelésben részt vevő személy és az egyik ajánlattevő vállalkozás tagja közötti rokonság), amely egy objektívizált mérce szerint alkalmas arra, hogy akadályozza az érintett személy vagy szervezet pártatlan feladatellátását. Nem szükséges, hogy az ajánlatkérő részéről eljáró személy valóban elfogultan járjon el és szintén nem szükséges szándékos cselekmények bizonyítása az érintettek részéről. Ha bebizonyosodik, hogy az ajánlatkérő részéről eljáró személy ténylegesen felhasználta pozícióját annak érdekében, hogy kedvezzen valamelyik gazdasági szereplőnek, az már korrupciós cselekménynek vagy más súlyos kötelességszegésnek is minősülhet.³³

Az az érdek, amely befolyásolhatja az ajánlatkérő részéről eljáró személy pártatlanságát, lehet pénzügyi, gaz-

³⁰ A Bizottság közleménye. Iránymutatás az összeférhetetlenségek költségvetési rendelet szerinti elkerüléséről és kezeléséről 2021/C 121/01 [Megjelent: Hivatalos Lap C 121, 2021. április 9., 1–43. oldal.]

³¹ A 2014/24/EU irányelv 24. cikke alapján az összeférhetetlenség fogalmának ki kell terjednie legalább azokra az esetekre, amikor az ajánlatkérő szervnek vagy az ajánlatkérő szerv nevében eljáró közbeszerzési szolgáltatónak a közbeszerzési eljárás lefolytatásában részt vevő vagy annak eredményét befolyásolni képes alkalmazottai közvetve vagy közvetlenül olyan pénzügyi, gazdasági vagy egyéb személyes érdekeltséggel rendelkeznek, amely úgy tekinthető, hogy a közbeszerzési eljárás tekintetében befolyásolja a pártatlanságukat és a függetlenségüket.

³² Lásd különösen: OECD: Managing Conflict of Interest in the Public Service. OECD Guidelines and Country Experiences. (Összeférhetetlenségek kezelése a közszolgálatban, OECD Iránymutatások és az egyes országok tapasztalatai), OECD, Párizs, 2003. 24-25. oldal.

³³ OECD: Managing Conflict of Interest in the Public Service. OECD Guidelines and Country Experiences. (Összeférhetetlenségek kezelése a közszolgálatban, OECD Iránymutatások és az egyes országok tapasztalatai), OECD, Párizs, 2003. 25. oldal; OECD: Managing Conflict of Interest in the Public Sector. A Toolkit. OECD, Párizs, 2005, 18. oldal.

dasági vagy – mint az előbbieket is magában foglaló általános kategória – bármely más személyes érdek. Utóbbi kategória széles körű, az Európai Unió költségvetési rendelete szerint³⁴ összeférhetlenség akkor áll fenn, ha az uniós költségvetés végrehajtásában részt vevő személy feladatainak pártatlan és tárgyilagos ellátása családi vagy érzelmi okok, politikai szimpátiával vagy nemzeti kötődéssel kapcsolatos okok, továbbá gazdasági érdek vagy bármely más közvetlen vagy közvetett személyes érdek miatt sérül. Különböző körülmények (pl. családi, érzelmi kapcsolat) vezethetnek tehát olyan helyzethez, ahol egy személy személyes érdeke és az általa képviselendő közérdek egymással ellentmondásba kerülhet. Nem vezet azonban összeférhetlenséghez bármely csekély érdek vagy egy személy meggyőződésével, véleményével való pusztán kapcsolat. A 2021. évi bizottsági közlemény az összeférhetlenség értelmezéséről rámutat, hogy az érdekeknek kellően jelentősnek kell lennie ahhoz, hogy olyanak lehessen tekinteni, mint amely „veszélyezteteti” a „feladatok pártatlan és tárgyilagos ellátását.”

Az (5) bekezdés azokat a helyzeteket nevesíti, amelyeket általában olyanak kell tekinteni, amely befolyásolja az érintett személyek pártatlanságát, ezért összeférhetlenséget jelent. A törvénymódosítás a korábbiaknál pontosabban és szélesebb körben határozta meg azon helyzeteket, amikor vélelmezni kell az összeférhetlenség fennállását. A Kbt. 25. §-át újrafogalmazó törvényjavaslathoz kapcsolódó indokolás szerint az e helyzetekhez fűzött vélelem kivételesen megdönthető lehet, ha objektív körülmények támasztják alá, hogy az érdek-összeütközés az érintett személyes érdeke és az általa képviselendő közérdek között az említett körülmények ellenére nem áll fenn. Tekintve ugyanakkor, hogy az előbbieken tárgyaltak szerint az összeférhetlenség egy objektivizált mérce szerint ítélandó meg, a felsorolt esetekben rendkívül ritkán lehet elképzelhető, hogy ne álljon fenn összeférhetlenség.

A Kbt. 25. § (6) bekezdése változatlanul hivatkozik konkrét közjogi méltóságokra, illetve állami vagy igazságügyi vezetőkre és azok egy háztartásban élő hozzátartozóira az összeférhetlenségi szabályok keretében. Ez a bekezdés véleményünk szerint inkább szimbolikus

jelentőségű, hiszen a felsorolt pozíciók mindegyikére vonatkoznak olyan rendelkezések az azokat szabályozó törvényekben, amelyek gyakorlatilag kizárják, hogy e személyek üzleti tevékenységet folytassanak, egyes hozzátartozóikat pedig az uniós joggyakorlat szerint nem lehetne abszolút módon kizárni minden közbeszerzésből – a rendelkezés minden esetre fennmaradt az új szabályozásban.

A Kbt. 25. § (7) és (8) bekezdései foglalkoznak az összeférhetlenségi helyzetekhez kapcsolódó jogkövetkezményekkel. Maga az összeférhetlenség egy érdekkonfliktust jelentő helyzet, amellyel kapcsolatban az ajánlatkérő törvényi kötelezettsége a jogsértés megelőzése, amely elsődlegesen az összeférhetlenséggel érintett személyek részvételének tilalmát jelenti a közbeszerzési eljárással kapcsolatos cselekményekben – ezt a részvételi tilalmat rögzíti a 25. § (7) bekezdésének első mondata. Amennyiben az összeférhetlenségi helyzet mégis bekövetkezik, az ajánlatkérőnek meg kell tennie a szükséges lépéseket az eljárás jogszerűségének helyreállítása érdekében. Meg kell szüntetnie az összeférhetetlen helyzetet, meg kell vizsgálnia, hogy az összeférhetlenség hogyan érintette az adott eljárást és a közbeszerzési eljárás tekintetében olyan helyzetet kell teremtenie, amely helyreállítja az egyenlő bánásmód és a verseny tisztasága elveinek érvényesülését. Az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése szempontjából releváns, hogy az adott eljárásban mely döntéseket érintett az összeférhetlenség. A jogalkotói indokolás rámutat, hogy egy összeférhetetlen személy általi döntés vagy más érdemi, az eljárás kimenetelét befolyásolni képes cselekmény súlyos jogsértést jelent, amellyel kapcsolatban – összhangban az összeférhetlenség fogalmával – az egyenlő bánásmód és a verseny tisztasága elvének potenciális sérelme vizsgálendő, és nincs szükség az összeférhetlenség konkrét döntéshozatali folyamatra gyakorolt tényleges hatásának bizonyítására. Az ajánlatkérőnek, amennyiben az alkalmas az egyenlő bánásmód és a verseny tisztasága elveinek biztosítására, a korábban elvégzett bírálati cselekményeket – az összeférhetlenséggel érintett személy vagy szervezet részvétele nélkül – újból el kell végeznie, pl. a beérkezett ajánlatok újraértékelésére vagy az ajánlatok

³⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, valamint a 966/2012/EU (2012. október 25.), Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről, 61. cikk.

bírálata során hozott valamely döntés felülvizsgálatára kerülhet sor (amelyre a Kbt. 79. §-a biztosít lehetőséget). Ha azonban egy összeférhetlenségi helyzet olyan versenytorzulást okoz, amely nem orvosolható az eljárás egyes részeinek megismétlésével, pl. az összeférhetlenség eleve érintette az eljárás feltételeinek meghatározását, előfordulhat, hogy csak az összeférhetlenségi helyzetben érintett gazdasági szereplő kizárása alkalmas az alapelveknek megfelelő helyzet megteremtésére. A Kbt. 62. § (1) bekezdés m) pontja szerinti kizárás ilyen esetekben alkalmazandó. Ha az adott esetben annak feltételei fennállnak, szóba jöhet a Kbt. 75. § (2) bekezdésében foglaltak közül egyes eredménytelenségi okok alkalmazása is, a jogalkotó ugyanakkor nem nyújtott általában lehetőséget az ajánlatkérőnek az eljárás eredménytelenné nyilvánítására összeférhetlenség felfedezése esetén. Amennyiben az ajánlatkérő másként nem tudja maga orvosolni az összeférhetlenséget, a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárásának kezdeményezése jelenthet megoldást. Az összeférhetlenség megfelelő orvoslásával az ajánlatkérő helyreállíthatja az eljárás jogszerűségét.

A (7) bekezdés azon helyzet következményeivel foglalkozik, amikor egy az eljárásban részt vevő gazdasági szereplő (vagy ehhez kapcsolódó személy vagy vállalkozás, pl. leányvállalat) részt vett az eljárás előkészítésében. Ezt a helyzetet a 25. § (5) bekezdése is lefedi, ilyenkor is fennáll egy érdekkonfliktus, amelyre reagálni szükséges, a jogkövetkezmények tekintetében azonban speciális szabályok érvényesülnek akkor, amikor kifejezetten csak az előkészítésben vett részt egy később az ajánlattevői oldalon megjelenő gazdasági szereplő. Alapvető különbséget az jelent, hogy az érdekelt gazdasági szereplők előzetes részvétele az előkészítésben önmagában – szemben a más összeférhetlen személyek ajánlatkérő általi bevonására vonatkozó részvételi tilalommal – nem tilos. Azonban mivel itt is fennáll egy olyan helyzet, amely érdekösszeütközést jelenthet, az ajánlatkérőt ilyen esetben is terheli

egy aktív kötelezettség, hogy megtegye azokat az intézkedéseket, amelyek az egyenlő bánásmód elvének érvényesítéséhez szükségesek. Ha az érintett vállalkozás az előzetes részvétel kapcsán olyan versenyelőnybe kerülne, pl. a megszerzett többlet-információk révén, amely nem egyenlíthető ki más eszközökkel, akkor ilyen esetben is kizárható a közbeszerzési eljárásból. Ezt megelőzően azonban az ajánlatkérő köteles lehetőséget biztosítani arra, hogy bizonyítsa, az előkészítésében való részvétele az esélyegyenlőséget és a verseny tisztaságát nem sérti, vagy hogy az összeférhetlenségi helyzetet más módon elhárítsa.

A Kbt. 25. (9) bekezdésében a jogalkalmazás segítése érdekében a jogalkotó megtartotta az arra vonatkozó szabályt, hogy bizonyos típusú előzetes bevonása az érdekelt gazdasági szereplőknek általánosságban nem eredményez összeférhetlenséget a későbbiekre nézve. Lényeges azonban, hogy az ajánlatkérőt ilyenkor is terheli az a kötelezettség, hogy megtegye azokat az intézkedéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy az egyenlő bánásmód és a verseny tisztaságának elve ne sérüljön a közbeszerzési eljárásban.

Az alvállalkozó vagy kapacitást nyújtó szervezet kizárásának következményei hamis adatszolgáltatás, jogtalan befolyásolás vagy a versenyt korlátozó megállapodás esetén

A Kbt-t nem a kondicionalitási eljárással összefüggésben, de szintén az uniós jogi háttérnek való megfelelés érdekében módosította az egyes törvények bürokrácia-csökkentéssel és jogharmonizációval összefüggő módosításáról szóló 2022. évi LXXV. törvény.

Az Európai Unió Bírósága a C-927/19. számú, Klaipėdos ügyben³⁵ egy ajánlatot benyújtó konzorcium tagjai tekintetében foglalt úgy állást, hogy ha valamelyik tag anélkül tesz hamis nyilatkozatot, hogy erről partnerei tudtak volna, nem zárható ki a közbeszerzési eljárásból a teljes konzorcium. Az Európai Unió Bírósága szerint az arányosság elvére különös figyelmet kell fordítani

³⁵ A Bíróság C-927/19. számú, UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras” kontra UAB „Ecoservice Klaipėda” és társai ügyben 2021. szeptember 7. napján hozott ítélete, ECLI:EU:C:2021:700. Az ügy részletes ismertetéséhez lásd: Kenessey, Réka: Az üzleti titok védelme és a hatékony jogorvoslathoz való jog közötti egyensúly megteremtésének alapelvei, illetve a közös ajánlattétel egyes aspektusai. Az Európai Unió Bírósága által a C-927/19. Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras ügyben 2021. szeptember 7-én hozott ítélet. In: Közbeszerzési Jog 2022/1. (Jogtár Online) és Várhomoki-Molnár Márta: Egy uniós bírósági ítélet tanulságai – Az Európai Unió Bíróságának a C-927/19. számú, Klaipėdos ügyben hozott ítélete. In: Közbeszerzési Értesítő Plusz 2022/7. szám 51-62. oldal.

akkor, ha az ajánlatkérő nem kötelező kizárási okokat alkalmaz,³⁶ méginkább akkor, ha a kizárás nem a neki betudható kötelezettségszegés miatt, hanem egy olyan szervezet által elkövetett kötelezettségszegés miatt terheli az ajánlattevőt, amelynek kapacitásaira támaszkodni kíván, és amely felett semmilyen ellenőrzési jogkörrel nem rendelkezik. Az arányosság elve az ítélet szerint megköveteli, hogy az ajánlatkérő konkrétan és egyedileg értékelje az érintett szervezet magatartását. E tekintetben az ajánlatkérőnek figyelembe kell vennie azokat az eszközöket, amelyekkel az ajánlattevő rendelkezett annak ellenőrzésére, hogy követett-e el kötelezettségszegést azon szervezet, amelynek kapacitásaira támaszkodni kíván.

Az előbbi ítélet szükségessé tette a Kbt. azon rendelkezéseinek felülvizsgálatát, amelyek abban az esetben, ha bizonyos kizáró okok – a hamis adatszolgáltatás, illetve hamis nyilatkozat tétele, a jogtalan befolyásolás vagy a versenyt korlátozó megállapodás miatti kizárás – az alvállalkozóval vagy a kapacitást nyújtó szervezettel szemben fennállnak, az ajánlat érvénytelenségét írták elő és nem tették lehetővé e szervezetek cseréjét. A módosítás értelmében nem automatikusan érvénytelen az az ajánlat, amelyben az ajánlattevő által a teljesítésbe bevontatni kívánt alvállalkozó vagy kapacitást nyújtó szervezet a Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pontja vagy a Kbt. 62. § (1) bekezdés j) vagy o) pontja szerinti cselekményt követett el az adott közbeszerzési eljárásban. Az ajánlat nem minősül érvénytelennek, ha az ajánlattevő nem tudott és az adott helyzetben általában elvárható gondosság mellett nem is kellett tudnia az általa bevont szervezet tekintetében a kizáró okot jelentő cselekményről, a Kbt. 62. § (1) bekezdés o) pontja esetén pedig további feltétel, hogy a versenyt korlátozó megállapodás nem befolyásolhatta ténylegesen az ajánlattevőt. Az említett feltételeket az érintett ajánlattevőnek kell bizonyítania, amelyre az ajánlatkérő köteles felvilágosítás kérése keretében felhívni az ajánlattevőt. Amennyiben valóban sikerül alátámasztani azon feltételek fennállását, amikor nem indokolt az ajánlat érvénytelenné nyilvánítása, lehetőség van – szükség

esetén – a kizáró okkal érintett gazdasági szereplő cseréjére is.

A támogatás fogalmának hatályon kívül helyezése

A 2022. évi LXXV. törvénnyel a jogalkotó hatályon kívül helyezte a Kbt. 3. § 39. pontját, amely olyan módon határozta meg a támogatás fogalmát, hogy abból kizárta az adókedvezményeket, a kezességvállalást, és az adózónak a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvényben meghatározott célra nyújtott támogatását, valamint az adózó a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvényben meghatározott kedvezményezett célra történő felajánlását.

A támogatás fogalmának jelentőségét az adja, hogy a Kbt. 5. § (2) bekezdése szerint közbeszerzési eljárást kell lefolytatni az egyébként a Kbt. hatálya alá nem tartozó szervezetek is, ha beszerzésük többségi részben egy klasszikus ajánlatkérő által nyújtott támogatásból valósul meg és annak tárgya mélyépítési tevékenység vagy kórház, sportlétesítmény, szabadidős és szórakoztató létesítmény, iskola, felsőoktatási épület vagy közigazgatási épület építési munkáit foglalja magában (vagy ahhoz kapcsolódó szolgáltatás). Az Európai Unió Bírósága az előbbi irányelvi szabály értelmezése kapcsán a T-488/10. számú és a C-115/12 P sz. ügyben kimondta,³⁷ hogy a támogatás fogalmát az alapul fekvő irányelvi rendelkezés céljára figyelemmel funkcionálisan és tágan kell értelmezni, abból nem zárható ki az olyan adókedvezmény, amely a pozitív juttatásokhoz hasonlóan lehetővé teszi a szerződés finanszírozási költségeinek csökkentését. A támogatás említett szűkítő fogalmának hatályon kívül helyezésével a Kbt. 5. § (2) bekezdése értelmezéséhez az uniós bírósági gyakorlatban megjelent megközelítést kell alkalmazni, amelynek alapján valamennyi olyan ajánlatkérő által nyújtott vagyoni előny, amely adott szerződés finanszírozási költségeinek csökkentésére irányul, figyelembe vehető lehet a Kbt. 5. § (2) bekezdése alkalmazásakor. A jogalkotó nem definiálta kifejezetten az egyes esetköröket arra is figyelemmel, hogy azok sokfélék lehetnek. Megjegyezzük, hogy az európai uniós versenyjogi

³⁶ Megjegyezzük, hogy az irányelvekben a hamis nyilatkozat tétele nem kötelezően alkalmazandó kizáró okként szerepel, amelynek előírását ugyanakkor a tagállamok kötelezővé tehetik – ahogyan ez a Kbt.-ben is történt.

³⁷ A Törvényszék T-488/10. számú, Franciaország kontra Bizottság ügyben 2011. december 16-án (ECLI:EU:T:2011:767) és a fellebbezés alapján eljáró Bíróság C-115/12. P. sz. ügyben 2013. szeptember 26-án hozott ítélete, ECLI:EU:C:2013:596.

értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 2. melléklete pontos módszertant határoz meg arra, hogy egyes esetekben, pl. kedvezményes kamatú kölcsönnél hogyan számolható ki a támogatástartalom, azaz mekkora összeget kell támogatásnak tekinteni. Ezek a módszerek adott esetben a Kbt. 5. § (2) bekezdése alkalmazásakor is analógia útján segítségül hívhatóak.

Az iratbetekintés megtagadásának indokolása üzleti titok védelme esetén

A 2022. évi LXXV. törvény a korábbiakat kiegészítő rendelkezéseket állapított meg arra az esetre, amikor az ajánlatkérő egy közbeszerzési eljárásban keletkezett iratba való betekintési kérelmet az érintett gazdasági szereplő üzleti titokhoz fűződő jogaira való hivatkozással utasít el. A jogalkotó az Európai Unió Bíróságának a már idézett C-927/19. számú, Klaipėdos ügyben tett egyes megállapításait vezette át a törvényi szabályozáson, amely ítéletében a Bíróság a gazdasági szereplők bizalmas információinak védelme és a hatékony jogorvoslathoz való jog közötti egyensúlyt igyekezett megtalálni.

A Kbt. 45. § (3) bekezdése szabályozza, hogy az ajánlatkérőnek döntését indokolnia is kell akkor, amikor üzleti titokra hivatkozással utasítja vissza az iratbetekintésre irányuló kérelmet. Az ajánlatkérőnek a döntése indokolása mellett közölnie kell az üzleti titokként kezelt információk alapvető jellegét is – anélkül, hogy az üzleti titkot jelentő információt megosztaná. A módosító törvény javaslatának indokolása szerint az üzleti titok alapvető jellege alatt azt kell érteni, hogy a szóban forgó dokumentum milyen típusú információkat tartalmaz (pl. szakmai ajánlat meghatározott eleme, védett ismeret, technológiai eljárás, beszerzési forrás). Az indokolás megadása a Kbt. 44. § (1) bekezdése alapján benyújtott

ajánlattevői indokoláson alapulhat, akár annak továbbítása is történhet – ha ezzel nem sérül az üzleti titok –, lényeges ugyanakkor, hogy az ajánlatkérő felelőssége annak biztosítása, hogy az iratbetekintés megtagadására vonatkozó döntése valóban megfeleljen a jogszabályi feltételeknek.

A közbeszerzés alóli kivétel az ország alapvető biztonsági érdekeire tekintettel

A Kbt. 9. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontja olyan módon változott, hogy szövege közelebb kerüljön a kivételi körnek a 2014/24/EU irányelv 15. cikk (2) és (3) bekezdésében alkalmazott megfogalmazásához.

A kivételi kör megfogalmazásából kikerül a „Magyarország nemzetbiztonsági érdekei” kifejezés, mint a közbeszerzések alól mentesülést megalapozó körülmény, annak érdekében, hogy az irányelv 15. cikke (2) és (3) bekezdésének megfogalmazásához hasonlóan csak az „alapvető biztonsági érdekek”-re utaljon a szabályozás. A módosítás értelmében tehát a közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettsége alóli mentesülés Magyarország alapvető biztonsági érdekeire való hivatkozással engedélyezhető. A módosítás szintén az irányelvi szöveghez közelítette a kivétel alkalmazásának arányosságára vonatkozó feltétel megfogalmazását, amely szerint a kivétel csak akkor alkalmazható, ha az alapvető biztonsági érdek védelme a közbeszerzési eljárás alóli mentesüléshez képest kisebb beavatkozással járó intézkedésekkel nem garantálható. A kivétellel kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy az uniós bírósági gyakorlat alapján az csak akkor alkalmazható, ha az érintett tagállam bizonyítani tudja, hogy az általa elérni kívánt célokat nem lehetett volna az ezen irányelvek által előírt versenyzetési eljárás keretében biztosítani. A bírósági gyakorlat pedig szintén kiemelte, hogy az adatok bizalmas kezelése anélkül is biztosítható, hogy szükség lenne a közbeszerzési szabályok mellőzésére.³⁸

³⁸ A Bíróság C-187/16. számú, Európai Bizottság kontra Osztrák Köztársaság ügyben 2018. március 20. napján hozott ítélete, ECLI:EU:C:2018:194.

STATISZTIKA

A szolgáltatások körébe tartozó közbeszerzések 2021-ben

Káli Gabriella Mária, statisztikai elemző, Közbeszerzési Hatóság

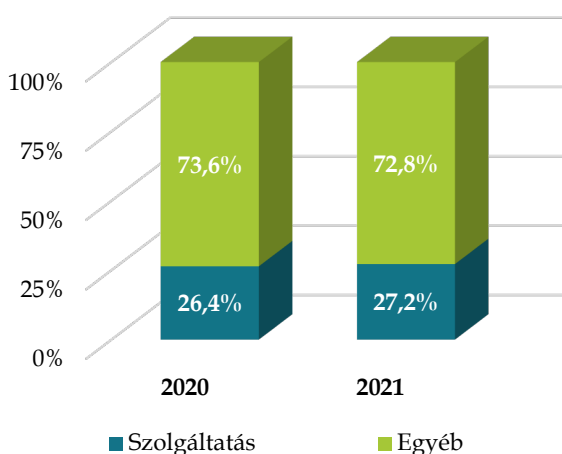
DOI: 10.37371/KEP.2023.1.5

Címszavak: szolgáltatás, eredményes közbeszerzés, uniós eljárásrend, nemzeti eljárásrend, kkv, finanszírozás

A szolgáltatások területén lefolytatott eredményes közbeszerzések száma 2021 folyamán a 2020-as 1962 eljárásról 2091 eljárásra nőtt, számarányát tekintve azonban alig változott (26,4%-ról 27,2%-ra). Értékét tekintve 2021-ben az elnyert összeg az előző év

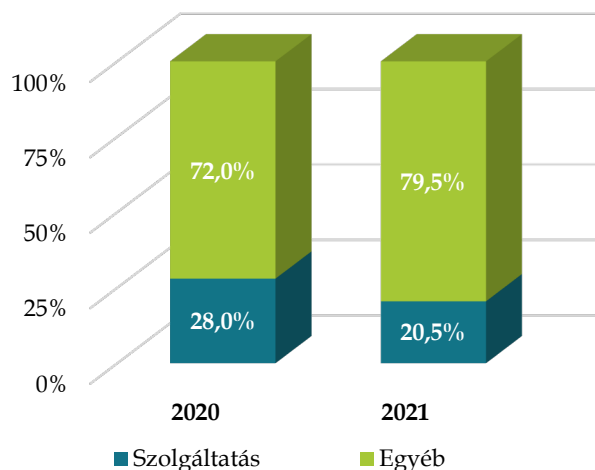
értékéhez képest kevesebb lett (912,7 milliárd forintról 863,6 milliárd forintra), értékaránya az összes eredményes közbeszerzésen belül 7,5 százalékponttal csökkent. Az egy eljárásra jutó érték 465 millió forintról 413 millió forintra változott. (1. és 2. ábra)

1. ábra A szolgáltatások számának aránya az összes közbeszerzésen belül, 2020 -2021

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2. ábra A szolgáltatások értékének aránya az összes közbeszerzésen belül, 2020 -2021

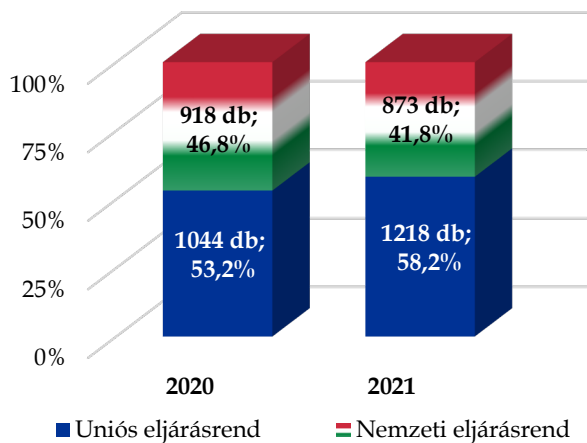

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Ha az eljárásrend felől közelítjük meg a kérdést, értékét tekintve csökkent, számát tekintve nőtt az uniós eljárásrendű eljárások aránya. 2020-ban az uniós eljárások számának aránya 53,2 százalékot tett ki (1044 db), ez

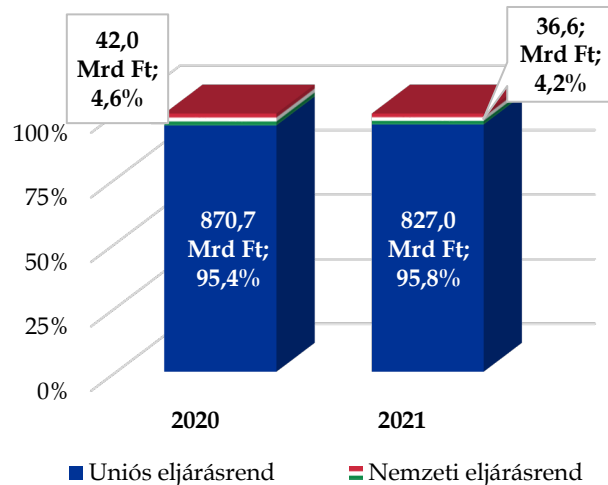
2021-re 58,2 százalékra nőtt (1218 db), a közbeszerzések értékét figyelembe véve az uniós eljárások aránya a korábbi 95,4 százalékról (870,7 Mrd Ft) 95,8 százalékra (827,0 Mrd Ft) nőtt, míg az értéke csökkent. (3. és 4. ábra)

3. ábra A szolgáltatások számának aránya eljárásrendek szerint, 2020-2021

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

4. ábra A szolgáltatások értékének aránya eljárásrendek szerint, 2020-2021

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az első táblázat azt mutatja, hogy a szolgáltatás területén az uniós eljárásrend szerinti eljárások között a nyílt eljárás szabályai szerint lefolytatott közbeszerzés volt a leggyakoribb (949 db, 77,9%), ezek az eljárások értékben 632,5 milliárd forintot (76,5%) jelentettek. A számát tekintve második helyen a 112 db hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás állt (9,2%), ez értékben 52,2 milliárd forintot (6,3%) tett ki. A harmadik a sorban a tárgyalásos eljárás, amelyből 105 darab (8,6%) zárult eredményesen,

81,3 milliárd forint értékben (9,8%). Az előző évben 41 darab (3,4%) gyorsított nyílt eljárás lebonyolítására került sor, melynek értéke 17,5 milliárd forint volt (2,1%). Az 5 darab (0,4%) meghívásos eljárás értéke 7,5 milliárd forint (0,9%) volt. A gyorsított tárgyalásos eljárás sem számában, sem értékében nem érte el az 1 százalékot. 3 darab (0,2%) koncessziós beszerzési eljárást 34,9 milliárd forint (4,2%) értékben folytattak le.

1. táblázat: Az uniós eljárásrendű szolgáltatásokra vonatkozó közbeszerzések az eljárások típusa szerint, 2021-ben

Uniós eljárásrend	Eljárások száma (db)	Eljárások értéke (Mrd Ft)
Nyílt eljárás	949	632,5
Meghívásos eljárás	5	7,5
Tárgyalásos eljárás	105	81,3
Hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás	112	52,2
Gyorsított nyílt eljárás	41	17,5
Gyorsított meghívásos eljárás	-	-
Gyorsított tárgyalásos eljárás	3	1,1
Koncessziós beszerzési eljárás	3	34,9
Végösszeg	1218	827,0

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2. táblázat: A nemzeti eljárásrendű szolgáltatásokra vonatkozó közbeszerzések az eljárások típusa szerint, 2021-ben

Nemzeti eljárásrend	Eljárások száma (db)	Eljárások értéke (Mrd Ft)
Nyílt eljárás	693	28,2
Meghívásos eljárás	2	0,001
Tárgyalásos eljárás	20	1,2
A Kbt. 113. § szerinti tárgyalásos eljárás	1	0,03
A Kbt. 113. § szerinti nyílt eljárás	2	0,10
Hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás	34	1,60
Kbt. 115. § szerinti eljárás (nyílt eljárás szabályai szerint)	1	0,02
Kbt. 115. § szerinti eljárás (hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás szabályai szerint)	-	-
A Kbt. 117. § szerinti saját beszerzési szabályok szerinti eljárás	118	5,10
Koncessziós beszerzési eljárás	2	0,3
Végösszeg	873	36,6

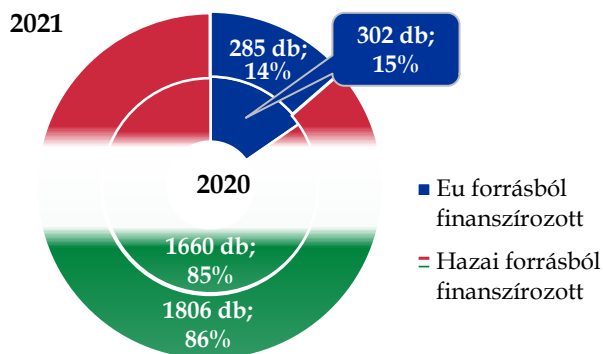
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A második táblázatban látható, hogy a szolgáltatás területén a nemzeti eljárásrend szerint lefolytatott eljárások között is a nyílt eljárás volt a legjelentősebb, 693 eljárás (79,4%) 28,2 milliárd forint értékben (77,1%). A második a Kbt. 117. §-a szerinti saját beszerzési szabályok szerinti eljárás volt, 118 darab (13,5%) amihez 5,1 milliárd forint érték (13,9%) tartozott. Ezt követte 34 db

(3,9%) eljárással a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás, melynek értéke 1,6 milliárd forint (4,4%) volt. 20 tárgyalásos eljárás zárult eredményesen (2,3%), melynek értéke 1,2 milliárd forintot tett ki (3,3%). A további eljárások száma (8 db) és értéke (0,5 Mrd Ft) együttesen 1,3 százalékot tett ki.¹

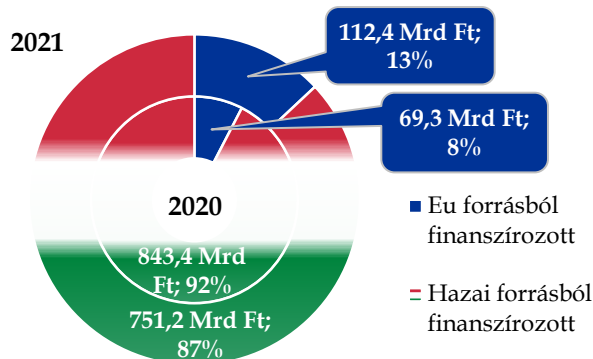
¹ A statisztika a 2021-ben befejezett eljárásokról szóló eredménytájékoztatókból készült. A Kbt. 113. § szerinti eljárásfajták alkalmazásának lehetősége 2020. február 1. napjával hatályon kívül helyezésre került. A táblázatban szereplő Kbt. 113. § szerinti eljárások az előző években elkezdődött, de 2021-ben eredményesen zárult eljárások adatait mutatja.

5. ábra A szolgáltatásokra vonatkozó közbeszerzések számának aránya a finanszírozás módja szerint, 2020-2021

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

6. ábra A szolgáltatásokra vonatkozó közbeszerzések értékének aránya a finanszírozás módja szerint, 2020-2021

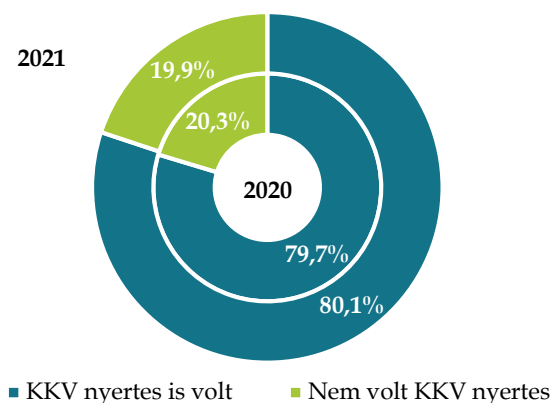

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az 5. és 6. ábra azt mutatja, hogy a szolgáltatások területén lebonyolított közbeszerzések száma emelkedett (1660 darabról 1806 darabra) a hazai forrásból finanszírozott eljárások esetében. Ugyanakkor az uniós finanszírozást is tartalmazó eljárások számának aránya a korábbi 15 százalékról 14 százalékra csökkent, 302

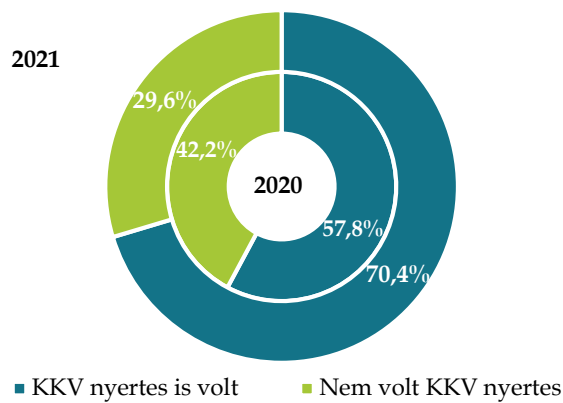
eljárásról 285 eljárásra. Az elnyert pályázatok értéke a hazai eljárások esetében 843,4 milliárd forintról (92%) 751,2 milliárd forintra (87%) csökkent, míg az uniós eljárásoknál 69,3 milliárd forintról (8%) 112,4 milliárd forintra (13%) emelkedett.

7. ábra A KKV nyertest is tartalmazó eljárások számának aránya a szolgáltatások területén, 2020-2021

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

8. ábra A KKV nyertest is tartalmazó eljárások értékének aránya a szolgáltatások területén, 2020-2021

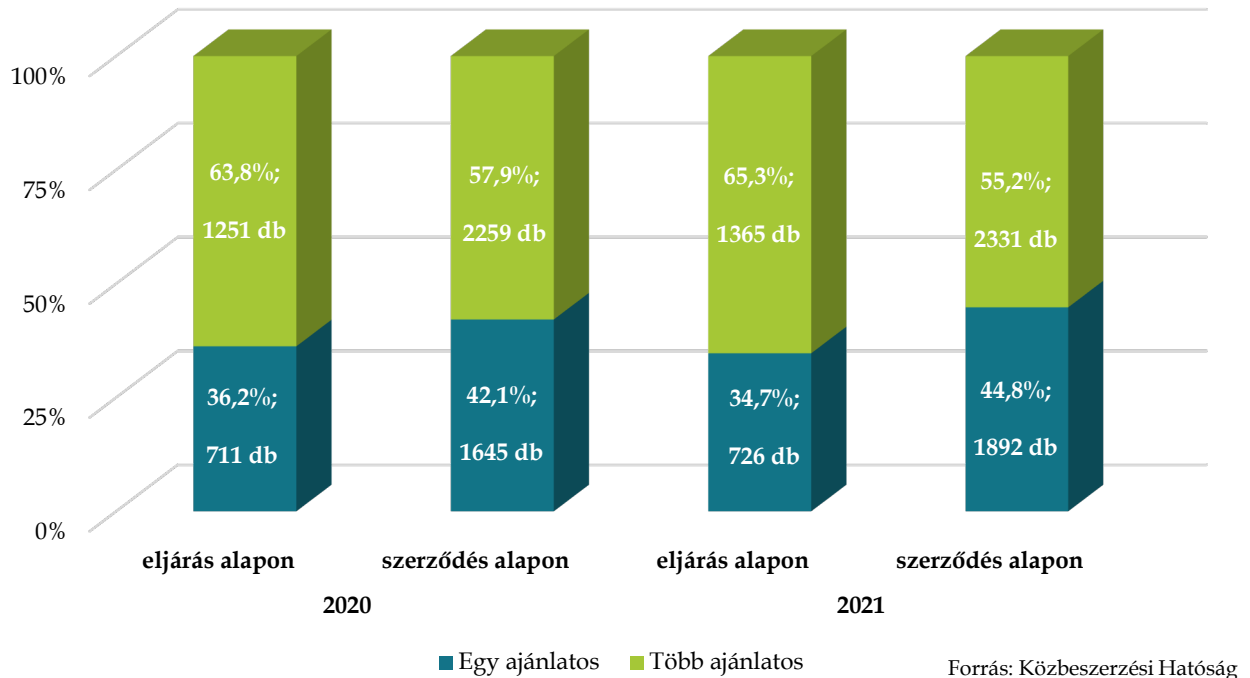

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

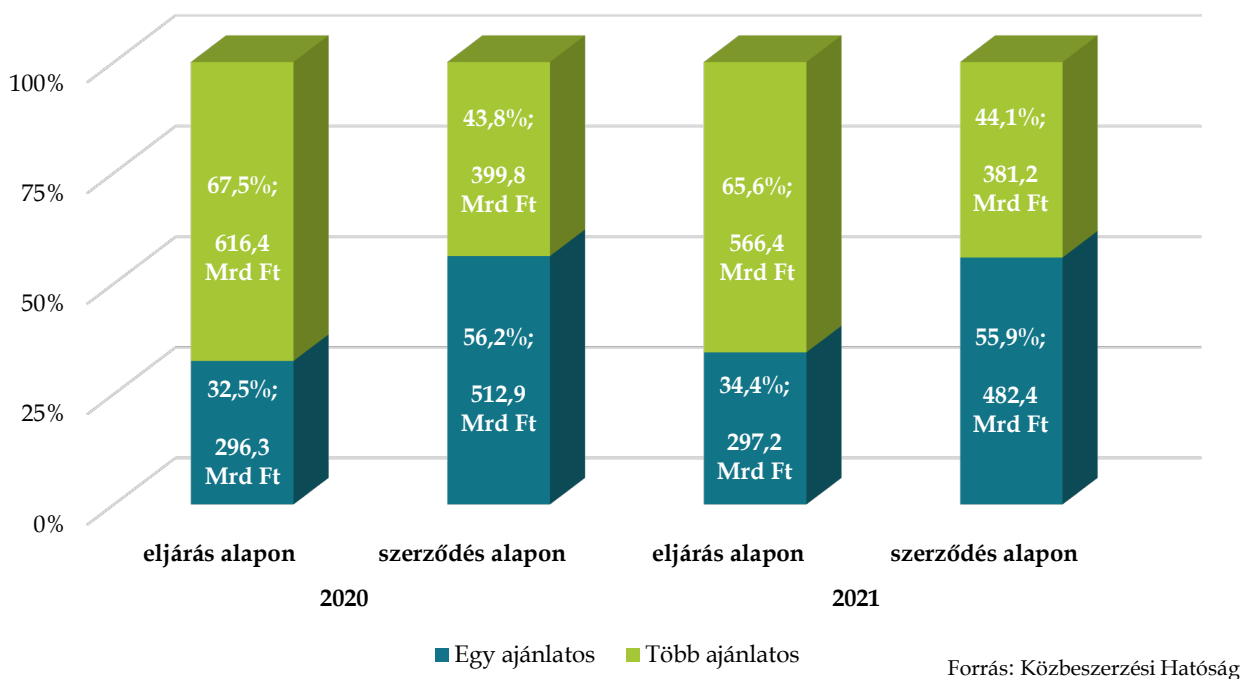
A kis- és középvállalkozások szerepe az elnyert szolgáltatások körében számarányát tekintve alig nőtt valamivel, 2020-ban 79,7 százalék (1563 db), 2021-ben 80,1 százalék (1675 db) volt. Értékarányát tekintve azonban

jelentősen nagyobb arányban részesedtek a KKV vállalatok, és az általuk elnyert pénzüsszeg is emelkedett [2021-ben 607,7 milliárd forint (70,4%), míg 2020-ban 527,9 milliárd forint (57,8%) volt]. (7. és 8. ábra)

9. ábra Az egyajánlatos közbeszerzések számának megoszlása a szolgáltatások területén, 2020-2021

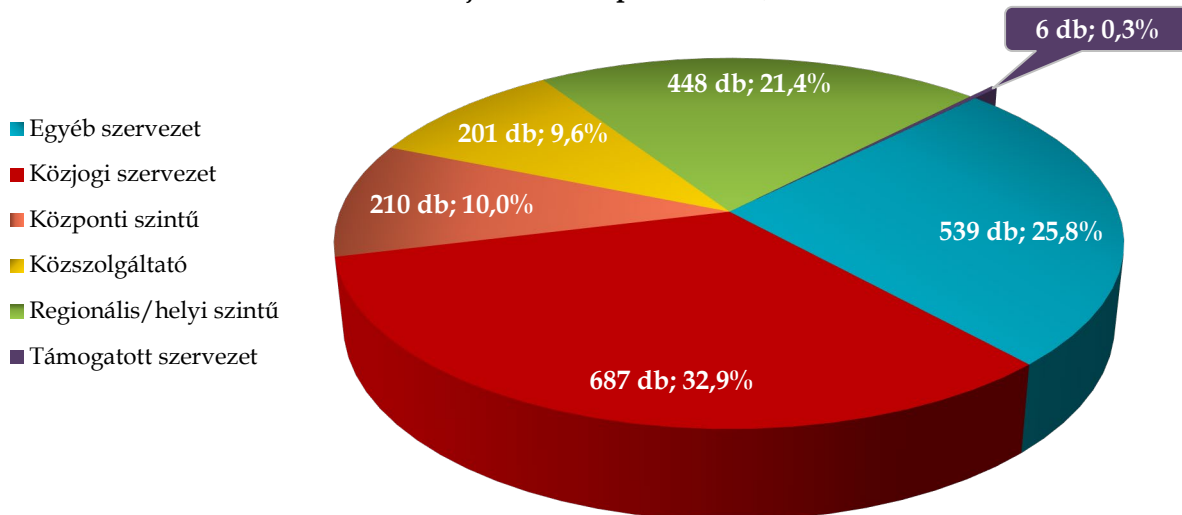
10. ábra Az egyajánlatos közbeszerzések értékének megoszlása a szolgáltatások területén, 2020-2021

A 9. és 10. ábrán látható, hogyan változott az egyajánlatos eljárások számának aránya a szolgáltatásokon belül 2020-ról 2021-re eljárás, illetve szerződés alapon vizsgálva.² Eljárás alapon azt láthatjuk, hogy az egyajánlatos eljárások aránya egy kicsit csökkent 36,2 százalékról (711 db) 34,7 százalékra (726 db), értékének

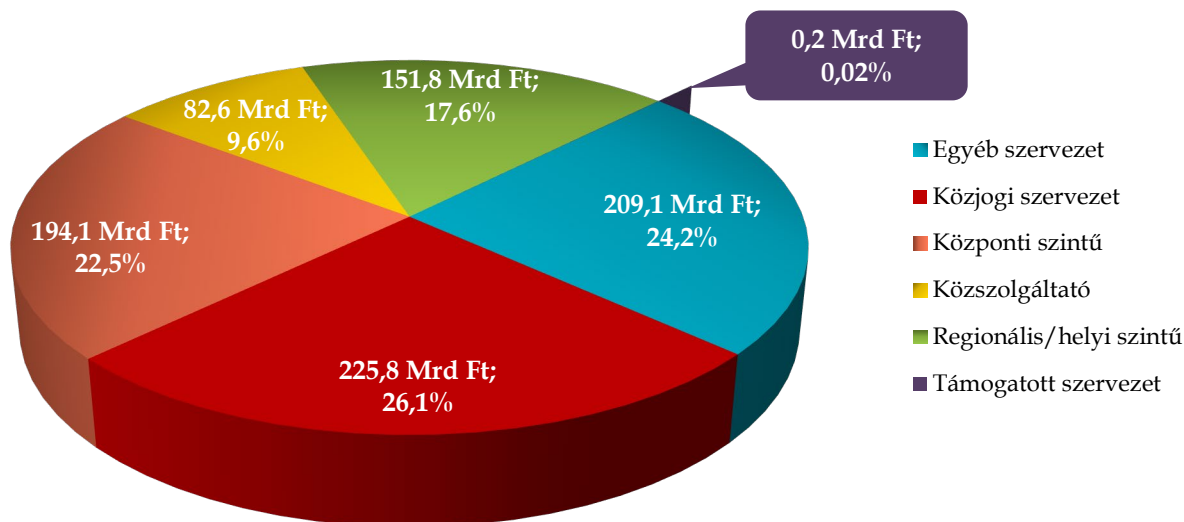
aránya 32,5 százalékról (296,3 Mrd Ft) 34,4 százalékra (297,2 Mrd Ft) változott. Ugyanez szerződés alapon vizsgálva azt mutatja, hogy az eljárás részek aránya 42,1 százalékról (1645 db) 44,8 százalékra (1892 db) nőtt, értékének aránya 56,2 százalékról (512,9 Mrd Ft) 55,9 százalékra (482,4 Mrd Ft) csökkent.

11. ábra Az eljárások száma (db) a szolgáltatásra vonatkozó közbeszerzések körében az ajánlatkérő típusa szerint, 2021

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

12. ábra Az eljárások értéke (Mrd Ft) szolgáltatásra vonatkozó közbeszerzések körében az ajánlatkérő típusa szerint, 2021

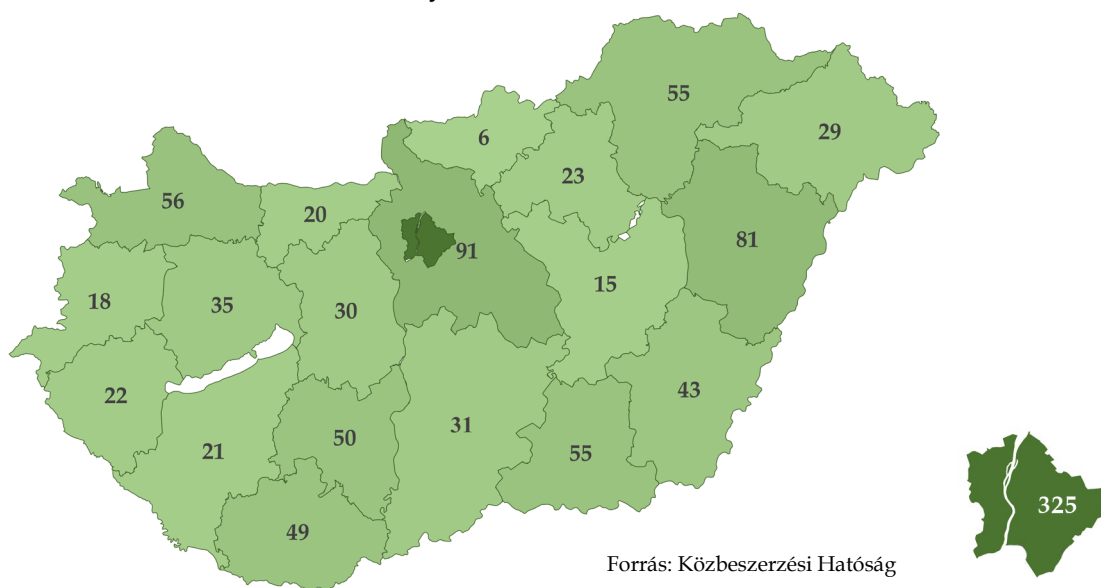
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

² Az adatok összesítésekor a Közbeszerzési Hatóság korábbi gyakorlatának megfelelően a 63/2022. (II. 28.) kormányrendelet 4.§ (3) bekezdésében felsorolt kivételek közül az a) és b) pontban nevesített eljárások és eljárás részek adatait figyelmen kívül hagytuk, míg a c)-g) bekezdések adatait figyelembe vettük.

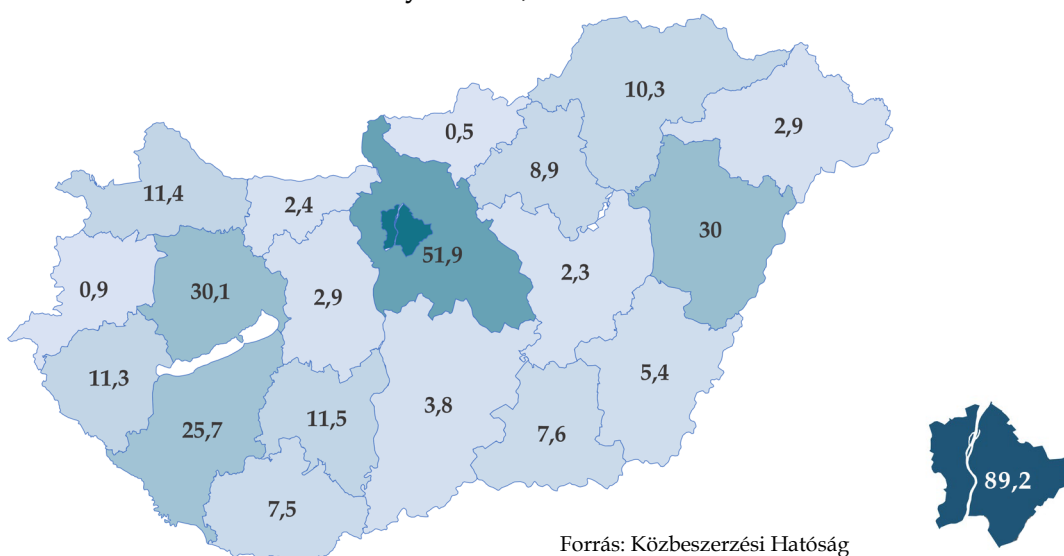
2021-ben a legtöbb közbeszerzést a közjogi szervezetek bonyolították le a szolgáltatások területén, 687 eljárást (32,9%) 225,8 milliárd forint értékben (26,1%). A magukat egyéb csoportba soroló ajánlatkérőkhöz 539 eljárás tartozott (25,8%), ami 209,1 milliárd forintot jelentett (24,2%). A regionális és helyi szintű ajánlatkérők körében az eredményes közbeszerzések száma 448 darab (21,4%) volt, melyhez 151,8 milliárd forint

(17,6%) tartozott. A központi szintű szervezetek 210 esetben (10,0%) folytattak le eredményes közbeszerzést 194,1 milliárd forint értékben (22,5%). A közszolgáltatók eljárásainak száma 201 darab (9,6%), értéke 82,6 milliárd forint (9,6%) volt. A támogatott szervezetek eredményes eljárásai mind számban, mind értékben a közbeszerzések egy százalékánál kisebb részét jelentették (6 db, 0,2 Mrd Ft). (11-12 ábra)

13. ábra A szolgáltatásokra vonatkozó közbeszerzések száma (db) megyénként az ajánlatkérők székhelye szerint, 2021

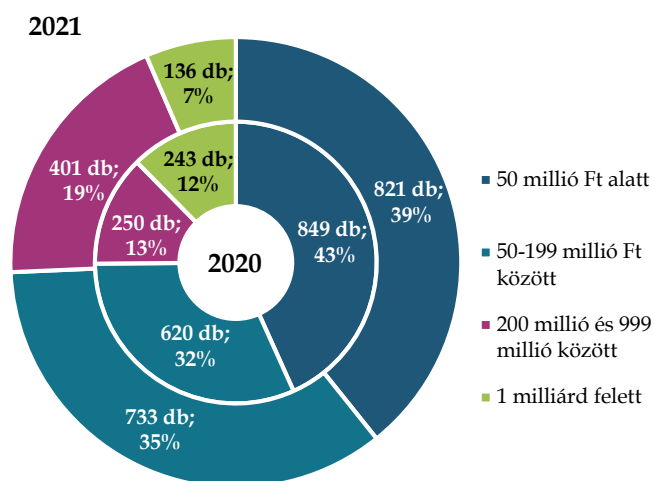
14. ábra A szolgáltatásokra vonatkozó közbeszerzések értéke (Mrd Ft) megyénként az ajánlatkérők székhelye szerint, 2021

A 13-14. ábrából³ látható, hogy az ajánlatkérők székhelye⁴ szerint a legtöbb szolgáltatás megrendelés Budapesthez köthető (325 db, 89,2 Mrd Ft). Második helyen Pest megyét találjuk, ahol 91 eljáráshoz 51,9 milliárd forint tartozott. Az eljárások számát tekintve a harmadik Hajdú-Bihar megye 81 eredményes közbeszerzéssel 30 milliárd forint értékben. A további megyék sorrendje a közbeszerzések számát figyelembe véve Győr-Moson-Sopron megye (56 db, 11,4 Mrd Ft), Borsod-Abaúj-Zemplén megye (55 db, 10,3 Mrd Ft), Csongrád-Csanád megye (55 db, 7,6 Mrd Ft), Tolna megye (50 db, 11,5 Mrd

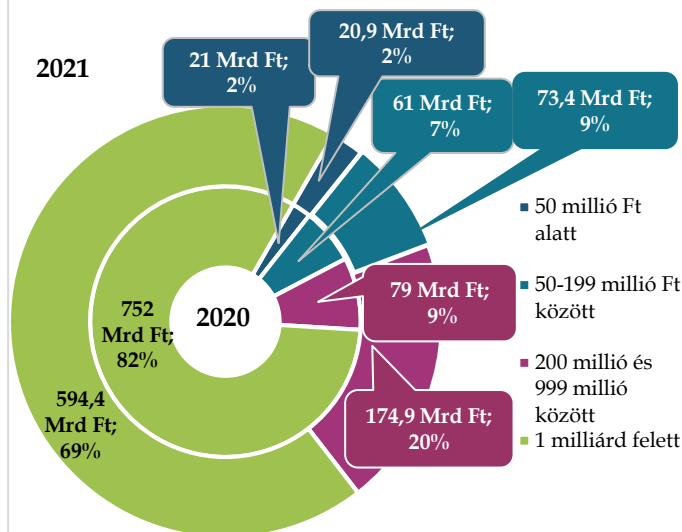
Ft), Baranya megye (49 db, 7,5 Mrd Ft), Békés megye (43 db, 5,4 Mrd Ft), Veszprém megye (35 db, 30,1 Mrd Ft), Bács-Kiskun megye (31 db, 3,8 Mrd Ft), Fejér megye (30 db, 2,9 Mrd Ft), Szabolcs-Szatmár-Bereg megye (29 db, 2,9 Mrd Ft), Heves megye (23 db, 8,9 Mrd Ft), Zala megye (22 db, 11,3 Mrd Ft), Somogy megye (21 db, 25,7 Mrd Ft), Komárom-Esztergom megye (20 db, 2,4 Mrd Ft), Vas megye (18 db, 0,9 Mrd Ft), Jász-Nagykun-Szolnok megye (15 db, 2,3 Mrd Ft), Nógrád megye (6 db, 0,5 Mrd Ft).

15. ábra A szolgáltatásokra vonatkozó közbeszerzések számának (db) megoszlása az elnyert összeg nagysága szerint, 2020-2021

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

16. ábra A szolgáltatásokra vonatkozó közbeszerzések értékének (Mrd Ft) megoszlása az elnyert összeg nagysága szerint, 2020-2021

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A 15-16. ábra bemutatja azt, hogyan alakultak a közbeszerzések a szolgáltatások körében 2020-ban és 2021-ben, ha az elnyert összeg nagyságrendjét vesszük figyelembe. A legtöbb eljárást (821 db, 39%) az 50 millió forint alatti értéktartományban folytatták le 2021-ben, ami négy százalékpont csökkenést mutat 2020-hoz képest, az értékarány mindkét évben 2 százalékos és megközelítőleg 21 milliárd forint volt. Az egy eljárásra

jutó érték ebben az értéktartományban 25 millió forint volt, ami 700 ezer forint emelkedést jelentett. Az 50-199 millió Ft közötti tartományban 2021-ben 733 eljárásban 73,4 milliárd forint értékben zárult eredményesen a szolgáltatási szektor körében kiírt közbeszerzés. A két vizsgált évben a számarány 3 százalékponttal, az értékarány 2 százalékponttal nőtt, az egy eljárásra jutó érték 98 millió forintról 100 millió forintra emelkedett. A 200

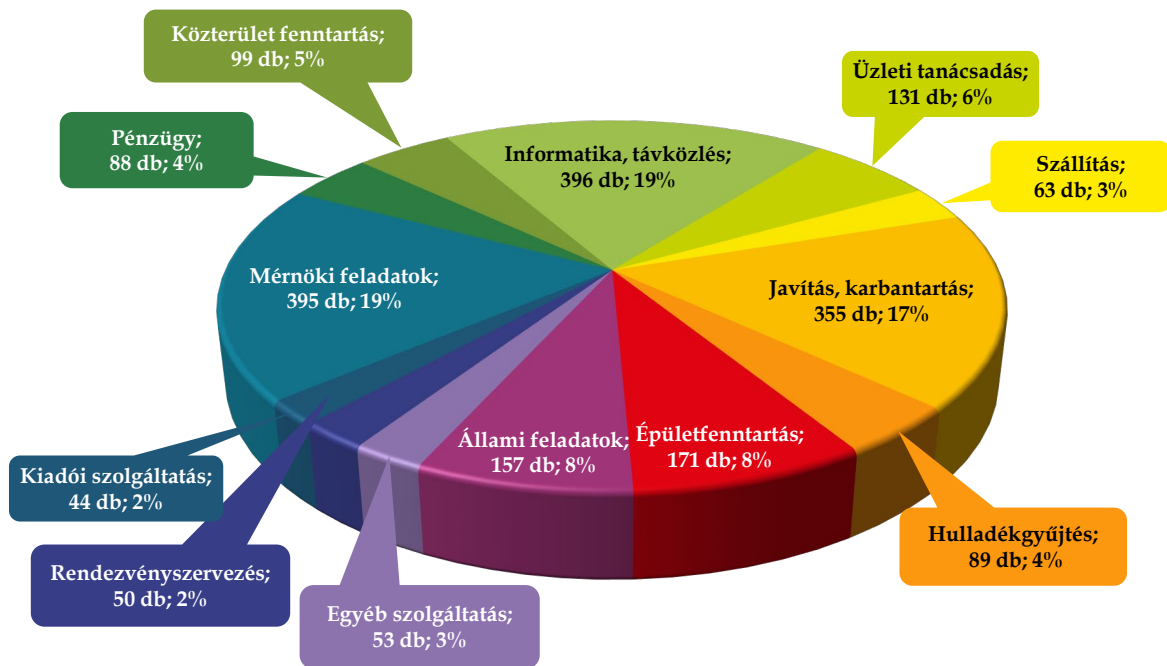
³ A 13-14. ábrán csak a fővárosi és a kerületi önkormányzatokhoz köthető közbeszerzések jelennek meg budapesti adatként. A budapesti székhelyű ajánlatkérők esetében a teljes adat 1361 eljárás, melyhez 636,3 milliárd forint tartozott.

⁴ A közbeszerzési eljárások (szolgáltatások) teljesítésének helye nem minden esetben egyezik meg az ajánlatkérők régiójával, így a térképes ábrákon szereplő adatok az ajánlatkérő székhelye szerinti megyében lebonyolított eljárásokra vonatkoznak.

millió és 999 millió Ft közötti tartományban az eljárások száma nőtt (250-ről 401-re), ez arányaiban 6 százalékpontos növekedést jelentett. Az eljárások értéke kétszeresére nőtt (79 Mrd Ft-ról 174,9 Mrd Ft-ra). Hasonlóan, ha nem is ilyen nagymértékben, változott az egy eljárásra jutó érték 316 millió forintról 436 millió

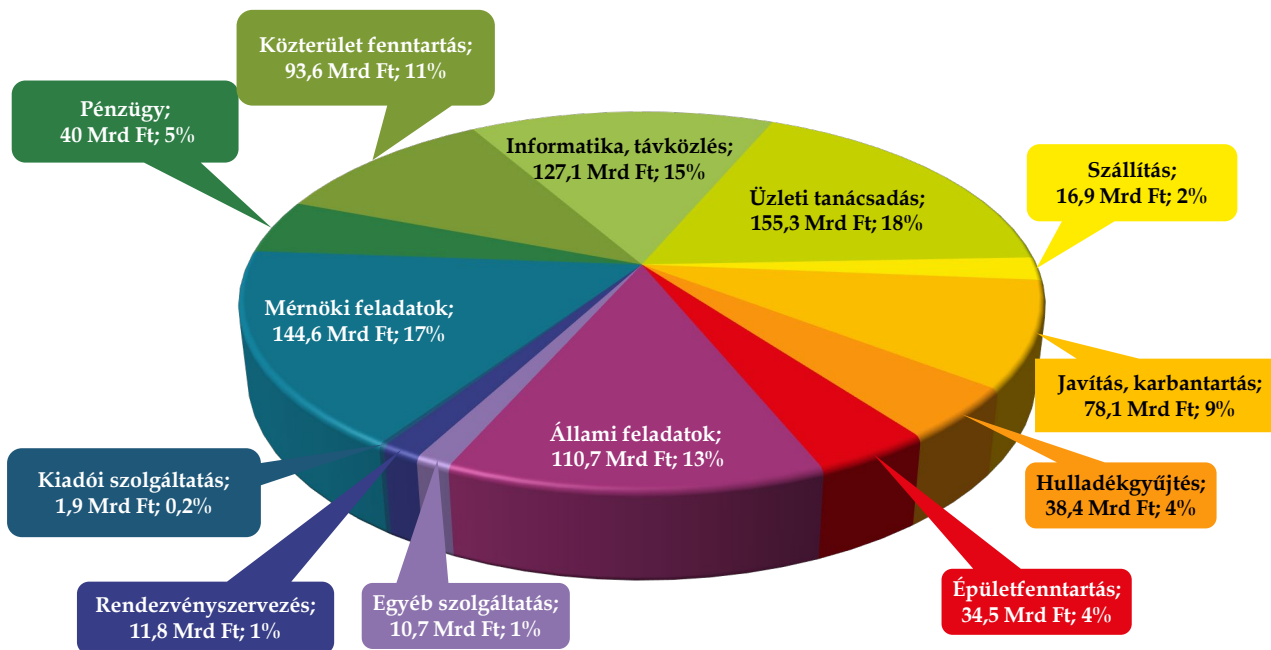
forintra. A legnagyobb értékű közbeszerzések esetében az egy eljárásra jutó érték 4,4 milliárd forint volt, ami jelentősen több, mint a 2020-as 3,1 milliárdos érték. Ebben a csoportban csökkent az eljárások száma (243-ról 136-ra), és értéke 752 milliárd forintról 594,4 milliárd forintra.

17. ábra A szolgáltatásokra vonatkozó közbeszerzések száma (db) a megrendelt szolgáltatások fajtája szerint, 2021

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

18. ábra A szolgáltatásokra vonatkozó közbeszerzések értéke (Mrd Ft) a megrendelt szolgáltatások fajtája szerint, 2021

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A 17-18. ábra azt mutatja be, hogy a közbeszerzéseket 2021-ben milyen szolgáltatásra fordították. Az ábrákból látható, hogy a legtöbb eljárást számban az informatikai, távközlési szolgáltatások körében bonyolították le (396 db), melynek értéke 127,1 milliárd forint volt. Szinte megegyezik vele a mérnöki feladatok száma (395 db), de valamivel magasabb (144,6 Mrd Ft) értéket ért el. Ezt követték a javítás és karbantartás területén lebonyolított közbeszerzések (355 db, 78,1 Mrd Ft). Az épületfenntartáshoz kapcsolódó szolgáltatások őrző-védő szolgáltatások, és épülettakarítás beszerzésére irányultak (171 db, 34,5 Mrd Ft). Állami feladatok, mint például oktatás, egészségügy, államigazgatás, támogatására 157 közbeszerzést bonyolítottak le 110,7 milliárd forint értékben. Az üzleti tanácsadások körében, mely a munkaerő biz-

tosítására kiírt eljárásokat is tartalmazza, 131 közbeszerzéshez 155,3 milliárd forint tartozott. Közterület fenntartás esetében, melynek egy része közterület takarítás, másik része zöldterület-kezelés, 99 közbeszerzés zárult eredményesen 93,6 milliárd forint értékben. Hulladékgyűjtésre 89 eljárás során 38,4 milliárd forint értékben bonyolítottak le közbeszerzéseket. Pénzügyi szolgáltatásokra 88 eljárásban 40 milliárd forintra kötöttek szerződést. Szállítási feladatok megrendelésére 63 eljárás keretében 16,9 milliárd forintról hirdettek eredményt. Különbéféle egyéb szolgáltatásokra 53 eljárásban 10,7 milliárd forintot, rendezvényszervezésre 50 eljárásban 11,8 milliárd forintot, kiadói szolgáltatásokra 44 eljárásban 1,9 milliárd forintot költöttek.

3. táblázat A szolgáltatásokra vonatkozó közbeszerzések a közbeszerzések tárgya szerint, 2021-ben

Építőipari eljárások	50 millió Ft alatt		50-199 millió Ft között		200 millió Ft és 999 millió Ft között		1 milliárd Ft és a felett	
	száma, db	értéke, Mrd Ft	száma, db	értéke, Mrd Ft	száma, db	értéke, Mrd Ft	száma, db	értéke, Mrd Ft
Állami feladatok	51	1,3	49	4,7	41	18,5	16	86,2
Egyéb szolgáltatás	30	0,7	16	1,7	3	1,4	4	6,9
Épületfenntartás	66	2	75	7,3	26	11,7	4	13,5
Hulladékgyűjtés	23	0,8	30	3,2	28	12,2	8	22,2
Informatika, távközlés	156	4	142	14,6	70	29,2	28	79,3
Javítás, karbantartás	124	3,4	162	16,5	62	25,9	7	32,3
Kiadói szolgáltatás	32	0,7	11	0,8	1	0,4	-	-
Közterület fenntartás	38	1	40	3,8	14	6,2	7	82,6
Mérnöki feladatok	156	3,5	120	11,9	90	38,4	29	90,8
Pénzügy	32	0,7	29	2,9	17	7,6	10	28,8
Rendezvényszervezés	26	0,7	13	1,3	7	2,9	4	6,9
Szállítás	24	0,8	23	2,1	11	4,8	5	9,2
Üzleti tanácsadás	63	1,3	23	2,6	31	15,7	14	135,7
Végösszeg	821	20,9	733	73,4	401	174,9	136	594,4

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A 3. táblázat bemutatja, hogyan alakult a szolgáltatási eljárások száma és értéke a különböző értéksávokban, abban az esetben, ha figyelembe vesszük azt is, hogy milyen szolgáltatást rendeltek meg a közbeszerzés során. Ahogy a 15. ábrán már látható volt a szolgáltatások esetében, minél nagyobb összegről szól az eljárás, annál kevesebb indul belőle, ahogy ez a 2020-as évet is jellemezte. Az 50 millió alatti értéktartományban a legtöbb eljárás az informatikai, távközlési (156 db, 4 Mrd Ft) és mérnöki feladatok megrendelésére irányult (156 db, 3,5 Mrd Ft). Jelentős hányadot képviseltek még a javítás, karbantartás ágazathoz köthető közbeszerzések (124 db, 3,4 Mrd Ft). Épületfenntartás elvégzésére 66 (2 Mrd Ft), üzleti tanácsadások esetében 63 (1,3 Mrd Ft) eljárás zárult eredménnyel. Az 50-199 millió Ft közötti tartományban javításra, karbantartásra fordították a legtöbbet, 162 eljárásban összesen 16,5 milliárd

forintot. Jelentős részt képviseltek még az informatikai és távközlési szolgáltatások (142 db, 14,6 Mrd Ft) és a mérnöki feladatok tárgyú közbeszerzések (120 db, 11,9 Mrd Ft). A 200 millió és 999 millió Ft közötti csoportban a mérnöki feladatok tárgyú közbeszerzések esetében folytatták le a legtöbb eredményes eljárást (90 db, 38,4 Mrd Ft), másodikként az informatikai, távközlési szolgáltatások (70 db, 29,2 Mrd Ft), harmadikként a javítás, karbantartás körében kiírt közbeszerzések (62 db, 25,9 Mrd Ft) végeztek. A legnagyobb értékű közbeszerzések között az első helyre szintén a mérnöki feladatok elvégzésére kötött szerződések kerültek (29 db, 90,8 Mrd Ft), ezt követték az informatikai és távközlési szolgáltatások (28 db, 79,3 Mrd Ft), harmadik helyen az állami feladatok elvégzése (16 db, 86,2 Mrd Ft) található.

KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG

TESZÜNK ÉRTE, HOGY TISZTÁN LÁSSON

**KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG**